

GERSON
IMITATE
CHRISTI

Ejusdem de passionibus

Sermones

ann 1492

Ex Libris Fornier ptre

De contemptu mũdi ⁊ de imitatione christi.

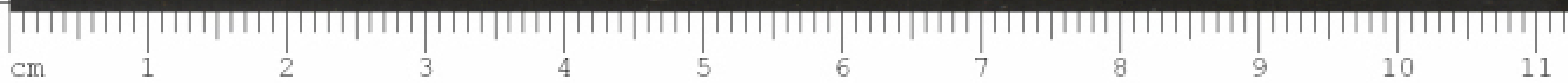
Fornier ptre

Incipit liber primus Johannis gerson cancellarii parisiēsis. De imitatione christi et de contēptu omniū vanitatum mūdi. Capitulū .i.

Qui sequitur me nō ambulat in tenebris sed habebit lumē vite dicit dn̄s. Hec sunt verba christi quibus ammonemur quaten⁹ vitam eius ⁊ mores imitetur: si velimus veraciter illuminari: ⁊ ab omni cecitate cordis liberari. Summū igitur studiū nostrū sit in vita iesu xp̄i meditari. Doctrina xp̄i oēs doctrinas sanctoꝝ precellit ⁊ ꝑ spiritū haberet absconditū ibi māna inueniret. Sed contingit ꝙ multi ex frequenti auditu euangelii paruū desideriū sentiūt: q2 sp̄m xp̄i nō habēt. Qui autem vult plene ⁊ sapide xp̄i verba intelligere: oportet vt totā vitā suā illi studeat cōformare. Quid ꝓdest tibi alta de trinitate disputare si careas humilitate vnde displiceas trinitati. Vere alta verba non faciunt sanctū ⁊ iustū: sed virtuosa vita efficit deo charū. Opto magis sentire ꝯpunctionē q̄ȝ scire ei⁹ diffinitionē. Si sci-

J fornier p̄stre

res totam bibliam exteri⁹ ꝛ omniū philosophoꝝ di-
cta: qd totū prodest sine charitate dei ꝛ gratia. Vani
tas vanitatū et oia vanias: preter amare deū ꝛ illi
soli seruire. Ista summa est sapiētia ꝑ ꝯtemptū mū
di tendere ad celestia regna. Vanitas igitur est diui-
tias querere: ꝛ ī illis sperare. Vanitas quoqꝫ est ho-
nores ambire et in altū se extollere. Vanitas est car-
nis desideria sequi: ꝛ illud desiderare vñ postmoduꝫ
grauiter oportet puniri. Vanitas est longā vitā opta
re: ꝛ de bona vita parū curare. Vanitas est p̄sentē
vitā solū attendere: et que futura sunt non ꝓuidere.
Vanitas est diligere quod cū omni celeritate transit
et illuc non festinare vbi sempiternū gaudiū manet.
Memento illius frequenter ꝓuerbij: qꝛ non satiatur
oculus visu: nec auris impletur auditu. Stude ergo
cor tuū ab amore visibiliū abstrahere ꝛ ad inuisibilia
te transferre. Nam sequentes suā sensualitatē macu
lant cōscientiā ꝛ perdunt dei gratiā.

De humili sentire sui ipsius: Capitulum .ii.

Omnis homo naturaliter scire desiderat:
sed sciētia sine timore dei qd importat. Me
lior est ꝑfecto humilis rustic⁹ qui deo ser-
uit: q̄ꝫ superbus philosophus q se neglecto cursuꝫ ce
li cōsiderat. Qui bene seipsuꝫ cognoscit: sibiīpsi vile-
scit: nec laudib⁹ delectatur humanis. Si scirē omnia

que in mundo sunt et non essem in charitate qd me iuuaret corā deo q me iudicaturus ē ex facto. Quiesce a nimio sciendi desiderio: qr magna ibi inuenit distractio et deceptio. Scientes libenter volūt videri et sapiētes dici. Multa ergo sunt que scire parū vel nichil anime ꝓsunt. Et valde insipiēs est q alijs intendit ꝙ his q saluti sue deseruiūt. Multa verba nō satiant aīam: sed bona vita refrigerat mentem: et pura cōscientia magnā prestat ad deū cōfidentiā. Quanto plus et melius scis: tanto grauiꝰ inde iudicaberis nisi sanctiꝰ vixeris. Noli ergo extolli de vlla arte vel sciencia: sed potius time de data tibi noticia. Si tibi videtur ꝙ multa scis et satis bene intelligis: scito tamē quia sunt multo plura q̄ nescis. Noli altū sapere: sed ignorantiā tuā magis fatere. Quid vis te alicui ꝓferre: cū plures doctiores te inueniant̄: et magis in lege periti. Si vis vtiliter aliqd scire et discere: ama nesciri et ꝓ nihilo reputare. Hec est altissima et vtilissima lectio: sui ipsius vera cognitio et despectio. De seipso nichil tenere et de alijs semp bene et alte sentire magna sapientia est et pfectio. Si videris aliquē aperte peccare vel aliqua grauia ppetrare: non debes te tm̄ meliorē estimare qr nescis q̄diu possis in bono stare. Oēs fragiles sumꝰ sz tu neminē fragiliorē teipso tenebis.

De doctrina veritatis. Capitulum .iii.

f Elix quē veritas per se docet nō p figuras ꝛ voces transeuntes: sꝫ sicuti se habet. Nostra opinio ꝛ noster sensus sepe nos fallit: ꝛ modicum videt. Quid ꝓdest magna cauillatio de occultis ꝛ obscuris rebus: de quibus nec arguemur in iudicio quia ignorauimus. Grandis insipiētia ꝙ neglectis vtilibus ꝛ necessarijs vltro intendimus curiosis ꝛ dānosis. Oculos habentes nō videmus. Et quid cure nobis de generibus ꝛ speciebus. Cui eternuꝫ verbū loquit᷑: a multis opinionibus expeditur: ex vno verbo omīa ꝛ vnū loquuntur omīa ꝛ hoc ē principiū quod ꝛ loquitur nobis. Nemo sine illo intelligit᷑ aut recte iudicat. Cui omnia vnū sunt et oīa ad vnū trahit ꝛ oīa in vno videt potest stabilis corde esse ꝛ in deo pacificus ꝑmanere. O veritas deus fac me vnū tecuꝫ in charitate ꝑpetua. Tedet me sepe multa legere ꝛ audire. In te est totū quod volo ꝛ desidero. Taceant oēs doctores: sileāt vniuerse creature in cōspectu tuo: tu michi loquere solus. Quāto aliquis magis vnitus sibi ꝛ interiꝰ simplificatꝰ fuerit: tanto plura ꝛ altiora sine labore ītelligit: quia desuper lumen intelligentie accipit. Purus simplex et stabilis spiritus in multis operibus nō dissipat᷑: quia omīa ad dei honorē operat᷑: ꝛ in se ociosus ab omnī ꝓpria exqsitione esse nititur. Quis te magis impedit ꝛ molestat ꝙꝫ tua immortificata affectio cordis. Bonus ꝛ deuotus homo opa sua prius intus disponit que foris agere debet. Nec illa trahunt eum ad desideria vitiose inclinationis: sed ipse inflectit ea ad ar-

bitriū recte rōnis. Quis hȝ forti⁹ certamē q̄ȝ q nitit̄ vicere seipȝ. Et hoc deberet eē negotiū nr̄ȝ: vincere videlȝ seipsū ⁊ quotidie seipso fortiorē fieri: atqȝ in meli⁹ aliqd ꝓficere. Ois pfectio in hac vita quādaȝ imꝑfectionē sibi hȝ annexā: ⁊ ois speculatio nr̄a quadam caligine nō caret. Humilis tui cognitio certior via est ad deū q̄ȝ ꝓfunde scientie inquisitio. Non est culpanda scientia: aut quelibet simplex rei noticia: q̄ bona est in se considerata ⁊ a deo ordinata: sed prefe rēda est semꝑ bona cōsciētia ⁊ virtuosa vita. Quia vero plures magis student scire q̄ȝ bene viuere: ideo sepe errāt: ⁊ pene nullū vel modicū fructū ferūt. O si tantam adhiberent diligentiaȝ ad extirpenda vitia ⁊ virtutes inserendas: sicuti ad mouendas questiōes nō fierent tanta mala ⁊ scandala in populo: nec tanta dissolutio in cenobijs. Certe adueniēte die iudicij nō queretur a nobis quid legimus: sed quid fecim⁹ nec q̄ȝ bene diximus: sȝ q̄ȝ religiose viximus. Dic mi chi vbi sunt modo omēs illi dn̄i ⁊ magistri quos bene nouisti dum adhuc viuerent ⁊ in studijs florerēt. Jam eorū prebendas alij possident: ⁊ nescio vtruȝ de eis recogitent. In vita sua aliquid videbant̄: et modo de illis tacetur. O q̄ȝ cito transit gloria mundi. vtinā vita eorū: sciētie ipsoꝝ concordasset: tūc bene studuissent ⁊ legissent. Quā multi pereunt ꝑ vanaȝ sciētiaȝ i hoc seculo: q parū curāt de dei seruitio Et q̄r magis eligūt magni eē q̄ȝ humiles: ideo euanescūt i cogitationib⁹ suis. Vere magn⁹ ē q magnā hȝ charitateȝ. Vere magnus est q in se paru⁹ est: et pro

nichilo omne culmē honoris ducit. Vere prudens ē qui omia terrena arbitrāt vt stercora: vt xpm lucrifaciat. Et vere bene doctus est: qui dei voluntatem facit ⁊ suā voluntatē relinquit.

De prudentia in agendis: Cap. iiii.

Non est credendū omi verbo nec instinctui sed caute et longanimiter res est scdm deū ponderāda. Prochdolor sepe malū facilius q̄ bonū de alio credit̄ ⁊ dicit̄: ita infirmi sumus: Sed pfecti viri nō facile credūt omni enarrāti quia sciunt infirmitatē humanā ad malū procliuam et in verbis satis labilem. Magna sapiētia est non esse p̄cipitem in agēdis: nec pertinaciter in ppriis sensibus stare. Ad hāc etiam ptinet non quibuslibet hominū verbis credere: nec audita vel credita mox ad alioꝝ aures effūdere. Cum sapiēte et consciētioso viro cōsilium habe: et quere potius a meliori instrui: q̄ tuas adinuentiones sequi. Bona vita facit hominē sapientem secūdum deū et expertuꝫ in multis. Quanto quis in se humilior fuerit et deo subiectior: tanto in omnibus erit sapientior et pacatior.

De lectione sanctarū scripturarum. Ca. v.

Eritas est in scripturis sanctis querenda non eloquentia. Omnis scriptura sacra eo spiritu debet legi quo facta est. Querere potius debemus vtilitatē in scripturis q̃ȝ subtilitatē sermonis. Ita libēter deuotos ⁊ simplices libros legere debem⁹ sicut altos et profūdos. Non te offendat auctoritas scribētis vtrȝ parue vel magne litterature fuerit: sed amor pure veritatis te trahat ad legendum. Non queras qs hoc dixerit: sed quid dicatˀ attende. Homines trāseunt: sed veritas dn̄i manet ī eternū. Sine personarū acceptione variis modis loquitur nobis deus. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectione scripturarū: cū volumus intelligere et discutere vbi simpliciter esset transeūdum. Si vis ꝓfectuȝ haurire: lege humiliter simpliciter ⁊ fideliter: nec vnquā velis habere nomen scientie. Interroga libenter et audi tacēs verba sanctoruȝ. nec displiceatˀ tibi parabole seniorū: sine causa enim nō proferuntˀ.

De inordinatis affectionibus. Capitu. vi.

Quandocūqȝ homo aliquid inordinate appetit statim in se inquietus fit. Superbus et auarus nūq̃ȝ quiescunt. Pauper: et humilis spiritu in multitudine pacis conuersantur. Homo qui nec dum perfecte in se mortu⁹ est: cito

tentatur et vincitur in paruis et vilibus rebus. Infirmus spiritu et quod ammodo adhuc carnalis et ad sensibilia inclinatus difficulter se potest a terrenis desideriis ex toto abstrahere. Et ideo sepe habet tristiciam cum se substrahit: leuiter etiaȝ indignatur si quis ei resistit. Si autẽ persecut⁹ fuerit quod cõcupiscit: statim ex reatu conscientie grauatur: quia secutus est passionẽ suã que nichil iuuat ad pacem quã quesiuit. Resistẽdo igitur passionibus inuenitur vera pax cordis: nõ autẽ seruiendo eis. Nõ est ergo pax in corde hominis carnalis: non in homine exterioribus dedito: sed in feruido spirituali.

De vana spe et elatione fugienda. Capitul'. vii.

Anus est qui spem suã ponit in hominib⁹ aut in creaturis. Non te pudeat aliis seruire amore ihesu christi ⁊ pauperẽ in hoc seculo videri. Non stes super teipm sed in deo spem tuam cõstitue. Fac quod in te est: et deus aderit bone volũtati tue. Non cõfidas in tua scientia: vel cuiusq̃ȝ astucia viuẽtis sed magis in dei gratia qui adiuuat humiles: et de se p̃sumẽtes humiliat. Ne glorieris in diuitiis si adsunt: nec in amicis quia potentes sunt: sed in deo qui omĩa prestat: et seipsum super omnia dare desiderat. Non te extollas de magnitu-

dine vel pulchritudine corporis: que modica infirmitate corrũpitur et defedat. Non placeas tibiipsi de habilitate aut ingenio tuo ne displiceas deo: cui⁹ est totum quicquid boni naturaliter habueris. Non te reputes aliis meliorē ne forte coraz deo deterior habearis: qui scit quid est in homine. Non superbias de operibus bonis quia aliter sunt iudicia dei q̈ hoim cui sepe displicet quod hominib⁹ placet. Si aliquid boni habueris: crede de aliis meliora: vt humilitatē conserues. Non nocet si omibus te supponas: nocet autem plurimū si vel vni te preponas. Iugis pax cū humili: in corde autez superbi zelus ⁊ indignatio frequens.

De cauenda nimia familiaritate. Capitu. viii.

Non omni homini reueles cor tuū: sed cum sapiente et timente deū age causam tuam. Cum iuuenibus et extraneis rarus esto. Cum diuitibus noli blādiri: et coram magnatis non libenter appareas. Cum humilibus et simplicibus: cum deuotis et morigeratis sociare: et que edificationis sunt pertracta. Non sis familiaris alicui mulieri: sed in communi omēs bonas mulieres deo commenda. Soli deo et angelis eius opta familiaris esse: et hominum noticiam deuita. Charitas habenda est ad omnes: sed familiaritas non expedit.

Quãdoqȝ accidit vt persona ignota ex bona fama lucescat: cuius tamen presentia oculos intuentiũ obfuscat. Putamus aliquãdo aliis placere ex coniũctione nostra: et incipimus magis displicere ex morũ improbitate in nobis considerata.

De obedientia et subiectione. Capi. ix.

V Alde magnum est in obedientia stare: sub prelato viuere: et sui iuris non esse. Multo tutius est stare in subiectione: q̃ȝ in prelatura. Multi sunt sub obedientia magis ex necessitate q̃ȝ ex charitate: et illi penam habent et leuiter murmurãt: nec libertatem mentis acquirent: nisi ex toto corde propter deũ se subiiciant. Curre hic vel ibi: nõ inuenies quietẽ nisi in humili subiectione sub prelati regimine. Imaginatio locorũ ⁊ mutatio multos fefellit. Verũ est ꝙ vnusquisqȝ libenter agit pro sensu suo: et inclinat̃ ad eos magis qui secum sentiunt. Sed si deus est inter nos: necesse est vt relinquamus etiam quandoqȝ nostrũ sentire propter bonum pacis. Quis est ita sapiẽs qui oĩa plene scire potest Ergo noli nimis in sensu tuo confidere: sed velis etiã libẽter aliorũ sensũ audire. Si bonũ est tuũ sẽtire: ⁊ hoc ip̃m propter deũ dimittis ⁊ aliũ seq̃ris magis exinde ꝓficies. Audiui enĩ sepe: securi⁹ esse audire et

accipere consiliū q̄ȝ dare. Potest enī cōtingere vt bonuȝ sit vniuscuiusqȝ sentire sed nolle alijs acquiescere cū id ratio aut causa postulat signū est supbie ꝛ ꝑtinacie.

De cauenda superfluitate veborum. Capitu. x.

Caueas tumultum hoīum q̄tū potes: multum enī impedit tractatus secularīū gestorum etiā si simplici intētione ꝓferantur. Cito enī inquinamur vanitate ꝛ captiuamur. Vellez me pluries tacuisse et inter hoīes nō fuisse. Sed quare tam libenter loquimur ꝛ inuicē fabulamur: cū tamē raro sine lesione conscientie ad silentiū redimus. ideo tam libenter loquimur: q꞉ per mutuas locutiōes ab inuicem cōsolari querimus: ꝛ cor diuersis cogitationibus fatigatū optamus releuare. Et multū libenter de his que multū diligimus vel cupimus: vel que nobis cōtraria sentim⁹: libet loqui ꝛ cogitare. Sȝ ꝓch dolor sepe inaniter ꝛ frustra. Nam hec exterior consolatio interioris ꝛ diuine consolationis nō modicuȝ detrimentum est. Ideo vigilandum est ꝛ orandum: ne tempus ociose transeat. Si loqui licet et expedit que edificabilia sunt loquere. Malus vsus ꝛ negligētia profectus nostri multum facit ad incustodiam oris nostri. Iuuat tamen non parū ad profectuȝ spiritualem deuota spiritualiuȝ rerum collatio maxime

vbi pares animo et spiritu in deo sibi sociantur.

De pace acquirenda et zelo proficiendi. Ca. xi.

m Ultam possemus pacem habere: si nō vellemus nos cum aliorū dictis et factis que ad nostram curā non spectant occupare. Quomodo potest ille diu ī pace manere qui alienis curis se intermiscet: qui occasiones forinsec⁹ querit: qui parū vel raro se intrinsecus colligit. Beati simplices quoniā multā pacem habebunt. Quare quidam sanctorū tam perfecti et contēplatiui fuerunt. Quia omnino seipsos mortificare ab omibus terrenis desideriis studuerūt et ideo totis medullis cordis deo inherere atqz libere sibi vacare potuerūt. Nos quidem nimiū occupamur propriis passionibus: et de transitoriis nimis sollicitamur. Raro etiā vnuz vitium pfecte vincimus: et ad quotidianū profectū non accēdimur: ideo frigidi et tepidi remanem⁹. Si essemus nobisipsis perfecte mortui: et interi⁹ minime implicati: tunc possem⁹ etiam diuina sapere et de celesti contēplatione aliquid experiri. Totū et maximū impedimētum est: quia non sumus a passionib⁹ et cōcupiscentiis liberi: nec perfectā sanctorū viam conamur ingredi. Quādo etiam modicū aduersitatis occurrit: nimis cito deiicimur: et ad humanas consolationes puertimur. Si niteremur sicut viri fortes sta

re in prelio profecto auxiliū dn̄i viderem⁹ sup nos de celo. Ipse enī certātes et de gratia sua sperantes paratus est adiuuare: qui nobis certādi occasiones ꝓcurat: vt vincam⁹. Si tm̄ in istis exteriorib⁹ obseruantiis ꝑfectū religionis ponim⁹ cito finē habebit deuotio nostra. Sed ad radicē securim ponam⁹: vt purgati a passionib⁹ pacificā mentē possideam⁹. Si omi āno vnū vitiū extirparem⁹: cito viri ꝑfecti efficeremur. Sed mō ecōtrario sepe sentim⁹: vt meliores et puriores i initio cōuersionis nos fuisse iueniam⁹: q̄ꝫ post multos ānos ꝓfessionis. Feruor ⁊ ꝑfect⁹ noster quotidie deberet crescere: sꝫ nūc ꝓ magno videt̄ si qs primi feruoris partē posset retinere. Si modicā violentiā facerem⁹ ī pricipio tūc postea cūcta possemus facere cū leuitate et gaudio. Graue ē assueta dimittere sꝫ grauí⁹ ē cōtra ꝓpriā voluntatē ire. Sꝫ si nō vincis pua ⁊ leuia: qn̄ supabis difficiliora. Resiste in pricipio iclinatōi tue et malā desiste cōsuetudinē ne forte paulatī ad maiorē te ducat difficultatē. O si aduerteres quātā tibi pacē et aliis leticiā faceres teipm̄ bn̄ habēdo: puto ꝙ sollicitior esses ad spūalem ꝑfectum.

De vtilitate aduersitatis. Capitu. xii.

b Onū est nobis ꝙ aliqn̄ habem⁹ aliquas grauitates et ꝯtrarietates qꝛ sepe hoiēs ad cor reuocāt quaten⁹ se i exilio esse cognoscat: nec spē

suā in aliqua re mūdi ponat. Bonū est q̄ patiamur quādoq3 ꝯtradictores ⁊ q̄ male ⁊ īperfecte de nobis sentiat etiā si bene agimus ⁊ intendimus. Ista sepe iuuant ad humilitatē: ⁊ a vana gloria nos defendunt. Tunc enī melius interiorē testē deū querimus qn̄ foris vilipendimur ab hominib9: ⁊ nō bene nobis creditur. Ideo deberet se homo in deo totaliter firmare: vt nō esset ei necesse multas cōsolationes querere. Quādo homo bone voluntatis tribulatur vel tentatur aut malis cogitationib9 affligit: tunc deū sibi magis necessariū intelligit sine quo nihil boni se posse deprehendit. Tunc etiā tristat: gemit ⁊ orat ꝓ miserijs quas patit. Tunc tedet eū diutius viuere: mortem optat inuenire: vt possit dissolui ⁊ cum xp̄o esse. Tunc etiā bene aduertit ꝑfectam securitatem ⁊ plenam pacem in mundo non posse constare.

De tentationib9 resistēdis Capi. xiii.

Quādiu in mundo viuimus sine tribulatiōe ⁊ tentatiōe esse nō possum9. Unde in Job scriptū est. Tentatio est vita hoīs super terram. Ideo vnusquisq3 sollicitus esse deberet circa tentationes suas ⁊ vigilare in orationib9 ne diabolus locū inueniret decipiēdi: q̄ nunq̄ dormitat sed circuit querens quē deuoret. Nemo tam ꝑfectus est et sanctus q̄ non habeat aliqn̄ tentationes ⁊ plene eis carere non

re non possumus. Sunt tamen tētationes homini se
pe valde vtiles: licet moleste sint ⁊ graues: q2 in illis
homo humiliaț purgaț ⁊ erudiț. Oēs sancti ꝑ mul
tas tribulationes ⁊ tētationes transierūt et ꝑfecerūt
Et q bene tentationes sustinere nequerunt: reprobi
facti sunt ⁊ defecerunt. Nō est aliquis ordo tam san
ctus nec locus tam secretus: vbi non sint tentatōnes
vel aduersitates. Non est homo securus a tentatiōi-
bus totaliter q̄diu vixerit: q2 in nobis est vnde tēta-
mur ex quo in concupiscentia nati sumus. Vna ten
tatione seu tribulatiōe recedēte alia supuenit: ⁊ sem
per aliquid ad patiendū habebim⁹. Nam bonū feli
citatis nostre ꝑdidimus. Multi querunt tētationes
fugere ⁊ grauius incidunt in eas. Per solā fugā nō
possumus vincere: sed ꝑ patientiā ⁊ verā humilita-
tem oibus hostibus efficimur fortiores. Qui tantū-
modo exterius declinat nec radicē euellit parū pro-
ficiet: imo citius ad eū tentationes redièt ⁊ peius sen
tiet. Paulatim ⁊ per pacientiā cū lōganimitate deo
iuuāte melius supabis: q̄ cū duritia ⁊ importunitate
ꝓpria. Sepius accipe cōsiliū in tētatione: ⁊ cū tenta-
to noli duriter agere: sed cōsolationē ingere sicut tibi
optares fieri. Initiū oium malarū tentationū in cō-
stantia animi ⁊ parua ad deū confidentia: q2 sicut na
uis sine gubernaculo hincinde a fluctibus impellitur
ita homo remissus ⁊ suū ꝓpositū deserens var e ten
tatur. Ignis ꝓbat ferrū: ⁊ tentatio hoiez iustū. Ne-
scimus sepe quid possumus: sed tentatio aperit quid
sumus. Vigilandum est tamen precipue circa initiū

tentationis: quia tūc facilius hostis vincitur: si ostiū mentis nullatenus intrare sinitur: sȝ extra limē statiȝ vt pulsauerit illi obuiatur. Unde quidā dixit. Principiis obsta: sero medicina parat̄. Cum mala ꝑ longas cōualuere moras. Nam primo occurrit menti simplex cogitatio: deide fortis imaginatio: postea delectatio ⁊ motus prauus ⁊ assensio. Sicqȝ paulatiȝ ingreditur hostis malignus ex toto: duȝ illi nō resistitur in principio. Et quanto diutius q̄s ad resistendū torpuerit: tanto in se quotidie debilior fit: ⁊ hostis cōtra eū potentior. Quidā in principio cōuersionis sue grauiores tentationes patiuntur: quidā auteȝ in fine: quidā vero quasi per totā vitam suam male habent. Nōnulli satis leuiter tentantur ſm diuine ordinationis sapientiam et equitatem: qui statū ⁊ merita hominuȝ pensat ⁊ cuncta ad electoꝝ suoꝝ salutē preordinat. Ideo non debemus desperare cuȝ tentamur: sed eo feruentius deū exorare quatenus nos in omni tribulatione dignetur adiuuare: q̄ vtiqȝ ſm dictum paulitalē faciet cū tentatiōe ꝓuentū: vt possim⁹ sustinere. Humiliem⁹ ergo aīas nr̄s sub manu dei ī oī tētatione ⁊ tribulatiōe: q̄ȝ humiles spū saluabit ⁊ exaltabit. In tētationib⁹ ⁊ tribulationib⁹ ꝓbatur hō quātum proficit ⁊ ibi maius meritū existit: ⁊ veri⁹ meli⁹ patescit. Nec magnū est si homo deuotus sit ⁊ feruidus cū grauitatem nō sentit: sed si tp̄e aduersitatis patienter se sustinet: spes magni ꝓfectus erit. Quidam a magnis tentationibus custodiunt̄ ⁊ in paruis quotidianis sepe vincūtur vt humiliati nunq̄ȝ de seipsis

in magnis confidant: qui tam in modicis infirmantur.

De temerario iudicio vitando. Capi.xiiij.

a Ad teipsum oculos reflecte: et aliorum facta caueas iudicare. In iudicando alios homo frustra laborat: sepius errat: et leviter peccat. Seipsum vero iudicando et discutiendo semper fructuose laborat. Sicut nobis res cordi est: sic de ea frequentes iudicamus. Nam verum iudicium propter priuatum amorem faciliter perdimus. Si deus semper esset pura intentio nostri desiderij: non tam faciliter turbaremur pro resistentia sensus nostri. Sed sepe aliquid ab intra latet: vel etiam ab extra concurrit: quod nos etiam pariter trahit. Multi occulte seipsos querunt in rebus quas agunt et nesciunt. Videntur etiam in bona pace stare. quando res pro eorum velle fiunt et sentire. Si autem aliter fit quam cupiunt cito mouentur et tristes fiunt. Propter diuersitatem sensuum et opinionum: satis frequenter oriuntur dissensiones inter amicos et ciues: inter religiosos et deuotos. Antiqua consuetudo difficulter relinquitur et vltra proprium videre nemo libenter ducitur. Si rationi tue magis innite ris vel industrie quam virtuti subiectiue iesu christi: raro et tarde eris homo illuminatus: quia deus vult nos sibi perfecte subijci: et omnem rationem per inflammatum amorem transcendere.

De operibus ex charitate factis. Capitulum .xv.

P Ro nulla re mūdi ꝛ ꝓ nullius hominis dilectione aliquod malū est faciendū: sꝫ ꝓ vtilitate tm̄ indigentis opus bonū aliquādo intermittenduꝫ est aut etiā ꝓ meliori mutandū: hoc enī facto opus bonū nō destruitur: sed in melius commutatur. Sine charitate opus externū nichil ꝓdest: quicquid autē ex charitate agit̄ quantūcūqꝫ etiā paruuꝫ sit ꝛ despectū: totū efficitur fructuosum. Magis siquidem deus pensat ex quāto quis agit: q̄ quātum quis facit. Multum facit qui multū diligit. Multum facit qui rem bene facit. Bene facit qui magis cōmunitati q̄ sue voluntati seruit. Sepe videtur esse charitas ꝛ est magis carnalitas quia carnalis inclinatio: ꝓpria voluntas: spes retributionis: affect⁹ comoditatis raro abesse volunt. Qui verā ꝛ pfectam charitatem habet: ī nulla re seipsuꝫ querit: sꝫ dei solūmodo gloriam in omnib⁹ fieri desiderat. Nulli etiā inuidet: quia nullum priuatū gaudiū amat: nec in seipso vult gaudere: sed in deo sup omnia bona optat beatificari. Nemini aliquid boni attribuit: sꝫ totaliter ad deū refert a quo fontaliter oīa ꝓcedunt: in quo finaliter omēs sancti fruibiliter quiescunt. O qui scintillā haberet vere charitatis: pfecto omnia terrena sentiret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuum aliorum. Capitulum.xvi.

Qe homo in se vel in aliis emendare non
valet:debet patienter sustinere:donec de⁹ a-
liter ordinet.Cogita quia forte sic melius ē
ꝓ tua ꝓbatione ꝛ paciētia:sine qua non sunt multū
ponderanda merita nostra.Debes tamen ꝓ talibus
impedimētis supplicare vt deus tibi dignetur subue-
nire ꝛ possis benigne portare.Siquis semel aut bis
admonitus non acquiescit:noli cū eo contēdere: sed
totum deo cōmitte:vt fiat voluntas eius ꝛ honor in
omnibus seruis suis:q scit bene mala in bonū cōuer-
tere.Stude patiens esse in tolerando alioꝝ defectus
ꝛ qualescunqꝫ infirmitates:qꝛ et tu multa habes q̄
ab aliis oportet tolerari.Si nō potes te talem face-
re qualē vis:quomodo poteris aliū habere ad tuuꝫ
beneplacitū.Libenter habem⁹ alios ꝑfectos ꝛ tamē
ꝓprios nō emendamus defectus. Volumus ꝙ alij
stricte corrigantur ꝛ ipsi corrigi nolumus. Displicet
larga alioꝝ licentia ꝛ tamen nobis nolumus negari
quod petimus. Alios restringi ꝑ statuta volumus
ꝛ ipsi nullatenus patimur amplius cohiberi.Sic er-
go patet ꝙꝫ raro ꝓximū sicut nosipsos pēsamus. Si
essent oēs perfecti:quid tunc haberemus ab aliis ꝓ
deo pati.Nunc autē deus sic ordinauit vt discamus
alter alterius onera portare:quia nemo sine defectu

nemo sine onere: nemo sibi sufficiēs: nemo sibi satis sapiens: sed oportet nos inuicē portare: inuicē consolari: pariter adiuuare instruere ⁊ admonere. Quante autē virtutis quisqꝫ fuerit: meli⁹ patet occasione aduersitatis. Occasiones nāqꝫ hoīem fragilē nō faciūt sed qualis sit ostendūt.

De monastica vita. Ca. xvii.

Oportet vt discas teipsum in multis frangere: si vis pacem ⁊ concordiā cū aliis tenere. Non est paruū in monasteriis vel in cōgregatione habitare: ⁊ ibi sine querela conuersari. et vsqꝫ ad mortē fidelis perseuerare. Beatus quidem q ibi bene vixit: ⁊ feliciter consumauit. Si vis debite stare ⁊ ꝓficere: teneas te tanqꝫ exulē ⁊ ꝑegrinuꝫ sup terrā. Oportet te stultū fieri propter xp̄m. si vis religiosaꝫ ducere vitā. Habitus ⁊ tonsura modicū cōferunt: sed mutatio moꝝ ⁊ integra mortificatio passionuꝫ verū faciūt religiosuꝫ. Qui aliud q̄rit q̄ꝫ pure deū ⁊ aīe sue salutē: nō inueniet nisi tribulatiōeꝫ ⁊ dolorem. Non potest etiā diu stare pacificus: q non nititur esse minimus: ⁊ omnib⁹ subiectus. Ad seruienduꝫ venisti: nō ad regenduꝫ. Ad patienduꝫ ⁊ laborādum scias te vocatū nō ad ociandū vel fabulanduꝫ Hic ergo probantur hoīes sicut aurum in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se voluerit ꝓpter deum humiliare.

De exemplis sanctorū pa-
trum. Capi. xviii.

Intuere sanctorū patrū viuida exempla: in quibus vera pfectio refulsit ꝛ religio ꝛ videbis ꝙ modicū sit ꝛ pene nichil quod nos agimus. Heu qd est vita nostra si illis fuerit comparata? Sancti ꝛ amici xpi dño seruierunt in fame ꝛ siti. in frigore ꝛ nuditate in labore ꝛ fatigatione: in vigiliis ꝛ ieiuniis. in orōnibꝰ ꝛ sanctis meditatiōibꝰ in psecutiōibꝰ ꝛ opprobriis multis. O ꝙ multas ꝛ graues tribulatiões passi sūt apostoli: martyres: cōfessores: virgines: ꝛ reliqui oēs q christi vestigia voluerūt sequi. Nam animas suas in hoc mundo oderunt: ut in eternā vitā eas possiderent. O ꝙ strictā ꝛ abdicatam vitam sancti patres in heremo duxerūt: ꝙ longas ꝛ graues tentationes ptulerunt ꝙ frequenter ab inimico vexati sunt: ꝙ crebras ꝛ feruidas orationes deo obtulerunt: ꝙ rigidas abstinentias pegerunt: ꝙ magnū zelū ꝛ feruorē ad spiritualē pfectū habuerūt ꝙ forte bellū aduersus edomationē vitiorꝫ gesserunt ꝙ purā ꝛ rectā intentionē ad deum tenuerunt. Per diem laborabant/ ꝛ noctibus orationi diuine vacabant: ꝗꝗ laborando ab orōne mentali minime cessarent. Omne tempus vtiliter expendebant omnis hora ad vocandum deo breuis videbatur: et pre magna dulcedine contemplationis etiam obliuioni

tradebatur necessitas corporalis refectionis. Omni
bus diuitiis: dignitatibus: honoribus: amicis: et co-
gnatis renunciabāt nil de mūdo habere cupiebant:
vix necessaria vite sumebāt: corpori seruire etiaz in
necessitate dolebāt. Pauperes igitur erāt: rebus ter
renis: sed diuites valde in gratia et virtutib⁹. Foris
egebāt: sed intus gratia et ꝯsolatione diuina reficiebā
tur. Mūdo erant alieni: sed deo p̄ximi ac familia
res amici. Sibiipsis videbātur tanq̄ nichili et huic
mundo despecti: sed erant in oculis dei preciosi et ele
cti. In vera humilitate stabant: in simplici obedien
tia viuebant: in charitate et patiētia ambulabant: et
ideo quotidie in spiritu proficiebāt: et magnā apud
deum gratiam obtinebāt. Dati sunt in exemplū om
nibus religiosis: et plus ꝓuocare nos debēt ad bene
proficiendum: q̄ȝ tepidorū numerus ad relaxādum.
O quātus feruor: omniū religiosorū in p̄cipio sue
sancte institutionis fuit. O quanta deuotio orōnis:
quāta emulatio virtutis: q̄ȝ magna disciplina viguit
quāta reuerētia et obedientia sub regula magistri in
omibus effloruit. Testant̄ adhuc vestigia derelicta
q̄ vere viri sancti et p̄fecti fuerunt qui tam strenue
militātes mūdum suppeditauerūt. Iam magn⁹ pu
tatur si quis transgressor non fuerit: si quis quod ac-
cepit cum patientia tolerare potuerit. O b tepor is et
negligētie status nostri q̄ tam cito declinam⁹ a pristi
no feruore: et iam tedet viuere pre lassitudine ꝛ tepo
re. Utinam in te penit⁹ non dormitet. ꝓfectus vir-
tutum: qui multa sepius exempla vidisti deuotoruz.

De exercitiis boni religiosi. Capitulum .xix.

Ita boni religiosi omibus virtutibus pollere debet: vt sit talis interius: qualis videtur hominibus exterius. Et merito multo plus debet esse intus: q̄ȝ quod cernitur foris: quia inspector noster est deus: queȝ sūmopere revereri debemus vbicūqȝ fuerimus et tanq̄ȝ angeli in conspectu eius mundi incedere. Omni die renouare debemus propositū nostrū ⁊ ad feruorē nos excitare quasi hodie primū ad conuersionē venissem⁹ atqȝ dicere. Adiuua me dn̄e deus meus in bono proposito ⁊ sancto seruitio tuo: et da michi nūc: hodie pfecte icipere: qꝛ nichil est quod hacten⁹ feci. Secundū propositū nostrum cursus profect⁹ nostri ⁊ multa diligētia opus est bene proficere volēti. q̄ si fortiter proponens sepe deficit: quid ille qui raro aut minus fixe aliquid ꝑponit. Variis tamē modis cōtingit desertio ꝓpositi nostri: et leuis omissio exercitiorū: vix sine aliquo dispendio transit. Justorū propositū in gratia dei poti⁹ q̄ȝ in propria sapiētia pendet: in quo ⁊ semꝑ confidūt quicquid arripiūt. Nam homo ꝓponit sed deus disponit: nec est in homie via ei⁹. Si pietatis causa aut fraterne vtilitatis ꝓposito quādoqȝ consuetū omittitur exercitium: facile postea poterit recuperari. Si autem tedio animi aut negligātia faciliter relinquit:

satis culpabile ē et nociuū sentiet. Conemur quātū possum⁹: adhuc leuiter deficiem⁹ i multis. Sēper tñ aliqd certi proponēdū est ꝛ illa ꝑcipue q̄ ampli⁹ nos īpediūt. Exteriora nr̄a et īteriora pariter nobis scru tada sūt et ordināda: qꝛ vtraqꝫ expediūt ad ꝑfectū. Si nō cōtinue te vales colligere saltē interdū: et ad min⁹ semel ī die: mane videlꝫ aut vespe. Mane pro pone: vespe discute mores tuos qualis hodie fuisti ī verbo oꝑe et cogitatione: qꝛ in his sepi⁹ forsitā deuꝫ offēdisti et ꝓximū. Accinge te sicut vir cōtra diaboli cas neqtias: frena gulā et oēm carnis inclinationē fa cili⁹ frenabis. Nūq̄ꝫ sis ex toto ocios⁹: sed aut legēs aut scribēs aut orās aut meditās aut aliqd vtilitatis pro cōmuni laborās. Corꝑalia exercitia discrete sūt agēda: nec omibus equaliter assumēda. Que cōmu nia nō sūt: nō sūt foris ostendēda: nā in secreto tuti⁹ exercent̄ priuata. Cauendū tamen ne piger sis ad cō munia et ad singularia promptior: sed expletis ītegre et fideliter debitis et iniūctis: si iam vltra vacat: red de te tibi ꝓut deuotio tua desiderat. Non possūt oēs habere vnū exercitiuꝫ: sed aliud isti: aliud illi magis deseruit. Etiā pro temporū cōgruētia diuersa placēt exercitia quia alia in festis: alia in feriatis magis sa piunt dieb⁹. Aliis indigem⁹ tēpore tētationis: et aliis tēpore pacis et quietis. Alia cū tristamur libet cogi tare: et alia cū leti in dño fuerim⁹. Circa pricipalia festa renouāda sūt bona exercitia et sanctorū suffra gia feruētius implorāda. De festo in festū ꝓponere debemus quasi tunc de hoc seculo migraturi sum⁹

et ad eternū festū ꝑuenturi. Ideoqꝫ sollicite nos ꝑ parare debem⁹ in deuotis tēporibus et deuoti⁹ con uersari atqꝫ omnē obseruātiā stricti⁹ custodire tāqꝫ in breui premiū laboris nostri a deo ꝑcepturi. Et si dilatū fuerit credam⁹ nos min⁹ bene ꝑparatos atqꝫ indignos tāte adhuc glorie q̄ reuelabit̄ i nobis tpe pfi nito. et studeam⁹ nos meli⁹ ad exitū ꝑparare. Btūs seru⁹ ait euāgelista lucas quē cū venerit dn̄s inuenerit vigilātē. Amē dico vobis sup oia bona sua ꝯstituet eum.

De amare sollitudis ꝛ silē tii. Ca. xx.

q
Vere aptū tempus vacādi tibi: ꝛ de bene ficiis dei frequēter cogita. Relinq̄ curiosa Tales ꝑlege materias q̄ cōpūctionē magis ꝑstant q̄ȝ occupationeȝ. Si te subtraxeris a supfluis locutionib⁹ et ociosis circuitionib⁹, necnō a nouita tibus et rumorib⁹ audiēdis: īuenies tps sufficiēs et aptū ꝑ bonis meditationib⁹ insistēdis. Maximi sā ctoꝝ hūana ꝯsortia vbi poterāt vitabāt: ꝛ deo i secre to viuere eligebāt. Dixit qdā. Quotiēs int̄ hoies fui mior hō redij. Hoc qppe sepi⁹ experimur: qn̄ diu cō fabulamur. Facili⁹ ē oio tacere q̄ȝ vbo nō excedere Facilius est domi latere q̄ȝ foris se posse sufficiēter custodire. Qui igit̄ intēdit ad interiora ꝛ spiritualia peruenire: oportet eum cum iesu a turba declinare. Nemo secure apparet: nisi qui libenter latet. Nemo

secure preest: nisi qui libēter subest. Nemo secure p̄cipit nisi q libenter obedire didicit. Nemo secure gaudet: nisi qui bone conscīētie testimoniū habet. Nemo secure loquit̄: nisi qui libēter tacet. Semp̄ tamen sāctoꝝ securitas plena timoris dei extitit. Nec eo minus sollicitι ꝛ humiles in se fuerūt: quia magnis virtutibus ꝛ gratia emicuerūt. Prauoꝝ autē securitas ex sup̄bia et presūptione oritur: et in fine in deceptionem sui vertit̄. Nunꝗ̄ promittas tibi securitatez in hac vita: ꝗ̄uis bon⁹ videaris zenobita aut deuotus heremita. Sepe meliores in estimatione hominum grauius periclitati sunt propter suā nimiā confidentiam. Unde multis vtilius est vt non penit⁹ tentationibus careāt sed sepius impugnētur: ne nimiū securi sint: ne forte in superbiā eleuētur: ne etiam ad exteriores cōsolationes licentius declinent. O qui nunꝗ̄ transitoriā leticiā quereret: qui nunꝗ̄ cum mundo se occuparet: ꝗ̄ bonā conscientiā seruaret. O qui omnem vanā sollicitudinē amputaret: ꝛ dūtaxat salutaria ac diuina cogitaret: et totā spem suā in deo cōstitueret. ꝗ̄ magnā pacē et quietē possideret. Nemo dignus est celesti ꝯsolatione: nisi diligēter se exercuerit in sancta compūctione. Si vis cordeten⁹ cōpungi: intra cubile tuū ꝛ exclude tumultus mūdi: sicut scriptum est. In cubilib⁹ vestris compūgimini. In cella inuenies quod deforis sepius amittes. Cella continuata dulcescit: ꝛ male custodita tediū generat. Si in principio cōuersionis tue bene eam incolueris: et custodieris: erit tibi postea dilecta amica et gratissimuz

solatiū. In silētio et quiete proficit aīa deuota et di-
scit abscōdita scripturarū: ibi inuenit fluēta lachrima
rum: quibus singulis noctibus se lauet et mūdet: vt
conditori suo tanto familiarior fiat quanto longius
ab omni seculari tumultu degit. Qui ergo se abstra
hit a notis et amicis appropinquabit illi deus cū an
gelis sanctis. Melius est latere et sui curā agere q̄
se neglecto signa facere. Laudabile est homini religi
oso raro foras ire: fugere videri: nolle etiā homines
videre. Quid vis videre: quod nō licet habere. Trā
sit mūdus et concupiscētia eius. Trahunt desideria
sēsualitatis ad spaciandū: sed cū hora trāsierit: quid
nisi grauitatē consciētie: et cordis dispersionē impor-
tas: Letus exitus tristē sepe reditū parit: et leta vigi
lia serotina triste mane facit. Sic omne carnale gau
dium blāde intrat: sed in fine mordet et pimit. Quid
potes alibi videre quod hic nō vides: Ecce celum et
terrā et omīa elemēta: nam ex istis omīa sunt facta.
Quid potes alicubi videre: qđ diu potest sub sole p
manere: Credis te forsitā satiari: sed non poteris per
tingere. Si cuncta videres pñtia: quid esset nisi visio
vana: Leua oculos tuos ad deū excelsis: et ora pro
pctis tuis et negligētiis. Dimitte vana vanis tu aūt
intēde illis q̄ tibi pcepit deus. Claude sup te ostium
tuū: et voca ad te iesū dilectū tuū. Mane cū eo in cel
la: qr nō inuenies alibi tantā pacē. Si nō exisses: nec
quicq̄ de rumoribꝰ audisses: meliꝰ in bona pace per
mansisses: ex quo noua delectat aliqñ audire: opor
tet te exinde turbationē cordis tollerare.

De compunctione cordis Capitulum .xxi.

Si vis aliquid pficere ꝯserua te in timore dei: ꝛ noli esse nimis liber sed sub disciplina cohibe omēs sensus tuos: nec inepte te tradas leticie. Da te ad cordis compunctionē: et inuenies deuotionē. Compūctio multa bona aperit: que dissolutio cito pdere cōsueuit. Mirum est ꝙ homo possit vnꝙ̄ pfecte letari in hac vita qui suū exiliū et tam multa pericula aīe sue cōsiderat et pēsat. Propter leuitatē cordis et negligentiā defectuū nostrorū nō sentim⁹ aīe nostre dolores sed sepe vane ridemus qn̄ merito flere deberem⁹. Nō est vera libertas nec bona leticia nisi in timore dei cū bona consciētia. Felix qui abiicere potest omē impedimentū distractōis et ad vnionē se redigere sancte compūctionis. Felix qui a se abdicat quicqd cōscientiā suā maculare potest vel grauare. Certa viriliter cōsuetudo cōsuetudine vincit. Si tu scis homīes dimittere ipi te dimittent tua facta facere. Nō attrahas tibi res aliorū nec te iplices causis maiorū. Habe sup oculū sup te primū: et admoneas teipm specialit pre oībus tibi dilectis Si nō habes fauorē hoīm noli ex hoc tristari sed hoc sit tibi graue q2 non habes te satis bene: et circūspecte sicut deceret dei seruū ꝛ deuotū religiosū cōuersari. Vtili⁹ est sepe et securi⁹ ꝙ homo nō ha

beat multas cõsolationes in hac vita scd̃m carnẽ p̃cipue tñ q̄ diuinas nõ habem⁹: aut rarius sentim⁹: nos in culpa sum⁹ q: cõpunctionẽ cordis non querimus nec vanas et externas oĩno abiicim⁹. Cognosce te indignũ diuina cõsolatione sed magis dignuȝ multa tribulatõe. Quãdo homo p̃fecte est cõpunct⁹ tũc grauis et amar⁹ est ei totus mũdus. Bon⁹ hõ sufficientẽ inuenit materiã dolẽdi et flẽdi. Siue eniȝ se cõsiderat siue de p̃ximo pẽsat: scit q: nemo sine tribulatione hic viuit. Et quãto stricti⁹ sese cõsiderat: tãto ampli⁹ dolet materie iusti doloris et interne cõpunctionis sunt pctã ⁊ vitia nostra: q̃bus ita inuoluti iacem⁹ vt raro celestia contẽplari valeamus. Si frequentius de morte tua q̃z de longitudine vite tue cogitares. non dubium qui feruentius te emẽdares. Si etiam futuras inferni siue purgatorij penas cordialiter p̃penderes: credo q̄ libẽter laborẽ ⁊ dolorẽ sustineres et nichil rigoris formidares. Sed quia ad cor ista nõ trãseunt: ⁊ blandimẽta adhuc amam⁹ ideo frigidi et valde pigri remanem⁹. Sepe est inopia spũs vnde tã leuiter conq̃ritur miserum corpus. Ora igit̃ humiliter ad dñm: vt det tibi cõpũctionis spm̃ ⁊ dic cũ propheta. Ciba me dñe pane lacrimaꝝ et potũ da michi in lachrymis in mensura

De consideratione humane miserie. Ca. xxii.

m

Iser es vbicūqꝫ fueris ꝛ quocūqꝫ te ver-
teris:nisi ad deū te ꝯuertas. Quid turbaris
quia non succedit tibi sicut vis et desideras
quis est qui habet oīa ſm suam voluntatem. Nec
ego nec tu:nec aliquis hominū super terraꝫ. Nemo
est in mundo sine aliqua tribulatiōe vel angustia:q̄z-
uis rex sit vel papa. Quis est qui melius habet vti
qꝫ qui ꝓ deo aliquid pati valet. Dicunt multi imbe-
cilles ꝛ infirmi. Ecce q̄z bonā vitam ille homo ha-
bet q̄z diues q̄z potēs q̄z excelsus q̄z magnus ꝛ q̄z pul
cher. Sed attende ad celestia bona ꝛ videbis ꝙ oīa
ista tēporalia nulla sunt:sed valde incerta ꝛ magis
grauātia:quia nunq̄z sine sollicitudine ꝛ timore pos-
sident. Non est hoīs felicitas habere tp̄alia ad abū-
dantiam:sꝫ sufficit ei mediocritas. Vere miseria est
viuere super terraꝫ. Quāto homo voluerit esse spi-
ritualior:tanto presens vita fit ei amarior:qꝛ sentit
melius:et videt clarius humane corruptionis defe-
ctus. Nam comedere bibere:vigilare:dormire:quie
scere:laborare:ꝛ ceteris necessitatibus nature subia-
cere:vere magna miseria est ꝛ afflictio homini deuo
to:qui libenter esset absolutus ꝛ liber ab omni pec-
cato. Valde enī grauatur interior homo necessitati-
bus corporalibus in hoc mundo. Vnde ꝓpheta de
uote rogat quatenꝰ liber ab istis esse valeat dicens:
De necessitatibus meis erue me dn̄e. Sꝫ ve non co-
gnoscentibus suam miseriā ꝛ amplius ve illis q dili-
gunt hanc miserā ꝛ corruptibilē vitā. Nam in tantū
quidam hanc amplectunt. licet etiā vix necessaria la

borando aut meditando habeāt vt si hoc possent sē-
per viuere de regno dei nichil curarent. O insani et
infideles corde: q tam pfunde in terris iacent: vt nil
nisi carnalia sapiant. Sed miseri adhuc in fine graui
ter sentiēt: q̄ʒ vile ⁊ nichilū erat quod amauerūt. Sā
cti aūt dei et omēs deuoti amici xpi nō attenderunt q̄
carni placuerunt: nec q̄ in hoc tēpore floruerūt: sʒ to
ta spes eoꝝ ⁊ intentio ad eterna bona anhelabat: fe-
rebat totū desideriū eoꝝ ad mansura ⁊ inuisibilia: ne
amore visibiliū traherent ad infima. Noli frater a-
mittere cōfidentiā pficiēdi ad spūalia: adhuc habes
tēpus ⁊ horaʒ. Quare vis pcrastinare ppositū tuū?
Surge ⁊ in instanti incipe ⁊ dic: Nunc tēpus est fa-
ciēdi: nunc tēpus est pugnādi: nūc tēpus aptū ē emen
dandi. Qn̄ male habes ⁊ tribularis tūc tēpus est p
merendi. Oportet te trāsire p ignē ⁊ aquā anteq̄ʒ ve
nias in refrigeriū. Nisi tibi vim feceris: vitiū nō supa
bis: q̄ʒdiu istud fragile corpus gerim⁹ sine pctō eē nō
possumus: nec sine tedio ⁊ dolore viuere. Libēter ha
berem⁹ ab oī miseria qetem: sʒ qꝛ per pctm̄ pdidim⁹
innocentiā amisimus etiā verā beatitudinē. Ideo o-
portet nos tenere patientiā ⁊ dei expectare miaʒ: do
nec transeat iniquitas hec: ⁊ mortalitas absorbeatur
a vita. O q̄ʒta fragilitas humana q̄ semp pna est ad
vitia. Hodie cōfiteris peccata tua: ⁊ cras iterū ppe-
tras ɔfessa. Nūc pponis cauere: ⁊ post horam agis
quasi nichil pposuisses. Merito ergo nosipsos hu-
miliare possumus nec vnq̄ʒ aliqd magni de nobis sē
tire: qꝛ tā fragiles ⁊ instabiles sumus. Cito etiaʒ pōt

perdi p negligentiã: quod multo labore vix tandẽ acquisitum est per grãm. Quid fiet de nobis adhuc in fine: q tepescimus tam mane? Ve nobis si sic volum⁹ declinare ad quietem: quasi iam pax sit et securitas cũ necdũ appareat vestigiũ vere sanctitatis in nr̃a cõversatione. Bene opus esset quod adhuc iterũ institueremur tanq̃ boni novicij ad mores optimos si forte spes esset de aliqua futura emẽdatiõe: et maiori spũali pfectu.

De meditatione mortis. Ca. xxiii.

Valde cito erit tecum hoc factũ. Vide aliter quomodo te habeas: hodie hõ est: et cras nõ cõparet. Cũ aũt sublatus fuerit ab oculis: cito etiã trãsit a mẽte. O hebetudo et duricia cordis humani q solũ pñtia meditatur: et futura nõ magis pvidet. Sic te i omni facto et cogitatu deberes tenere: quasi statim esses moriturus. Si bonã cõscientiã haberes: nõ multũ mortem timeres. Meli⁹ esset peccata cavere: q̃ mortẽ fugere. Si hodie nõ es parat⁹: quomodo cras eris? Cras est dies incerta: et qd scis si crastinũ habebis? Quid pdest diu vivere qñ tam parum emendamur? Ah longa vita nõ semper emẽdat: sed sepe culpã magis auget. Utinã p unã diẽ bene essemus cõversati in hoc mundo. Multi annos cõputant cõversionis: sed sepe parvus est fructus emenda

tionis. Si formidolosuz est mori: forsitã p̄iculosi⁹ est
diutius viuere. Btūs q horã mortis sue semꝑ añ ocu
los hꝫ ⁊ ad moriendū quotidie se disponit. Si vidisti
aliqñ hoīez mori: cogita qꝛ ⁊ tu ꝑ eandē viã trãsibis.
Cū mane fuerit / puta te ad vesꝑuz nō ꝑuēturū. Ve
spere autē facto mane nō audeas tibi polliceri. Sēꝑ
ergo paratus esto ⁊ taliter viue / vt nūq̃ te imparatum
mors inueniat. Multi subito ⁊ improuise moriunt.
nã hora qua nō putat / fili⁹ hoīs ventur⁹ est. Qñ illa
extrema hora venerit / multū aliter sentire icipies de
tota vita tua p̄terita, ⁊ valde dolebis q̄ tã negligens
⁊ remissus fuisti. Q̄ȝ felix et prudens q talis nūc nitit
esse in vita / qualis optat inueniri in morte. Dabit nã
qȝ magnã ꝯfidentiã feliciter moriēdi ꝑfect⁹ cōteptus
mundi, feruēs desideriū in virtutib⁹ ꝓficiendi / amor
discipline / labor p̄nie / ꝓmptitudo obediētie / abnega-
tio sui, ⁊ supportatio cuiuslibet aduersitatis ꝓ amo-
re xp̄i. Multa bona potes opari dū sanus es / sed in
firmat⁹ nescio qd poteris. Pauci ex infirmitate emē
dantur / sic ⁊ q multū ꝑegrinant raro scificant. Noli
ꝯfidere suꝑ amicos ⁊ ꝓximos / nec in futuris salutē
tuã differas. qꝛ citi⁹ obliuiscent tui hoīes q̄ȝ estimas.
Melius est nūc tēpestiue ꝓuidere ⁊ aliqd boni p̄mit-
tere / q̄ȝ suꝑ alioꝝ auxilio spare. Si nō es ꝓ teipo sol-
licit⁹ modo / qs erit ꝓ te sollicit⁹ in futuro. Nūc tem-
pus est valde preciosum / sed ꝓh dolor q̄ hoc inuti
lius expendis / in quo promereris vales vnde eter-
naliter viuas. Veniet quando vnuz diem seu horaz
ꝓ emendatione desiderabis ⁊ nescio an impetrabis.

Eya charissime de quanto periculo te poteris liberare: de q̄ magno timore eripere: si modo semp timoratus fueris: et de morte suspectus. Stude nunc taliter viuere: vt in hora mortis valeas potius gaudere q̄ timere. Disce nunc mori mūdo: vt tunc incipias viuere cum xpo. Disce nunc omia contēnere: vt tunc possis libere ad xp̄m pgere. Castiga nunc corpus tuū p penitentiā: vt tunc valeas certam habere cōfidentiā. Ah stulte qd cogitas te diu victurū: cū nullū diē habeas securū? q̄ multi decepti sunt: et insperate de corpore extracti. Quotiēs audisti a dicentibus: quia ille gladio cecidit: ille submersus est: ille ab alto ruens ceruicē fregit: ille manducando obriguit: ille ludēdo finē fecit: alius igne: alius ferro: alius peste: et alius latrocinio perijt: et sic oīum finis mors est: et vita hoīm tanq̄ vmbra subito ptransit. Quis memorabit tui post mortē et quis orabit p te? Age age nunc charissime qcquid agere potes: quia nescis qn̄ morieris: nescis etiā qd tibi post mortē sequet. Dū tēpus habes cōgrega tibi diuitias immortales. Preter salutē tuā nichil cogites: solū q̄ dei sunt cures. Fac nunc tibi amicos venerando dei sanctos: et eoꝝ actus imittādo vt cū defeceris in hac vita illi te recipiāt in eterna tabernacula. Serua te tanq̄ pegrinū et hospitē sup terram: ad quē nichil spectat de mūdi negotiis. Serua cor liberū et ad deū sursum erectū: qr non habes hic manentem ciuitatē. Illuc pces et gemitus quotidianos cum lachrymis dirige: vt spiritus tuus mereat post mortem ad dn̄m feliciter transire. Amen.

De iudicio et penis peccatorum. Ca. xxiiii.

In omibus rebus respice finem: ⁊ qualiter ante districtū iudicē stabis cui nichil est occultum: qui muneribus non placat̄: nec excusatiōes recipit: sed quod iustū est iudicabit. O miserrime ⁊ insipiens peccator qd rn̄debis deo: oīa mala tua scīēti: q interdū formidas vultū hoīs irati. Ut quid non preuides tibi in die iudicij: quādo nemo poterit p̱ aliū excusari vel defendi: sed vnusquisq; sufficiens onus erit sibiipsi. Nunc labor tuus est fructuosus: flet⁹ acceptabilis: gemit⁹ exaudibilis. dolor satisfactorius ⁊ purgatiu⁹. Habet magnū ⁊ salubre purgatoriū patiens homo qui suscipiens iniurias pl⁹ dolet de alterius malicia: q̄ȝ de sua iniuria: q pro ꝯtrariantibus sibi libēter orare ⁊ ex corde culpas indulget qui veniā ab alijs petere nō retardat: qui facilius miseretur q̄ȝ irascitur: qui sibiipsi violentiā frequēter facit ⁊ carnem suā oīno spiritui subiugare conat̄. Melius est modo purgare peccata ⁊ vitia resecare q̄ȝ in futuro purgāda reseruare. Vere nosipsos decipim⁹ per inordinatū amorē quē ad carnē habem⁹. Quid aliud ille ignis deuorabit nisi peccata tua. Quanto amplius tibiipsi nunc parcis: ⁊ carnem sequeris: tanto durius postea lues: ⁊ maiorē materiam cōburendi reseruas. In quibus homo peccauit: in illis gra-

trius punietur. Ibi accidiosi ardētibus stimulis pur/ gētur / ꝛ gulosi ingenti fame acquisiti cruciabūt. Ibi luxuriose ꝛ voluptatū amatores ardenti pice ꝛ feti/ do sulphure perfundent: Et sicut furiosi canes ꝑ do/ lore inuidiosi vlulabunt. Nullū vitiū erit quod suū ꝓpriū cruciatū nō habebit. Ibi superbi omni cōfu/ sione replebunt: ꝛ auari miserrima egestate artabun tur. Ibi erit vna hora grauior in pena: ꝙ hic centū anni in amarissima penitentia. Ibi nulla requies est ꝛ nulla consolatio dānatis. Hic tamē interdū cessa/ tur a laboribus atqꝫ amicoꝝ fruit solatiis. Esto mo do sollicitus ꝛ dolens ꝓ peccatis tuis: vt in die iudi/ cij sis securus cū beatis. Tunc eni iusti stabūt in ma/ gna cōstantia aduersus eos q se angustiauerūt ꝛ de/ presserūt. Tunc stabit ad iudicandū: q modo se subi/ cit humiliter iudiciis hominū. Tunc magnā fiduciā habebit pauꝑ ꝛ humilis: ꝛ pauebit vndiqꝫ suꝑbus: Tunc videbit sapiens in hoc mundo fuisse: q ꝓ xp̄o didicit stultus ꝛ despect⁹ esse. Tunc placebit omnis tribulatio patiēter ꝑpessa: ꝛ omis iniquitas opilabit os suū. Tunc gaudebit oīs deuot⁹ ꝛ merebit oīs ir/ religiosus. Tunc plus exultabit caro afflicta: ꝙ si in delitiis fuisset semꝑ nutrita. Tunc splendebit habi/ tus vilis: ꝛ obtenebrescet vestis subtilis: tunc pl⁹ lau dabitur pauꝑculū domiciliū: ꝙ deauratū palatium. Tunc plus iuuabit cōstans patientia: ꝙ oīs mundi potētia. Tunc amplius exaltabit simplex obedientia ꝙ omnis secularis astutia. Tunc pl⁹ letificabit pura

⁊ bona ꝯscientia q̄ꝫ docta philosophia. Tunc plꝰ pō derabit cōtēptus diuitiarū: q̄ꝫ totus thesaurus terri genaruꝫ. Tūc magis consolaberis super deuota ora tione: q̄ꝫ super delicata comestione. Tūc potius gau debis de seruato sılētio: q̄ꝫ de longa fabulatione. Tūc plus valebunt sancta opera: q̄ꝫ multa pulchra ver ba. Tunc plus placebit stricta vita ⁊ ardua peniten tia q̄ꝫ omīs delectatio terrena. Disce nunc in modico pati: vt tunc a grauioribus valeas liberari. Hic pri mo proba quid possis pati postea. Si nūc tam parū non vales sustinere: quomodo poteris tūc eterna tor menta sufferre? si modo modica passio iam impatien tem efficit: quid gehenna tunc faciet? Ecce vere non potes duo gaudia habere: delectari hic in mundo: et postea regnare in celo cum christo. Si vsq3 in hodi ernuꝫ diem semper in honoribꝰ ⁊ voluptatibus vixis ses: qd totum tibi ꝓfuisset si iam in instanti mori con tingeret? omnia ergo vanitas preter amare deum: et illi solū seruire. Qui enī deū ex toto corde amat: nec mortem nec suppliciū: nec iudicium nec infernuꝫ me tuit: quia perfectus amor securuꝫ accessum ad deuꝫ facit. Quem autem adhuc peccare delectat non mi rum si mortem ⁊ iudicium timeat. Bonum tamen est: vt si necdum amor a malo te reuocat: saltē timor gehennalis cohereeat. Qui vero timorem dei post ponit: diu stare in bono nō valebit: sed diaboli laque os citius incurret.

De feruenti emendatione totius vite nostre. Ca. xxv

e Sto vigilās et diligēs in dei seruitio et cogita frequēter ad quid venisti: ꝛ cur seculū reliquisti. Nōne vt deo viueres: et spūalis homo fieres. Igit̄ ad profectū feruea: quia mercedem laborū tuorū in breui recipies: nec erit tunc amplius timor aut dolor in finib⁹ tuis. Modicū nūc laborabis et magnā requiē: imo perpetuā leticiā inuenies. Si tu permāseris fidelis et feruidus in agendo: deus proculdubio erit fidelis et locuplex i retribuendo. Spem bonā retinere debes ꝙ ad palmam ꝑuenies sed securitatē capere nō oportet ne torpeas aut electus fias. Cum eni qdam anxi⁹ inter metū et spem frequēter fluctuaret et quadā vice merore cōfectus in ecclesia ante quoddā altare se in orōne ꝓstrauisset hec inter se reuoluit dicēs. O si scirem ꝙ adhuc perseueratur⁹ essem: statimqꝫ audiuit intus diuinū respōsum. Quid si hoc scires facere velles. Fac nūc quod tūc facere velles et bene secur⁹ eris. Moxqꝫ cōsolatus et confortatus diuine se cōmisit volūtati: et cessauit anxia fluctuatio: noluitqꝫ curiose inuestigare vt sciret q̄ sibi essent futura: sed magis studuit īqrere que esset volūtas dei beneplaciēs et ꝑfecta ad omē opus bonū inchoandū et perficiēdū. Spera in dño et fac bonitatē ait ꝓpheta: et inha-

bita terrā et pasceris ī diuitiis eius. Unū est q̄ mul
tos a ꝓfectu et ferueti emēdatione retrahit: horror
difficultatis seu labor certaminis. Enimuero illi ma-
xime pre aliis in virtutib⁹ proficiāt qui ea q̄ sibi ma
gis grauia et cōtraria sūt. virtutib⁹ vincere nitunť.
Nam ibi homo plus ꝓficit et gratiā mereť amplio
rem vbi magis seipm̄ vincit et in spiritu mortificat.
Sed nō omēs habēt eque multū ad vincēdū et mo-
riendum. Diligēs tamen emulator valentior erit ad
proficiendū etiam si plures habeat passiones q̄ᵹ ali⁹
bene morigerat⁹: minus tamen feruēs ad virtutes.
Duo tamē specialiter ad magnā emendationē iuuāt
videlicet substrahere se violēter ad quod natura vi
tiose inclinat: et feruēter instare pro bono q̄ ampli⁹
quis indiget. Illa etiam studeas magis cauere ⁊ vi
cere: que tibi frequētius in aliis displicēt. Ubiqꝫ ꝓ
fectum tuū capias: vt si bona exēpla videas vel au-
dias: ad imitandū accēdaris. Si quid autē reprehēsi
bile cōsideraueris: caue ne idē facias: aut si aliquan
do fecisti: citius emēdare te studeas. Sicut oculus
tuus alios cōsiderat: sic iterū ab aliis notaris. Quā
iocundū et dulce est videre feruidos et deuotos fra-
tres bene morigeratos et disciplinatos: q̄ᵹ triste est ⁊
graue videre inordinate ambulantes: qui ea ad que
vocati sunt nō exercēt. q̄ᵹ nociū est negligere voca-
tionis sue propositū ⁊ ad nō cōmissa sensū inclina
re. Memor esto arrepti ꝓpositi: et imaginē tibi pro-
pone crucifixi. Bene verecūdari potes īspecta vita
ihesu xp̄i: q2 necdū magis illi te cōformare studuisti:

licet diu in via dei fuisti. Religiosus qui se intete et deuote in sanctissima vita z passione dñi exercet: oia vtilia et necessaria sibi: abūdāter ibi iueniet: nec op⁹ est vt extra ihesū aliqd meli⁹ q̄rat. O si ihes⁹ crucifixus i cor nr̄m veniret q̄zcito et sufficiēter docti essemus. Religios⁹ feruid⁹ omia bene portat et capit q̄ illi iubētur. Religiosus negligēs et tepid⁹ habet tribulationē sup tribulationē z ex omni parte patit̄ angustiā q2 interiori cōsolatione caret: et exteriorē querere prohibet̄. Religios⁹ extra disciplinā viuēs graui ruine patet. Qui laxiora q̄rit et remissiora: semp̄ i angustiis erit q2 aut vnū aut reliquū sibi displicebit. Quomodo faciūt tam multi alij religiosi q satis arti sunt sub disciplina claustrali. Raro exeunt: abstracte viuūt: paupīme comedūt: grosse vestiunt̄: multū laborāt: parū loquūtur: diu vigilāt: mature surgunt orōnes prolongāt: frequēter legunt: z se in omni disciplina custodiūt. Attēde carthusienses cisterciēses et diuerse religionis monachos ac moniales: qualit̄ omni nocte ad psallendū dn̄o assurgunt. Et ideo turpe est vt tu deberes in tam s̄cto opere pigritare: vbi tanta multitudo religiosorū incipit deo iubilare. O si nichil aliud faciendū incūberet: nisi dn̄m deū nostrū toto corde et ore laudare. O si nunq̄z indigeres comedere nec bibere nec dormire: sed semp̄ posses deū laudare: et solūmodo spiritualib⁹ studiis vacare: tūc multo felicior esses: q̄z modo cū carni ex qualicūqz necessitate seruis. Vtinā nō essent iste necessitates: s solūmodo sp̄uales aīe refectōes: quas heu satis ra-

ro degustam⁹. Qñ homo ad hoc ꝑuenit q̄ de nulla creatura consolationē suā q̄rit. tunc ei deus primo ꝑfecte sapere incipit: tūc etiā bene cōtent⁹ de oī euentu rer̄ erit: tūc nec pro magno letabit̄: nec pro modico cōstristabit̄: sed ponit se integre ⁊ fiducialiter ī deo qui est ei omia in omibus: cui nichil vtiq̄ꝫ perit nec morit̄: sed omia ei viuūt ⁊ ad nutū incūctanter deseruiunt. Memēto sēper finis: ⁊ q̄ perditū nō redit tps Sine sollicitudine et diligētia nunq̄ꝫ acquires virtutes. Si incipis tepescere: īcipies male habere. Si autem dederis te ad feruorē: inuenies magnā pacē: ⁊ sēties leuiorē laborē ꝓpter dei grām et virtutis amorem. Homo feruidus ⁊ diligēs ad omia est parat⁹. Maior labor est resistere vitiis et passionib⁹ q̄ꝫ corporalibus insudare laboribus. Qui paruos nō vitat defect⁹: paulatim labit̄ ad maiores. Gaudebis semꝑ vespere si diē expēdas fructuose. Vigila suꝑ teipsum: excita teipsum: admone teipsum: et quicqd de aliis sit: nō negligas teipsum. Tantum proficies: quantum tibiipsi vim intuleris.

Explicit liber primus.
Incipit secundus.

De interna conuersatione. Ca. i.

Egnū dei ītra vos est dicit dn̄s Converte te ex toto corde tuo ad dn̄m: et relinq̄ huc miserum mundū et inueniet aīa tua requiem. Disce exteriora contēdere: et ad interiora te dare: et videbis regnū dei in te venire. Est eīm regnū dei pax et gaudiū in spiritu sancto: qḋ nō daf impiis. Veniet ad te xp̄s ostendēs tibi cōsolationē suā: si dignā illi ab intus parauerís mansionē. Omīs gloria eius et decor ab intra est: et ibi cōplacet sibi. Frequens illi visitatio cū homīe interno: dulcis sermocinatio: grata cōsolatio: multa pax familiaritas stupēda nimis. Eya aīma fidelis prepara huic sponso cor tuū quatenus ad te venire et in te habitare dignetur Sic eīm dicit. Si qs diligit me sermonē meū seruabit et ad eū veniem⁹: et mansionē apud eū faciem⁹. Da ergo xp̄o locū: et ceteris oībus nega introitū. Cū cristum habueris: diues es ⁊ sufficit tibi. Ipse erit prouisor tuus: et fidelis ꝓcurator in omībus vt non sit opus tibi in homib⁹ sperare. Homēs eīm cito mutātur: et deficiūt velociter: xp̄s autē manet ineternuꝫ ⁊ astat vsqꝫ in finem firmiter. Non est magna fiducia ponēda in homīe fragili et mortali: etiā si vtilis sit et dilectus: neqꝫ tristicia multa capiēda ex hoc si interdum aduersef ⁊ cōtradicat. Qui hodie tecū sūt cras cōtrariari possūt: et econuerso sepe vt aura vertunf. Pone totam fiduciā tuā in dn̄o: et sit ipse timor tu⁹

et amor tuus. Ipse pro te respondebit et faciet bene sicut melius fuerit. Non habes hic manētem ciuitatem: et vbicunqz fueris extraneus es et peregrinus: nec requiem aliquādo habebis: nisi christo intime fueris vnitus. Quid hic circūspicis cū iste non sit locus tue requietionis. In celestibus debet esse habitatio tua: et sicut in transitu cūcta terrena sūt aspiciēda: trāseunt omia ꝛ tu cū eis pariter. Vide vt nō inhereas ne capiaris ꝛ peas. Apud altissimū sit cogitatio tua ꝛ depcatio tua ad xpm sine intermissione dirigat. Si nescis alta speculari ꝛ celestia: requiesce in passione xpi: et in sacris vulneribus eius libēter habita. Si enim ad vulnera et pciosa stigmata ihesu deuote cōfugis: magnā in tribulatōe confortationē senties nec multū curabis hoim despectiones: faciliterqz verba detrahentium pferes. Xps fuit etiā in mūdo ab hominibus despectus: et in maxima necessitate a notis et amicis inter opprobria derelictus. Xps pati voluit et despici: et tu audes de aliquo cōqueri. Xps habuit aduersarios et oblocutores: et tu vis omēs habere amicos et bñfactores. Vñ coronabit paciētia tua: si nil aduersitatis occurrerit. Si nil cōtrarium vis pati: quō eris amicus xpi. Sustine te cū xpo et pro xpo si vis regnare cū xpo. Si semel pfecte introisses in interiora ihesu ꝛ modicū de ardēte eius amore sapuisses: tūc de pprio comodo vel icomodo nichil curares: sed magis opprobrio illato gauderes: quia amor ihū facit hoiem seipm contēnere. Amator ihesu et verus internus et liber ab affectionibus inordinatis potest se

ad deū libere convertere et elevare se supra seipm in spiritu ac fruitiue quiescere. Cui sapiūt omia prout sunt nō vt dicūtur aut estimātur: hic vere sapiēs est et doctus magis a deo q̄ȝ ab hominibus. Qui ab itra scit ambulare et modicū res ab extra pōderare: non requirit loca . nec tēpora expectat ad habēda deuo ta exercitia. Homo intern⁹ cito se recolligit qȝ nū q̄ȝ se totū ad exteriora effundit. Non illi obest labor exterior aut occupatio ad tēpus necessaria sed sicut res eueniūt sic se illis accōmodat. Qui itus bene dis positus est et ordinatus: nō curat mirabiles et puer sos hoim gestus. Tantū homo impedit et distrahit q̄ȝtum sibi res attrahit. Si recte tibi esset ꝛ bene pur gatus esses. omia tibi in bonū cederēt et profectum. Ideo multa tibi displicēt et sepe conturbāt: quia ad huc nō es tibiipsi pfecte mortuus nec segregatus ab omibus terrenis. Nichil sic maculat et implicat cor homis: sicut impurus amor in creaturis. Si renuis cōsolari exterius: poteris speculari celestia frequen ter interius iubilare.

De humili submissione sub prelati regimine. Ca·ii·

Non magnipēdas quis pro te vel ꝯtra te sit sed hoc age et cura vt de⁹ tecū sit in omni re quā facis. Habeas cōscientiā bonaȝ: et

de⁹ bñ te defẽsabit. Quẽ eñi adiuuare voluerit: nullius puersitas nocere poterit. Si tu scis tacere et pati: videbis pculdubio dñi auxiliũ. Ipse nouit tps ꝛ modũ liberãdi te: et iõ debes te illi resignare. Dei est adiuuare et ab oĩ cõfusione liberare. Sepe valde ꝓdest ad maiorẽ humilitatẽ cõseruandã: ꝙ defect⁹ nostros alij sciũt et redarguũt. Qñ homo ꝓ defectib⁹ suis se humiliat: tũc faciliter alios placat: et leniter satisfacit sibi irascentib⁹. Humilẽ de⁹ ꝓtegit et liberat: humilẽ diligit et cõsolat̃: humili hoi se inclinat: humili largit̃ grãm magnã ꝛ post suã depressionẽ leuat ad gloriã humili sua secreta reuelat et ad se dulciter trahit et iuitat. Humilis accepta cõtumelia et cõfusione satis bene ẽ in pace qꝛ stat in deo et nõ in mũdo. Non reputes te aliquid profecisse: nisi omnibus inferiorem te esse sentias

De bono pacifico hõie Ca. iii.

p One te primo in pace: et tũc alios poteris pacificare. Homo pacific⁹ plus ꝓdest ꝙ̃ bñ doctus. Hõ passionat⁹ etiã bonũ ĩ malum trahit: et faciliter malũ credit. Bon⁹ pacific⁹ hõ oia ad bonũ cõuertit. Qui bñ ĩ pace est: de nullo suspicat̃. Q autẽ male cõtẽt⁹ ẽ et cõmot⁹ variis suspicionibus agitat̃: nec ipe quiescit: nec alios quiescere

permittit. Dicit sepe quod dicere nō deberet: ꝛ omittit quod sepe sibi magis facere expediret. Considerat ꝙ alii facere tenent: ꝛ negligit quod ipse facere tenet. Habe ergo primū zelū sup temetipsuꝫ: tunc zelare poteris etiā iuste ꝓximū tuū. Tu bn̄facta tua scis excusare ꝛ tolerare: ꝛ alioꝝ non vis recipere excusationes. Iustius esset ut te accusares: ꝛ fratrē tuuꝫ excusares: Si portari vis: porta ꝛ aliū. Vide ꝙ̄ longe es adhuc a vera charitate ꝛ humilitate: q̄ nulli nouit indignari vel irasci nisi tm̄ sibiipsi. Non est magnū cuꝫ bonis ꝛ mansuetis cōuersari: hoc eni oībus naturaliter placet: ꝛ vnusqsqꝫ libenter pacem habet: ꝛ secū sentientes magis diligit. Sꝫ cum duris ꝛ ꝑuersis aut indisciplinatis aut nobis ꝯtrariātibus pacifice posse viuere: magna gratia est ꝛ laudabile nimis virileqꝫ factū. Sed sunt qui seipsos in pace tenent: ꝛ cū aliis etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habent nec alios in pace dimittunt. Alii sunt graues: sed sibi sunt semꝑ grauiores. Et sunt qui seipsos in pace retinent: ꝛ ad pacem alios reducere student: ꝛ tamen tota pax nostra in hac miseria vita potiꝰ in humili sufferentia ponenda est ꝙ̄ in nō sentiendo ꝯtraria. Qui melius scit pati: pacē tenebit maioreꝫ. Iste est victor sui: ꝛ dn̄s mundi: amicus christi ꝛ heres celi.

De pura mente et simplici intentione. Ca. iiii.

d

Duabus aliis homo subleuat a terrenis simplicitate scilz et puritate. Simplicitas debet esse in intentione: puritas in affectiõe. Simplicitas intendit deuz: puritas apprehendit et gustat. Nulla bona actio te impediet si liber intus ab oi inordinato affectu fueris. Si nichil aliud q̃z dei bñplacitum et proximi vtilitatẽ intẽdis et queris: interna libertate frueris. Si rectũ cor tuũ esset: tunc omnis creatura speculũ vite et liber sancte doctrine esset. Nõ est creatura tam parua et vilis q̃ bonitatẽ dei nõ represẽtet. Si tu esses intus bonus et pur⁹: tũc oĩa sine impedimento videres et caperes bene. Cor purũ penetrat celũ et infernũ. Qualis vnusquisqz intus est: taliter iudicat exterius. Si est gaudiũ in mũdo: hoc vtiqz possidet puri cordis homo. Et si est alicubi tribulatio et angustia: hoc melius nouit mala cõscientia. Sicut ferrũ missum in ignẽ amittit rubiginẽ et totũ candens efficit: sic homo ad deũ se integre conuertens a torpore exuit: et in nouũ hominẽ transmutat. Quãdo homo incipit tepescere: tũc paruũ metuit laborẽ: et libenter externã accipit cõsolationẽ. Sed quando perfecte incipit se vincere et viriliter in via dei ambulare: tunc minus ea reputat: que sibi prius grauia esse sentiebat.

De propria consideratione Capitulũ. v.

Non possumus nobisipsis nimis credere: quia sepe nobis gratia deest et sensus. Modicum lumen est in nobis: et hoc cito per negligentiam amittimus. Sepe etiam non aduertimus quod tam ceci interius sumus. Sepe male agimus et peius excusamus: et passione interdum mouemur et zelum putamus. Parua in aliis reprehendimus. et nostra maiora pertransimus. Satis cito sentimus et ponderamus quod ab aliis sustinemus: sed quantum alii a nobis sustinent non aduertimus: Qui bene et recte sua ponderaret: non esset quod de alio grauiter iudicaret. Internus homo sui ipsius curam omnibus curis anteponit: et qui sibipsi diligenter intendit: faciliter de aliis tacet. Nunquam eris internus et deuotus: nisi de alienis silueris: et ad teipsum specialiter respexeris. Si tibi et deo totaliter intendis modicum te mouebit quod foris percipis. Ubi es quando tibiipsi presens non es: et quando omnia percurristi quid de neglecto profecisti. Si debes habere pacem et unionem veram/oportet quod totum adhuc postponas et te solum pre oculis habeas. Multum proinde proficies si te feriatum ab omni temporali cura conserues. Ualde deficies si aliquid temporale reputaueris. Nil altum nil magnum nil gratum nil acceptum tibi sit nisi pure deum aut de deo sit. Totum vanum estima quicquid consolationis occurrit de aliqua creatura. Amans deum anima sub deo despicit vniuersa. Solus deus eternus et immensus implens omnia solatium est anime et vera cordis leticia.

De leticia bone conscientie. Capitulũ. vi

G Loria boni hominis testimoniũ bone conscientie est. Habe bonã conscientiã: ꝛ semper habebis leticiã. Bona conscientia valde multa potest portare: ꝛ valde leta est inter aduersa. Mala conscientia semper timida est ꝛ inquieta. Suauiter requiesces: si te cor tuũ non reprehenderit. Noli letari nisi cum benefeceris. Mali nunq̃ habent veram leticiam nec internã sentiunt pacem: q꞉ non est pax impijs dicit dñs. Et si dixerint: in pace sumus non venient super nos mala: ꝛ quis nobis nocere audebit? Ne credas eis: quoniam repente exurget ira dei ꝛ in nichilum redigentur actus eorum: et cogitationes eorum peribunt. Gloriari in tribulatione non est graue amanti: sic eniȝ gloriari est in cruce dñi gloriari. Breuis gloria que ab hominibus datur ꝛ accipitur. Mũdi gloria semper comitatur tristicia. Bonoꝝ gloria in cõscientijs eorũ ꝛ nõ in ore hominũ. Iustorũ leticia de deo ꝛ in deo est: ꝛ gaudium eorum de veritate. Qui veram ꝛ eternam gloriam desiderat: temporalem non curat. Et qui temporalẽ querit gloriã aut nõ ex aĩo cõtẽnit: min⁹ amare cõuincitur celestẽ. Magnã hꝫ cordis trãquillitatẽ: q nec laudes curat nec vituperia. Facile erit cõtent⁹ ꝛ parat⁹

cuius conscientia munda est. Non es sanctior si lau-
deris nec vilior si vitupereris. Quod es hoc es nec
maior dici vales q̄ deo teste sis. Si attendis qd apud
te sis intus: nō curabis quid de te loquant̄ hoīes fo-
ris. Homo videt in facie: deus aūt in corde. Homo
cōsiderat actus: deus pensat intentiones. Bene sem-
per agere ⁊ modicū de se tenere humilis aīe indiciū
est. Nolle cōsolari ab aliqua creatura: magne puri-
tatis et int̄ne fiducie indiciū ē. Qui nullū extrinsec⁹
p̄ se testimoniū q̄rit: liquet q̄ se deo totaliter cōmisit.
Non eni qui seipsum cōmendat ille probatus est ait
beatus paulus: sed quem deus cōmendat. Ambula-
re cum deo intus nec aliqua affectione teneri foris:
status est interni hominis.

De amore iesu super oīa. Capitulū. vii.

b Eatus qui intelligit qd sit amare iesum: et
contēnere seipsum propter iesum. Opor-
tet dilectū p̄ dilecto relinquere: quia iesus
vult solus sup̄ omia amari. Dilectio creature fallax
⁊ instabilis: dilectio iesu fidelis ⁊ p̄seuerabilis. Qui
adheret creature cadet cū labili: qui amplectitur ie-
sum firmabit̄ in euū. Illū dilige ⁊ amicū tene tibi q
omnibus recedentibus te non derelinquet nec patie
tur in fine perire. Ab hominibus oportet te aliquā-

do separari siue velis siue nolis. Teneas te apud iesum viuens et moriens: et illius fidelitati te committe qui omnibus deficientibus solus potest te iuuare. Dilectus tuus talis est nature vt alienū non velit admittere: sed solus vult cor tuum habere et tanq̄ rex in proprio throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura euacuare: iesus deberet libenter tecum habitare. Pene totū perditum inuenies: quicquid extra iesuz in hominibus posueris. Non confidas nec innitaris super calamum ventosum quia omnis caro fenuz et omnis gloria eius vt flos feni cadet. Cito decipieris si ad externaz hominuz apparentiā tantū aspexeris. Si enim tuuz in aliis queris solatiū et lucruz: senties sepe detrimentū. Si queris in omnibus iesum inuenies vtiq3 iesum. Si autē queris teipsuz: inuenies etiaz teipsum: sed ad tuaz perniciem. Plus enī homo nociuior sibi si iesum nō querit: q̄ totus mundus et oēs sui aduersarij.

De familiari amicitia iesu Capitulum. viii.

q Uando ihesus adest: totum bonum est nec quicq̄ difficile videtur. Quando vero iesus non adest totum durum est. Quando iesus intus non loquitur consolatio vilis est. Si aūt iesus vnuz verbum loquitur tantū: magna consola-

tio sentitur. Nōne maria magdalena statim surrexit de loco in quo fleuit quando martha illi dixit. Magister adest ⁊ vocat te. Felix hora quando iesus vocat de lachrymis ad gaudiū spiritus: q̄ȝ aridus ⁊ durus es sine iesu: q̄ȝ insipiens ⁊ vanus si cupis aliquid extra iesum. Nonne hoc est maius dānuȝ q̄ȝ si totum perderes mundū. Quid potest mundus conferre sine iesu? Esse sine iesu grauis est infernus: ⁊ esse cuȝ iesu dulcis paradisus. Si fuerit tecuȝ iesus: nullus poterit nocere inimicus. Qui inuenit iesuȝ/inuenit thesaurum bonū immo bonuȝ super omne bonuȝ. Et qui perdidit iesum perdit nimis multum ⁊ plus q̄ȝ totuȝ munduȝ. Pauperrimus est qui viuit sine iesu. Ditissimus qui bene est cum iesu. Magna ars est scire cōuersari cum iesu ⁊ scire iesum tenere magna prudentia. Esto humilis ⁊ pacificus ⁊ erit tecum iesus. Sis deuotus ⁊ quietus ⁊ pmanebit tecum iesus. Potes cito fugare iesum ⁊ gratiam eius perdere si volueris ad exteriora declinare. Et si illum effugaueris ⁊ perdideris ad quē tunc fugies? ⁊ quē tūc queres amicū. Sine amico non potes diu viuere: ⁊ si iesus nō fuerit tibi pre oībus amicus/ eris nimis tristis ⁊ desolatus. Fatue igitur agis si in aliquo altero cōfidis ⁊ letaris Eligenduȝ est magis totū mundū habere cōtrariuȝ q̄ȝ iesum offensuȝ. Ex oībus ergo charis sit iesus dilectus specialis. Diligātur omēs ppter iesuȝ: iesus autez ppter seipsuȝ. Solus iesus christ⁹ singulariter est amandus: qui solus bonus ⁊ fidelis inuenitur p̄ omnibus amicis. Propter ipsum ⁊ in ipso taȝ amici q̄ȝ

inimici tibi sint chari ꝛ ꝓ omnibus his exorādus est vt omnes ipsum cognoscant ꝛ diligant. Nunꝙ cupias singulariter laudari ꝛ amari: quia hoc solius dei est qui similem sibi non habet. Nec velis ꝙ aliquis in corde suo tecum occupetur: neqꝫ tu cū alicuius occuperis amore sed sit iesus in te ꝛ in omni bono homine. Esto purus ꝛ liber ab intus sine alicuius creature implicamento. Oportet te esse nuduꝫ: ꝛ purum cor ad iesum gerere si vis vacare ꝛ videre ꝙꝫ suauis est domin⁹. Et reuera ad hoc non peruenies nisi gratia eius fueris preuentus ꝛ intractus: vt omnib⁹ euacuatis ꝛ licenciatis solus cum solo vniaris. Quando enim gratia dei venit ad hominē: tūc potēs fit ad omnia: ꝛ quādo recedit tunc pauper et infirmus erit ꝛ quasi tantū ad flagella relictus. In his non debes deiici nec desperare: sed ad voluntatē dei equanimiter stare: ꝛ cuncta superuenientia tibi ad laudem iesu christi perpeti: quia post hyemē sequitur estas / post noctem redit dies: ꝛ post tempestatem serenitas magna.

De carentia omnis solatii. Capitulum .ix.

Non est graue humanum contemnere solatium cū adest diuinuꝫ. Magnum est ꝛ valde magnum tam humano ꝙꝫ diuino posse carere solatio ꝛ pro honore dei libenter exiliū cordis

velle sustinere: et in nullo seipm querere nec ad proprium meritũ respicere. Quid magni es si hilaris sis et deuotus adueniẽte gratia: optabilis cũctis hec hora. Satis suauiter equitat: quez grã dei portat. Et quid mirũ si onus nõ sentit qui portat ab omipotẽte et ducit a sũmo ductore. Libenter habem⁹ aliquid pro solatio et difficulter homo exuit a seipso. Vicit sanct⁹ martir Laurẽtius seculũ cum suo sacerdote quia omẽ quod in mũdo delectabile videbat despexit: et dei sũmi sacerdotẽ sixtum quẽ maxime diligebat ꝑ amore christi etiã a se tolli clemẽter ferebat. Amore igit creatoris amorez hoĩs superauit: et pro humano solatio diuinũ beneplacitum magis elegit. Ita et tu aliquẽ necessariũ et dilectũ amicuz pro amore dei disce relinquere. Nec grauiter feras cũ ab amico derelictus fueris: sciens quoniã oportet nos omnes tandẽ ab inuicẽ separari. Multũ et diu oportet hominẽ in seipso certare: anteq̃ȝ discat seipsũ plene superare: et totũ affectũ suũ plene in deũ trahere. Quãdo homo stat super seipso: facile labitur ad cõsolationes humanas. Sed verus xp̃i amator et studiosus sectator virtutũ non cadit super illas cõsolationes nec querit tales sensibiles dulcedines: sed magis fortes exercitationes: et pro christo duros sustinere labores. Cum igitur spiritualis cõsolatio a deo datur cũ gratiarũ actione accipe eã: sed dei mun⁹ intellige esse non tuum meritũ et noli extolli. Noli nimium gaudere nec inaniter ꝑsumere: sed esto magis humilior ex dono: cautior quoqȝ et timoratior i cũ

ctis actibus tuis quoniã transibit hora illa et sequet tentatio. Cum ablata fuerit cõsolatio nõ statim desperes sed cũ humilitate et patientia expecta celestez visitationẽ: quia potens est deus amplioreẽ tibi redonare gratiã et consolationẽ. Istud non est nouũ nec alienũ viam dei expertis: quia in magnis sanctis et in antiquis prophetis fuit talis sepe alternationis modus. Unde quidã presente iam gratia dicebat. Ego dixi in abundãtia mea nõ mouebor in eternũ. Absente autẽ gratia quid in se fuerit expert⁹ adiũgit dicẽs. Auertisti faciem tuã a me et factus sum cõturbat⁹. Inter hec tamen nequaq̃ desperat sed instanti⁹ dominum rogat et dicit. Ad te dñe clamabo et ad deuz meum deprecabor. Deniqz oratõis sue fructũ reportat et se exauditum testat̃ dicens. Audiuit dñs et misertus est mei dñs factus est adiutor meus. Sed in quo: Conuertisti inquit planctũ meũ in gaudiuz michi et circũdedisti me leticia. Et si sic actũ est cũ magnis sanctis: non est desperandum nobis infirmis et paupibus si interdum in frigiditate et interdũ in feruore sum⁹ qm̃ spũs venit et recedit secundũ sue volũtatis beneplacitũ. Unde beatus Job ait. Visitas eũ diliculo et subito probas illuz. Super quid igit̃ sperare possum aut in quo confidere debeo nisi in sola magna misericordia dei: et i sola spe gratie celestis. Siue enim adsint homines boni siue deuoti fratres et amici fideles siue libri sancti vel tractat⁹ pulchri: siue dulcis cant⁹ et hymini: omia hec modicũ iuuãt et modicũ sapiunt quãdo desertus sum a gratia: et

in propria paupertate relict⁹. Tūc non est melius remedium q̄ patiētia et abnegatio mei in volūtate dei. Nunq̄ inueni aliquē religiosū qui nō habuerit interdum gratie subtractionē: aut nō senserit feruoris diminutionē. Nullus sanct⁹ fuit vnq̄ tam alte rapt⁹ et illuminat⁹ qui prius vel postea nō fuit tentatus. Non eni dignus est alta dei contēplatione: qui pro deo nō est exercitat⁹ aliqua tribulatione. Solet eni sequētis cōsolationis: tentatio p̄cedens esse signum. Nam tentationib⁹ p̄batis celestis promittit cōsolatio. Qui vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. Datur etiã cōsolatio diuina vt homo fortior sit ad sustinēdum aduersa. Sequit etiā tētatio: ne se eleuet de bono. Non dormit diabol⁹ nec caro adhuc mortua est: ideo nō cesses preparare te ad certamē quia a dextris et a sinistris sūt hostes qui nunq̄ quiescūt.

De gratitudine pro gratia dei. Capitulum x.

Quid queris quietē cū natus sis ad laborē? Pone te ad patientiā magis q̄ ad cōsolationem et ad crucē portādā magis q̄ ad leticiã. Quis eni secularium non libēter consolationem et leticiā sp̄ualem acciperet: si semp obtinere posset. Excedūt eni sp̄uales cōsolationes omnes mūdi delicias et carnis voluptates. Nam oēs delicie mūdane:

aut turpes sūt aut vane. Spirituales vero delicie so
le iocūde et honeste ex virtutibus progenite ⁊ a deo
puris infuse mētibus. Sed istis diuinis ꝯsolationib⁹
nemo semꝑ pro suo affectu frui valet: quia tp̄s tenta
tionis non diu cessat. Multū contrariat̄ suꝑne visita
tioni falsa libertas animi et magna confidentia sui.
Deus bene facit cōsolationis grām dādo: sed homo
male agit non totū deo cū gratiaꝝ actione retribuen
do. Et ideo nō possūt in nobis dona gratie fluere: q̄z
ingrati sumus auctori: nec totū refūdimus fōtali ori
gini. Sēꝑ enī debet̄ gratia digne gratias referēti au
feretur ab elato quod dari solet humili. Nolo cōso
lationem que michi aufert cōpunctionē: nec affecto
cōtemplationē que ducit in elationē. Non enī omne
altum sanctū: nec omne desideriū purū: nec omē dul
ce bonū: nec omne carū gratū deo. Libenter accepto
gratiam vnde humilior et timoratior inueniar: atq3
ad relinquendū me paratior fiam. Doct⁹ dono gra
tie ⁊ eruditus substractionis verbere nō sibi audebit
quicq̄ȝ boni attribuere: sed potius sepe pauperē ⁊ nu
dum confitebitur. Da deo quicquid dei est: et tibi
ascribe quod tuum est: hoc est: deo gratias pro gra
tia tribue: tibi autem soli culpam: et dignam penam
pro culpa deberi sentias. Pone te sēper ad infimū
et dabitur tibi summum: nam summum non stat sine
infimo. Summi sancti apud deum minimi sunt a
pud se: et quanto gloriosiores tanto in se humiliores
pleni veritate ⁊ gloria celesti. nō vane glorie cupidi.
In deo fundati et cūfirmati nullo modo possūt esse

elati: et qui deo totū ascribunt quicqd boni acceperunt: gloriā ab inuicē non querūt: sed gloriā q̄ a solo deo est volūt et deū in se et in oibus sanctis laudari super omia. cupiunt: et sup in idipm tendunt. Esto igitur gratus in minimo: et eris dignus maiora accipere. Si tibi minimū etiā pro maximo: et magis cōtentibile pro speciali dono. Si dignitas datoris ispicitur: nullū datū paruū aut munus vile videbitur. Non enī paruū est quod a sūmo deo donat: etiam si penas et verbera donauerit gratū esse debet: quia sēper pro salute nostra facit quicqd nobis aduenire ꝑmittit. Qui gratiā dei retinere desiderat: sit gratus ꝓ gratia dei data: patiens pro sublata: oret vt redeat cautus sit et humilis ne amittat.

De paucitate amatorum crucis iesu. Ca. xi.

h Abet iesus nūc multos amatores regni sui celestis sed paucos baiulatores sue crucis Habet multos desideratores cōsolationis sed paucos tribulationis. Plures inuenit socios mēse: sed paucos abstinentie. Omēs volūt cū xpo gaudere: sed pauci volūt pro ipso aliqd sustinere. Multi sequunt iesum vsq3 ad fractionē panis: sed pauci ad bibendū calicē passionis. Multi miracula eius venerāt: s3 pauci ignominiā crucis sequunt. Multi

iesum diligunt: q̄diu aduersa non contingunt. O Justi illum laudant et benedicunt: q̄diu consolationes aliquas ab ipso recipiūt. Si autē se iesus absconderet et modicū eos relinqueret aut in querimoniā aut in deiectionē nimiā cadunt. Qui aūt iesum ꝑpter iesū et non propter suā aliquā cōsolationē propriaz diligunt: ipsuz in tribulatione et in angustia cordis sicut in sūma cōsolatione benedicūt. Et si nūq̄ eis cōsolationem dare vellet: ipsum tamen semꝑ laudarēt et sēper gratias agere vellēt. O q̄tum potest amor ihū purus nullo ꝑprio comodo vel amore permixtus. Nōne omēs mercēnarij sunt dicēdi: q cōsolationes semꝑ querūt. Nōne amatores sui magis q̄ xpi ꝓbātur: q sua comoda vel lucra suꝑ meditant̄. Vbi inuenietur talis qui velit deo seruire gratis. Raro inuenitur tam spūalis aliquis qui omibus sit nudatus. Nam verū spū pauperē ⁊ ab omī creatura nudū qs inueniet. Procul ⁊ de vltimis finib⁹ preciū eius. Si dederit homo oēm substantiā suā: adhuc nichil est et si fecerit penitentiā magnā adhuc exiguū est: et si apphenderit oēm scientiā: adhuc lōge est: et si habuerit virtutē magnā, ⁊ deuotionē nimis ardentē adhuc multū sibi deest: vnū scz quod sibi sūme necessariū est. Quid aliud. Vt omibus relictis se relinquat et a se totaliter exeat: nichilq3 de priuato amore retineat. Cū omia fecerit q̄ faciēda nouerit: nichil se fecisse sētiat. Nō grāde pōderet q̄ grādis estimari possit: sed in veritate seruū inutilē se pronūciet: sicut veritas ait. Cū feceritis oīa que p̄cepta vobis sunt: adhuc dicite

quia serui inutiles sumus. Tunc vero pauper et nudus spu̅ esse poterit et cum propheta dicere. Quia vnicus et pauper sum ego. Nemo isto ditior nemo tamen liberior: nemo potentior illo qui scit se et omnia relinquere et ad infimum se ponere.

De regia via sancte crucis. Ca. xii.

Durus hic multis videtur sermo. Abnega temetipm̅: tolle cruce̅ tua̅ et sequere iesum. Sed multo durius erit audire illud extremum verbu̅. Discedite a me maledicti in igne̅ eternu̅. Qui eni̅ modo libe̅ter audiu̅t et sequunt verbu̅ crucis: tunc non timebu̅t ab auditione mala eterne da̅nationis. Hoc signu̅ crucis erit in celo cu̅ dn̅s ad iudicandu̅ venerit. Tu̅c ome̅s serui crucis qui se crucifixo conformauerunt in vita: ad xp̅m accede̅t iudicem cu̅ magna fiducia. Quid igit̄ times tollere cruce̅ per qua̅ itur ad regnu̅. In cruce salus: in cruce vita: in cruce ꝓtectio ab hostib9: in cruce infusio sup̅ne suauitatis: in cruce robur me̅tis: in cruce gaudiu̅ spirit9 in cruce virtus su̅ma: in cruce ꝑfectio sa̅ctitatis. No̅ est salus aie̅ nec spes eterne vite nisi in cruce. Tolle ergo cruce̅ et seq̄re iesum: et ibis in vita̅ eterna̅. Precessit ille baiula̅s sibi cruce̅ et mortu9 est pro te i̅ cruce: vt tu etia̅ portes cruce̅ ⁊ mori affectes in cruce q2

si cōmortuus fueris etiā cū illo pariter viues et si so
cius fueris pene socius eris et glorie. Ecce in cruce
totum cōstat et in moriēdo totū iacet: et non est alia
via ad vitam: et ad verā internā pacē nisi via sancte
crucis et quotidiane mortificationis. Ambula vbi
vis quere quodcūqz volueris: et nō inuenies altiorē
viam supra nec securiorē viā infra nisi viā sācte cru
cis. Dispone et ordina omia scdm tuū velle ⁊ vide
re: et nō inuenies nisi semp aliquid pati debere aut spō
te aut inuite: et ita crucē semp inuenies. Aut enim in
corpore dolorē senties: aut in aīa spūs tribulationē
sustinebis. Interdū a deo relinqris: interdū a proxi
mo exercitaberis: ⁊ quod amplius est sepe tibi metipsi
grauis eris: nec tamen aliquo remedio vel solatio li
berari seu alleuiari poteris: sed donec deus voluerit
oportet ꝙ sustineas. Vult enī deus vt tribulationē
sine cōsolatione discas pati et vt illi totaliter te subii-
cias et humilior ex tribulatione fias. Nemo ita cor
dialiter sentit passionē xpi sicut is cui cōtigerit similia
pati. Crux igit sēper parata est et vbiqz te expectat.
Non potes effugere vbicūqz cucurreris: quia vbi-
cumqz veneris teipsum tecum portas et sēper teip-
sum inuenies. Conuerte te supra: conuerte te infra:
conuerte te extra et intra ⁊ in omnibus inuenies cru
cem: et necesse est te vbicunqz tenere pacientiam si in
ternam vis habere pacem et perpetuam promereri
coronā. Si libēter crucez portas portabit te ⁊ dedu
cet te ad desideratum finem: vbi scz finis patiēdi erit
quāuis hic non erit. Si inuite portas: onus tibi facis

τ teipsuz magis grnas: τ tamen oportet vt sustineas Si abiicis vnā crucē: aliā ꝓculdubio inuenies τ forsitan grauiorem. Credis tu euadere quod nullꝰ mortalium potuit preterire? Quis sanctoꝝ in mundo sine cruce τ tribulatione fuit? Nec enim dn̄s noster iesus christus vna hora sine dolore passionis fuit quā diu vixit. Oportebat autem xp̄m pati τ resurgere a mortuis τ ita intrare in gloriaz suam. Et quomodo tu aliā viam queris q̄ȝ hanc regiā viā que est via sancte crucis? Tota vita xp̄i crux fuit τ martyriuz: τ tu tibi queris requiem τ gaudiū? Erras erras si aliqd q̄ris q̄ȝ pati tribulationes: quia tota ista vita mortalis plena miseriis τ circūsignata crucibus. Et quāto altius quis in sp̄ū ꝓfecerit: tanto grauiores cruces sepe inueniet: quia exilij sui pena magis ex amore crescit. Sed tamē iste sic multipliciter afflictus non est sine leuamīe cōsolationis: quia fructū magnū sibi sentit ac crescere ex sufferentia sue crucis. Nam dū spōte illi se subiicit: omne onus tribulationis in fiduciam diuine cōsolationis cōuertitur. Et quāto caro magis ꝑ tribulationez atterit̄: tanto amplius sp̄us ꝑ internā cōsolationē roborat̄. Et nōnunq̄ȝ int̄m cōfortat̄ ex affectu tribulationis τ aduersitatis ob amorē cōformitatis crucis xp̄i: vt non sine dolore τ tribulatione esse vellet: q̄m tanto se acceptiorē deo credit: q̄to plura τ grauiora ꝓ eo ꝑferre poterit. Non est illud virtꝰ hominis sed gratia xp̄i: q̄ tāta potest τ agit in carne fragili: vt quod naturaliter semꝑ abhorret τ fugit: hoc feruore spiritꝰ aggrediat̄ τ diligat. Nō est s̄m hoīeȝ

crucem portare:crucē amare:corpus castigare:ꝛ ser
uituti subiicere:honores fugere:contumeliā libent̄ su
stinere:seipsum despicere ꝛ despici optare:aduersa q̄
q; cū dānis perpeti:ꝛ nichil ꝓsperitatis in hoc mun
do desiderare. Si ad teipsuꝫ respicis:nichil huiuſmo
di ex te poteris sꝫ in dn̄o cōfidis:dabitur tibi fortitu-
do de celo:subiicietur ditioni tue mūdus ꝛ caro. Sꝫ
nec inimicū diaboluꝫ timebis si fueris fide armatus
ꝛ iesus cruce signatus. Pone ergo te sicut fidelis et
bonus seruus xp̄i ad portandā viriliter crucē dn̄i tui
pro te ex amore crucifixi. Prepara te ad toleranda
multa aduersa ꝛ varia incōmoda in hac miseria vi
ta. quia sic tecū erit vbicūq; fueris: ꝛ sic reuera eum
inuenies vbicūq; latueris. Oportet te ita esse ꝛ nō est
remedium euadendi a tribulatione maloꝝ ꝛ dolore
q̄ꝫ vt te patiaris. Calicē dn̄i affectanter bibe si amic⁹
eius esse ꝛ partē cū eo habere desideras. Consolatio
nes deo cōmitte:faciat ip̄e cū talibus sicut sibi magis
placuerit. Tu vero pone te ad sustinendū tribulatio
nes:et reputa eas maximas cōsolationes: qꝛ nō sunt
cōdigne passiones hui⁹ tp̄is ad futurā gloriā q̄ reue
labit̄ in nobis ꝓmerandā:etiā si solus oēs posses su-
stinere. Qn̄ ad hoc veneris ꝙ tribulatio tibi dulcis
est ꝛ sapit ꝓ xp̄o:tunc bene tecū esse estima qꝛ inueni
sti paradisuꝫ in terra. Q̄ꝺdiu pati tibi graue est ꝛ fuge
re queris:taꝫ diu male habebis:ꝛ sequet̄ te vbiq; fu
ga tribulationis. Si ponis te ad quod esse debes vi-
delicet ad patiendū ꝛ moriendū fiet cito melius ꝛ pa
cem inuenies. Etiam ꝛ si raptus fueris in tertiū celū

cum paulo non es propterea securatus de nullo con trario sustinendo. Ego inquit iesus ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati. Pati ergo tibi remanet: si iesum diligere et perpetue illi servire placet. Utinam dignus esses pro nomine iesu aliquid pati: quam magna gloria remaneret tibi: quanta exultatio omnibus sanctis dei: quanta edificatio esset proximi. Nam patientiam omnes recommendant quamvis pauci tamen pati velint Merito deberes libenter modicum pati pro xpo: cum multi graviora patiuntur pro mundo. Scias pro certo quia morientem te oportet ducere vitam: et quanto plus quis sibi moritur: tanto deo magis vivere incipit. Nemo aptus est ad comprehendendum celestia: nisi se submiserit ad portandum pro xpo adversa. Nichil deo acceptius: nichil tibi salubrius in mundo isto quam libenter pati pro xpo. Et si eligendum tibi esset: magis optare deberes pro christo adversa pati quam multis consolationibus recreari: quia xpo similior esses: et omnibus sanctis eius magis conformior. Non enim stat meritum nostrum et perfectus status nostri in multis suavitatibus et consolationibus: sed potius in magnis gravitatibus et tribulationibus perferendis. Siquidem aliquid melius et utilius saluti hominum quam pati fuisset: xpus utique verbo et exemplo ostendisset Nam et sequentes se discipulos omnesque eum sequi cupientes manifeste ad crucem portandam hortatur et dicit. Si quis vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Omnibus ergo perlectis et scrutatis sit ista finalis conclusio. Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei.

Explicit liber secundus.
Incipit tertium.

De interna christi locutione ad animam fidelem.
Capitulum .i.

Audiam quid loquatur in me dominus deus. Beata aima que dñm in se loquentem audit et de ore eius verbum cõsolationis accipit. Beate aures q̃ venas diuini susurrij suscipiunt: et de mundi huius susurrationibus nichil aduertunt. Beate plane aures q̃ non vocẽ foris sonantem: sz interi⁹ auscultant veritatẽ loquentẽ ꝛ docentẽ. Beati oculi q exterioribus clausi: interiorib⁹ aũt sunt intenti. Beati q ĩterna penetrãt: ꝛ ad capiẽda arcana celestia magis ac magis ꝑ quotidiana exercitia se studẽt ꝑparare. Beati q deo vacare gestiũt ꝛ ab oĩ impedimento seculi se excutiunt. Aĩaduerte hec o aĩa mea ꝛ claude sensualitatis tue ostia vt possis in te audire qd loquatur dñs de⁹ in te. Hec dic̃ dilect⁹ tu⁹. Sal⁹ tua ego suz pax tua ꝛ vita tua. Serua te apud me et pacem inuenies. Dimitte oĩa transitoria ꝛ q̃re eterna. Quid

unt omnia tēporalia nisi seductoria? Et quid iuuãt
omēs creature: si fueris a creatore deserta? Omnibꝰ
ergo abdicatis: creatori tuo te redde placidã ac fide
lem: vt verã valeas apprehendere beatitudinem.

Qđ veritas intus loquit̄ sine strepitu verboꝝ. Ca. ii.

l Oquere dñe quia audit seruus tuus. Ser
uus tuus ego sũ: da mihi intellectũ vt sciã
testimonia tua. Inclina cor meũ in verba
oris tui: fluat vt ros eloquiũ tuũ. Dicebãt olim filij
israel ad moysen: loquere nobis tu ⁊ audiemꝰ: nõ lo
quatur nobis dñs ne forte moriamur. Nõ sic dñe nõ
sic oro: sꝫ magis cũ samuele ꝓpheta humiliter ac de
siderãter obsecro. Loquere dñe qꝛ audit seruus tuꝰ
non loquat̄ michi moyses aut aliqs ex ꝓphetis: sed
potius tu loquere dñe deus inspirator ⁊ illuminator
oium ꝓphetarũ: qꝛ tu solus sine eis potes me ꝑfecte
imbuere: illi autē sine te nichil ꝓficiēt. Possunt qui-
dem verba sonare sed spiritũ nõ cõferunt. Pulcher
rime dicunt: sꝫ te tacēte cor nõ accendũt. Litteras tra
dunt: sꝫ tu sensum aperis. Misteria ꝓferunt sꝫ tu re
seras intellectũ signatorꝫ. Mandata edicũt: sed tu iu
uas ad ꝑficiendum. Viam ostendũt: sꝫ tu confortas
ad ambulandũ. Illi foris tm̄ agũt: sꝫ tu corda instru
is ⁊ illuminas. Illi exteriꝰ rigãt: sꝫ tu fecunditatē do

nas. Illi clamãt verbis: sed tu auditui intelligentiaȝ tribuis. Non ergo loquatur michi moyses: ȝ tu dñe deus meus eterna veritas: ne forte moriar ⁊ sine fructu efficiar. Si fuero tm̄ foris admonitus ⁊ intus nõ accensus: ne sit michi ad iudiciũ verbũ auditũ ⁊ non factũ: cognitũ nec amatũ: creditũ ⁊ nõ seruatũ. Loq̄re igitur dñe q2 audit seru⁹ tuus. Verba eni vite eterne habes: loquere michi ad qualẽcũqȝ aie mee cõsolationeȝ ⁊ ad totius vite mee emendationẽ, tibi autẽ gloriã ⁊ perpetuũ honorẽ.

Qꝫ verba dei cũ huilitate sũt audiẽda: et ꝙ multi ea nõ ponderant. Capitu. iii.

Audi fili mi vba mea: vba suauissima: oẽȝ philosophoꝝ ⁊ sapientũ hui⁹ mũdi sciam excedẽtia. Verba mea spũs ⁊ vita sũt, nec humano sensu pẽsanda. Nõ sunt ad vanã cõplacentiaȝ trahẽda: sed in silẽtio audiẽda ⁊ cũ oĩ humilitate atqȝ affectu magno suscipiẽda ⁊ dixi. Btũs est queȝ tu erudieris dñe ⁊ de lege tua docueris eũ vt mitiges ei a dieb⁹ malis ⁊ non desoletᷣ in terra. Ego inqt dñs docui ꝓphãs ab initio ⁊ vsqȝ nũc nõ cesso oib⁹ loqꝫ ȝ multi ad vocẽ meã surdi sunt ⁊ duri. Plures mũduȝ libenti⁹ audiũt ꝗ̃ deũ facili⁹ sequũtur carnis sue

appetitum q̄3 dei bn̄placitu3. Promittit mundus tē-
poralia ⁊ parua: ⁊ seruitur ei auiditate magna. Ego
pmitto summa ⁊ eterna ⁊ torpescunt mortaliū cor-
da. Quis tanta cura michi in oībus seruit ⁊ obedit
sicut mundo ⁊ dn̄is eius seruit. Erubesce sydon ait
mare. Et si causam queris audi quare. Pro modica
prebēda longa via currit: ⁊ p eterna vita vix a mul-
tis pes semel a terra leuatur. Vile preciū querit: pro
vno nūmismate interdū turpiter litigat: ⁊ p vna re
⁊ parua pmissione die noctuq3 fatigari nō timetur.
Sed pch dolor pro bono incōmutabili: pro p̄mio in-
estimabili: p summo honore ⁊ gloria interminabili
vel ad modicū fatigari pigritat. Erubesce ergo ser-
ue piger ⁊ querulose q illi paratiores inueniuntur
ad pditionem q̄3 tu ad vitam. Gaudent illi amplius
ad vanitatē q̄3 tu ad veritatē. Equidē a spe sua non-
nunq̄3 frustrant sed promissio mea neminē fallit: nec
cōfidentem michi dimittit inanē. Quod pmisi dabo
quod dixi implebo/ si tamē vsq3 in finē fidelis in di-
lectione mea quis pmanserit. Ego remunerator su3
oīum bonor ⁊ fortis pbator oīu3 deuotor. Scribe
verba mea in corde tuo ⁊ ptracta diligēter: erūt eni
in tpe tētationis valde necessaria. Qd non intelligis
cū legis: cognosces in die visitationis. Duplicit soleo
electos meos visitare/ tentatiōe scil3 ⁊ cōsolatione: ⁊
duas lectiones eis quotidie lego/ vnā increpādo eor
vitia/ alteram exhortando ad virtutum incrementa.
Qui habet verba mea ⁊ spernit ea/ habet qui iudi-
cet eum in nouissimo die.

Oratio ad implorãduz deuotionis gratiam. Ca.iiii.

Domine de⁹ me⁹ oia bona mea tu es. Et qs ego suz vt audeã ad te loqui. Ego suz paupꝛrimus seruul⁹ tuus/ ꝛ abiectus vermiculus multo pauperioꝛ ꝛ contẽptibilioꝛ q̃z scio ꝛ dicere audeo. Memẽto tñ dñe quia nichil sum, nichil habeo nichilq3 valeo. Tu solus bonus iustus ꝛ sanct⁹/ tu oia potes/ oia pꝛestas/ oia imples/ solũ peccatoꝛem inanẽ relinquens. Reminiscere miserationũ tuaruz dñe/ ꝛ imple coꝛ meuz gr̃a tua/ q non vis vacua esse opera tua. Quomõ possum me tolerare in hac misera vita/ nisi me cõfoꝛtauerit mia ꝛ gr̃a tua? Noli auertere faciẽ tuaz a me/ noli visitationẽ tuã ꝓlongare/ noli cõsolationez tuã abstrahere/ ne fiat aia mea sicut terra sine aqua tibi. Dñe doce me facere voluntatem tuã/ doce me coꝛã te digne ꝛ humiliter cõuersari/ qꝛ sapiẽtia mea tu es/ qui in veritate me cognoscis/ ꝛ cognouisti anteq̃z fieret mũdus/ ꝛ anteq̃z nat⁹ essem in mundo.

Qd in veritate et humilitate coraz deo cõuersandum est. Ca.v.

Fili ambula coram me in veritate: et simpli-
f citate cordis tui quere me semp. Qui am-
bulat corā me in veritate: tutabit ab incur
sibus malis et veritas liberabit eum a seductorib⁹ et
a detractionib⁹ iniquorū. Si veritas te liberauerit:
vere liber eris et nō curabis de vanis hoīm verbis.
Dn̄e verum est sicut dicis: ita queso mecū fiat. Ve-
ritas tua me doceat: ipsa me custodiat et vsq3 ad sa
lutarem finē me cōducat. Ipsa me liberet ab omni
affectione mala et iordinata dilectione: et ambulādo
tecū i magna cordis libertate. Ego te docebo ait veri
tas q̄ recta sūt et placita corā me. Cogita pctā tua cū
displicētia magna et merore: et nūq̄ reputes te aliqd
esse propter opa bona. Reuera peccatores et mul-
tis passioibus obnoxius et implicat⁹. Ex te semper
ad nichil tēdis et cito laberis: cito vinceris: cito tur
baris cito dissolueris. Nō habebis quicq̄ vnde pos
sis gloriari: sed multa vnde te debes vilificare: quia
multo infirmior es: q̄ vales cōprehendere. Nichil
ergo magnū tibi videat ex omibus que agis: nichil
grande nichil preciosū et admirabile nichil reputa-
tione appareat dignū: nichil altū nichil vere lauda-
bile et desiderabile nisi quod eternum est. Placeat
tibi sup omia eterna veritas: displiciat tibi sup oīa
vilitas maxima tua. Nichil sic timeas: nichil sic vi-
tuperes et fugias sicut vicia eē pctā tua: que magis
displicere debent q̄ quelibet rerū dāna. Quidā non
sincere corā me ambulāt: sed quadā curiositate et ar
rogantia ducti volūt secreta mea scire et alta dei in-

telligere: se et suā salutē negligētes. Hic sepe in magnas tētationes et pctā propter suā superbiā: et curiositatē in eis aduersante labūtur. Time iudicia dei: expauesce iram omīpotētis: noli autē discutere opa altissimi: sed tuas iniquitates pscrutare in quātis deliquisti et q̄s multa bona neglexisti. Quidaz solū portant suā deuotionē in libris ⁊ quidā in imaginib⁹: quidam autē in signis exterioribus et figuris: quidam habēt me in ore: sed modicū in corde. Sūt ⁊ alij q̄ intellectu illuminati et affectu purgati ad eterna semꝑ anhelant: de terrenis grauiter audiūt necessitatibus nature dolēter inseruiūt: et hi sentiūt quod veritatis spūs loquit̃ in eis qui docet eos terrena despicere et amare celestia: mūdum negligere et celum tota die ac nocte desiderare.

De mirabili affectu diuini amoris Ca. vi.

Benedico te pater celestis pater dñi mei iesu xpi: q2 mei pauperis dignat⁹ es recordari. O pater misericordiarū ⁊ deus toti⁹ ꝯsolationis: gratias ago tibi qui me indignū omī cōsolatione quādoq3 tua recreas ꝯsolatione. Bn̄dico te semꝑ et glorifico cū vnigenito filio tuo et spū sācto paraclito in secula seculorū. Eya dñe deus amator sancte meus cū tu veneris in cor meū exultabūt

omnia interiora mea. Tu es gloria mea et exultatio cordis mei: tu spes mea et refugiũ meũ in die tribulationis mee. Sed qz adhuc debilis sũ in amore z imperfectus in virtute: ideo necesse habeo a te cõfortari et cõsolari: propterea visita me sepius et instrue disciplinis sanctis. Libera me a passionib⁹ malis: et sana cor meũ ab omnibus affectionib⁹ inordinatis et viciis: vt intus sanat⁹ et bene purgat⁹ aptus efficiar ad amandũ: fortis ad patiendũ: stabilis ad pseuerandum. Magna res est amor magnũ omnino bonuz: quod solũ leue facit oẽ onerosũ: et fert equaliter oẽ inequale. Nam onus sine onere portat et omẽ amaz dulce ac sapidũ efficit. Amor iesu nobilis ad magna operãda impellit: et ad desiderãda semp perfectiora excitat. Amor vult esse sursũ nec vilis infimis rebus retineri. Amor vult esse liber et ab omni mũdana affectione alienus: ne intern⁹ eius impediat aspectus: ne p aliquod comodũ tpale implicationes sustineat aut per incõmodum succũbat. Nichil dulci⁹ est amore: nichil forti⁹: nichil altius: nichil latius: nichil iocũdius: nichil plenius: nichil meli⁹ in celo et in terra: qz amor a deo natus est: nec potest nisi in deo sup omia creata requiescere. Amãs volat: currit: letatur liber est et non tenet: dat omia pro omibus: et habet omia in omibus: quia in vno sũmo sup omia qescit ex quo omẽ bonũ fluit et pcedit. Nõ respicit ad dona: sz ad donãtẽ se cõuertit sup oĩa bona. Amor modum semp nescit: sed super omnẽ modum feruescit. Amor o⁹ nõ sentit: labores nõ reputat: pl⁹ affectat

q̃ valet: de impossibilitate nõ causat̃ q2 cuncta sibi
posse et licere arbitrat̃. Valet igit̃ ad om̃ia ⁊ multa
implet et affectui mãcipat vbi nõ amãs deficit ⁊ ia-
cet. Amor vigilat: et dormiẽs nõ dormitat. Fatigat9
non lassat̃: artatus nõ artat̃: territ9 nõ cõturbatur:
sed sicut viuax flãma et ardẽs facula sursũ erumpit
secureq3 ꝑtransit. Siquis amat: nouit quid hec vox
clamet. Magn9 clamor in aurib9 dei est, ipse ardẽs
affect9 aĩe q̃ dicit. Deus me9 amor me9 tu tot9 me9
et ego tuus. Dilata me in amore: vt discam interiora
cordis ore degustare: q̃ suaue sit amare in amore li-
quefieri et natare. Tenear amore vadẽs supra me p̃
nimio feruore et stupore. Cantẽ amoris canticũ: se-
quar te dilectũ meũ in altũ: deficiat in laude tua aĩa
mea iubilãs ex amore. Amem te plus q̃ me: nec me
nisi ꝓpter te: et omẽs in te qui vere amãt te: sicut iu-
bet lex amoris lucẽs ex te. Est amor velox/sincerus
pi9/iocũdus et amen9/fortis patiẽs/ fidelis prudẽs
lõganimis virilis: ⁊ seipm̃ nũq̃ q̃rens. Vbi eni seipm̃
aliquis q̃rit: ibi ab amore cadit. Est amor circũspect9
hũilis ⁊ rectus nõ mollis: nõ leuis/nec vanis inten-
dens rebus: sobrius: castus: stabilis quiet9: ⁊ ĩ cũctis
sensib9 custodit9. Est amor subiect9 ⁊ obediẽs p̃latis
sibi vilis et despect9: deo deuot9 et gratific9 cõfidẽs
⁊ semp sperãs ĩ eo etiã cũ sibi nõ sapit de9 q2 sine do-
lore nõ viuit̃ ĩ amore. Qui nõ ẽ parat9 oĩa pati ⁊ ad
volũtatẽ stare dilecti. nõ est dign9 amator appellari.
Oportet amãtẽ oĩa dura ⁊ amara ꝑpt̃ dilectũ libẽ-
ter amplecti: nec ob ꝯtraria accidẽtia ab eo deflecti.

De probatione veri amatoris. Capi. vii.

Fili nō es adhuc fortis ꝛ prudēs amator.
Quare dn̄e? Quia propter modicā cōtrarietatem deficis a ceptis: et nimis auide cōsolationē queris. Fortis amator stat in tentationibꝰ nec callidis credit ꝑsuasionibus inimici. Sicut i prosperis ei placeo: ita nec i aduersis displiceo. Prudēs amator non tam donū amātis cōsiderat ꝙ̄ dantis amorē. Affectū potius attēdit ꝙ̄ censū ꝛ infra dilectū omia data ponit. Nobilis amator nō qescit in dono: sed in me super omē donū. Non est ideo totū perditum: si quādoqꝫ minus bene de me vel de sanctis meis sentis ꝙ̄ velles: Affectus ille bonꝰ dulcis quē interdū ꝑcipis: affectus gratie presentis est et quidā pregustus patrie celestis: super quo nō nimiū innitendum quia vadit ꝛ venit. Certare autē aduersus incidentes malos animi motꝰ: suggestionēqꝫ spernere diaboli: insigne est virtutis et magni meriti. Non ergo te cōturbent aliene fantasie de quacūqꝫ materia igeste. Forte serua propositū et intentionē rectam ad deum. Nec est illusio ꝙ aliquādo in excessū subito raperis et statim ad ineptias solitas cordis reuerteris. Illas eni inuite magis pateris ꝙ̄ agis et ꝙ̄ diu displicent et renitteris: meritū est et nō ꝑditio. Scito ꝙ antiquus inimicus omnino nititur impedire desi-

derium tuū in bono et ab omni devoto exercitō eua cuare: a sanctorum scilicet cultu: a pia passionis mee memoria: a peccatorum utili recordatione: a proprij cor dis custodia: et a firmo proposito proficiendi in virtute Multas malas cogitationes ingerit in tediū tibi fa ciat et horrorē: vt ab orone reuocet a sacra lectione. Displicet sibi humilis cōfessio et si posset: a communio ne cessare faceret. Non credas ei neqȝ cures illū: li cet sepius tibi deceptionis tetēderit laqueos. Sibi i puta cū mala ingerit et immūda dicito illi. Vade im munde spūs: erubesce miser: valde immūdus es qui talia infers auribꝰ meis. Discede a me seductor pes sime: non habebis in me ptem vllam: sed iesus mecū erit tanqȝ bellator fortis et tu stabis ꝯfusus. Malo potiꝰ mori a omnē penā subire qȝ tibi cōsentire. Ta ce et obmutesce: nō audiā te ampliꝰ: licet michi plu res moliris molestias. Dn̄s illuminatio mea et salꝰ mea: quē timebo? Dn̄s ꝓtector vite mee: a quo tre pidabo? Si cōsistant aduersū me castra non timebit cor meū. Dn̄s adiutor meus: et redēptor meus. Cer ta tanqȝ miles bonꝰ: et si interdum ex fragilitate cor ruis: resume vires fortiores prioribꝰ: confidēs de ā pliori gratia mea: a multū precaue a vana conplacē tia et supbia. Propter hoc multi in errorē ducūtur et in cecitatē pene incurabilē quādoqȝ labūtur. Sit tibi in cautelā et perpetuā humilitatē ruina hec sup borum: de se stulte presumentium.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia Ca. viii

Fili vtilius est tibi et securius deuotionis gram abscōdere nec in altū efferre nec multum inde loq neqȝ multū pōderare: sed magis temetipm despicere: et tanq̄ indigno datā timere. Non est huic affectioni tenacius inherēdum: q̄ citius potest mutari in ꝯtrarium. Cogita in gratia q̄ miser et inops esse soles sine gratia. Nec est in eo tantū spiritualis vite profect⁹ cū cōsolationis habueris grāȝ sed cū humiliter et abnegate patiēterqȝ tuleris eius subtractionē ita ꝙ tūc ab orōnis studio nō torpeas: nec aliqua opera tua ex vsu faciēda omīo dilabi permittas: sed sicut meli⁹ potueris ⁊ intellexeris: libēter quod in te est facias / nec ꝓpter ariditatē seu anxietatem mētis quā sentis te totaliter negligas. Multi enī sunt: qui cū nō bene eis successerit stat in impatiētes sūt aut desides. Non enī semꝑ est in potestate hominis via eius: sed dei est dare ⁊ ꝯsolari quādo vult et quātū vult et cui vult sicut sibi placuerit: ⁊ nō amplius. Quidā incauti ꝓpter deuotōis gratiā seipos destruxerūt quia plus agere voluerūt q̄ potuerunt: non pensātes sue paruitatis mensura: sed magis cordis affectū sequētes q̄ rationis iudiciū. Et qꝛ maiora presumpserūt q̄ deo placitū fuit idcirco gratiam

cito perdiderūt. Facti sunt inopes ꝛ viles relicti: qui in celū posuerunt nidū sibi vt humiliati et depaupa ti discāt nō in alis suis volare sed sub penis meis spe rare. Qui adhuc noui sunt et imperiti in via dn̄i nisi cōsilio discretorū se regāt: facilius decipi possūt ꝛ eli di. ꝙ si suū sentire magis sequi ꝙ̄ aliis exercitatis cre dere volunt: erit eis periculosus exitus/ si tamē retra hi a ꝓprio cōceptu nō valuerint. Raro sibiipsis sa pientes ab aliis regi humiliter patiunt̄. Melius est modicū sapere cū huīilitate ꝛ pua ītelligētia: ꝙ̄ ma gni sciētiaruꝫ thesauri: cū vana cōplacētia. Meli⁹ ē tibi minus habere ꝙ̄ multū vnde posses superbire. Non satis discrete agit qui se totū leticie tradit obli uiscens pristine inopie sue et casti timoris dn̄i: qui ti met gratiā oblatam amittere. Non etiā satis virtuo se sapit: qui tēpore aduersitatis et cuiusꝗ̄ grauitatis nimis despate se gerit ꝛ min⁹ fidenter de me ꝙ̄ opoꝛ tet recogitat ac sentit. Qui tempore pacis nimis se curus esse voluerit/ sepe tēpore belli nimis deiectus ꝛ formidolosus reperitur. Si scires semper humilis et modicus in te permanere / nec non spiritum tuuꝫ bene moderare ac regere: non incideres tam cito in periculum et offensam. Consilium bonum est: vt fer uoris spiritu concepto mediteris quid futuruꝫ sit ab scedente lumine. Quod dum contigerit recogita et denuo lucem posse reuerti/ quam ad cautelam tibi: michi autem ad gloriam/ ad tempus subtraxi. Uti lior est enim sepe talis probatio ꝙ̄ si semper prospe ra pro tua haberes voluntate. Nam merita non

sunt ex hoc estimanda si quis plures visiones aut cõsolatiões habeat: vel si peritus sit in scripturis aut in altiori ponatur gradu: sȝ si vera fuerit humilitate fũdatus ⁊ diuina charitate repletus: si dei honorẽ pure ⁊ integre semꝑ querat: si seipsuȝ nichil reputet ⁊ in veritate despiciat atqȝ ab aliis etiã despici ⁊ humiliari magis gaudeat q̃ȝ honorari.

De vili estimatione sui ipsius in oculis dei. Ca. ix.

Loquor ad dñm meuȝ cum sim puluis ⁊ cinis. Si me amplius reputauero. ecce tu stas cõtra me: ⁊ dicũt testimoniũ verũ iniqtates mee: nec possum cõtradicere. Si autẽ me vilificauero ⁊ ad nichilũ redegero ⁊ ab omni ꝓpria reputatione defecero atqȝ sicut sum puluerizauero: erit michi ꝓpitia gratia tua: ⁊ vicina cordi meo lux tua: ⁊ omnis estimatio quãtulacũqȝ minima in valle nihileitatis mee submergetur et peribit ineternũ. Ibi ostẽdes me michi quid sum: quid fui ⁊ de quo veni: qꝛ nihil ⁊ nesciui. Si michi ipsi relinquor: ecce nihil ⁊ tota infirmitas. Si autẽ subito me respexeris: statim fortis efficior ⁊ nouo repleor gaudio. Et mirũ valde q̄ sic repente subleuor: ⁊ tam benigne a te ꝯplector: q ꝓprio põdere semꝑ ad ima feror. Facit hoc amor tuus gratis ꝓueniens me ⁊ in tam multis subueniẽs neces

stātibus: a grauib⁹ quoqȝ custodiens me periculis ⁊ ab innumeris vt vere dicā eripiēs malis. Me siqui‑dem male amando me pdidi ⁊ te solū querēdo ⁊ pu‑re amando me ⁊ te pariter inueni atqȝ ex amore pro‑fundius ad nichilū me redegi. Quia tu o dulcissime facis mecū supra meritū omne: ⁊ supra id qd audeo sperare vel rogare. Benedictus sis de⁹ meus quia li‑cet ego omibus bonis sim indignus: tua tn̄ nobilitas ⁊ infinita bonitas nunq̄ cessat benefacere etiā ingra‑tis ⁊ longe a te auersis. Conuerte nos ad te: vt sim⁹ grati humiles ⁊ deuoti: quia salus nostra tu es: vir‑tus ⁊ fortitudo nostra.

Qd oīa ad deū sicut ad finē vltimuȝ sunt referēda. Ca. x.

Fili ego debeo esse finis tuus supremus et vltimus si vere desideras esse beat⁹. Ex hac intētione purificabit affectus tuus sepi⁹ ad seipsuȝ ⁊ ad creaturas male incuruat⁹. Nā si teipm̄ in aliquo q̄ris: statim in te deficis ⁊ arescis. Oīa er‑go ad me principalit referas: qꝛ ego sum q oīa dedi. Sic singula ꝯsidera. sicut ex sūmo bono manantia: ⁊ ideo ad me tanq̄ ad suā originē cūcta sunt reducēda. Ex me pusillus ⁊ magn⁹ paup ⁊ diues tanq̄ ex fonte viuo aquā hauriūt viuā: ⁊ q michi spōte ⁊ libere de‑seruiunt grām ꝓ grā accipiēt. Qui aūt extra me vo

fuerit gloriari: vel in aliquo priuato bono delectari: nō stabilietur in vero gaudio neq3 in corde suo dilatabitur: s3 multipliciter impedietur 7 angustiabit. Nichil ergo tibi de bono ascribere debes: nec alicui homini virtutē attribuas: sed totū da deo: sine quo nichil habet homo. Ego totū dedi: ego totū rehabere volo: et cū magna districtione grarū3 actiōes regro. Hec est veritas qua fugat glorie vanitas. Et si intrauerit celestis grā: 7 vera charitas: nō erit aliqua inuidia: nec cōtractio cordis: neq3 priuat9 amor occupabit. Vincit eni omia diuina charitas: 7 dilatat omēs aīme vires. Si recte sapis: in me solo gaudebis: in me solo sperabis: quia nemo bonus nisi solus deus: qui est super omnia laudandus 7 in omnibus bn̄dicendus.

Quod spreto mundo dulce est seruire deo. Ca. xi:

n Unc iterū loquor dn̄e 7 nō silebo: dicā in auribus dei mei: dn̄i mei 7 regis mei q est in excelso. O q3 magna multitudo dulcedis tue dn̄e quā abscōdisti timentibus te. S3 quid es amantibus: quid toto corde tibi seruientibus? Uere ineffabilis dulcedo cōtemplationis tue: quā largiris amantibus te. In hoc maxime ostendisti dulcedinē charitatis tue: quia cū nō essem fecisti me: 7 cū errarē longe a te: reduxisti me: vt seruirē tibi: 7 precepisti vt di

ligā te. O fons amoris perpetui qd dicam de te: quo
modo potero tui obliuisci: qui mei dignatus es recor
dari? Etiam postq̄ cōtabui et perij. Fecisti vltra oēs
spem misericordiā cū seruo tuo et vltra omne meritū
grām: et amicitiā exhibuisti. Quid retribuā tibi pro
gratia ista? Non eniz oībus datū est vt omnibus ab
dicatis seculo renūcient et monasticā vitā assumant.
Nunquid magnu est vt tibi seruiā cui omnis creatu
ra seruire tenetur. Nō magnū michi videri debet ser
uire tibi: sed potius hoc michi magnuz et admirandū
apparet: q̄ tam pauperē et indignuz dignaris in ser-
uuz recipere: et dilectis seruis tuis adunare. Ecce oīa
tua sunt que habeo et vnde tibi seruio. Verūtamen
viceuersa tu magis michi seruis q̄z ego tibi. Ecce ce-
lum et terra que in ministerio hoīs creasti presto sūt
et faciunt quotidie quecunq3 mandasti. Et hoc par
est: quin etiā angelos in ministerio hoīs creasti et or
dinasti. Transcēdit aūt hec oīa q2 tuipse seruire ho-
mini dignat9 es et teipsum eis daturū p̄misisti. Quid
dabo tibi pro oībus istis milibus bonis? Vtinā possē
tibi seruire cunctis dieb9 vite mee: vtinā vel vno die
dignū seruitiū exhibere sufficerē. Vere tu es dignus
oī seruitio: oī honore et laude eterna. Vere dn̄s me
us es et ego pauper seruus tu9 qui totis virib9 teneor
tibi ſuire: nec vnq̄z i laudib9 tuis debeo fastidire. Sic
volo sic desidero: et quicquid michi deest tu digne-
ris supplere. Magnus honor: magna gloria tibi ser
uire et oīa propter te contemnere. Habebunt enim
gratiā magnam qui sponte se subiecerint tue sanctis

ſſime ſeruituti. Inueniant ſuauiſſimā ſanctiſpūs cōſo
lationē; cōſequenter magnā cordis libertatem: q ar
tam ꝑ noīe tuo ingrediunt̄ viam ⁊ omnē mūdanā
neglexerint curā. O grata ⁊ iocūda dei ſeruit⁹ qua
homo veraciter efficitur liber ⁊ ſanct⁹. O ſacer ſta
tus religioſi famulat⁹ q hominē angelis reddit equa
lem: deo placabilē: demonibus terribilē: ⁊ cunctis fi
delibus cōmendabilē. O amplectendū ⁊ ſemꝑ op
tandum ſeruitiū quo ſummū ꝓmeretur bonū ⁊ gau
dium acqritur ſine fine manſurum.

Qđ deſideria cordis exami nāda sūt ⁊ moderāda. Ca. xi

f

Fili oportet te adhuc multa addiſcere q̄ nec
dum bn̄ didiciſti. Que ſunt hec dn̄e. Vt de
ſideriū tuū ponas totaliter ſm̄ beneplacitū
meū: ⁊ tui ipſius amator nō ſis: ſed mee volūtatis cu
pidus amator ⁊ emulator. Deſideria te ſepe accēdūt
⁊ vehementer impellūt: ſed cōſidera an ꝓpter hono
rē meū an ꝓpter tuū cōmodū magis mouearis. Si
ego ſum in cauſa: bene cōtentus eris. quomodocūq;
ordinauero. Si aūt de ꝓprio queſitu aliquid latet ec
ce hoc eſt quod te impedit et grauat. Caue ergo ne
nimiū innitaris ſup deſiderio precōcepto me nō con
ſulto: ne forte poſtea peniteat: ⁊ diſpliceat quod pri
mo placuit ⁊ quaſi pro meliore celaſti. Non eni om

nis affectio que videtur bona statim est sequēda: sed nec omnis cōtraria affectio ad primū fugienda. Expedit interdum refrenatione vti: etiā in bonis studijs ⁊ desiderijs: ne p importunitatē mentis distractionē incurras: ne alijs p indisciplinationē scandalū generes: vel etiā per resistentiam aliorū subito turberis et corruas. Interdū vero oportet violentia vti ⁊ viriliter appetitui sensitiuo cōtrarie: nec aduertere qd velit caro: ⁊ quid non velit: sed hoc magis satagere vt subiecta sit etiā nolens spiritui: ⁊ tam diu castigari debet ⁊ cogi seruituti subesse donec parata sit ad omīa paucisq; cōtentari discat: ⁊ simplicibus delectari: nec cōtra aliquod incōueniens murmurare.

De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias. Ca. xiij

Domine dn̄e deus vt audio patientia est michi valde necessaria multa eni ī hac vita accidunt cōtraria. Nā qualitercūq; ordinauero de pace mea non pōt esse sine bello ⁊ dolore vita mea. Ita est fili. Non autē volo te talē querere pacē q̄ tentationibus careat: aut cōtraria nō sentiat: sed tūc etiā estimare te pacē inuenisse: cū fueris varijs tribulationibus exercitatus ⁊ in multis ꝯtrarietatibus

probatus. Si dixeris te nō multa posse pati: quomō tunc sustinebis ignez purgatorii? De duobus malis semꝑ minus malū est eligendū. Ut ergo eterna futura supplicia possis euadere: mala ꝑsentia studeas ꝓ deo equanimiter tolerare. An putas ꝙ hoīes seculi hui⁹ nichil aut parū patiant̄. Nec hoc inuenies etiā si delicatissimo quesieris. Sz habent ingꝫ multas delectationes ⁊ ꝓprias sequunt̄ volūtates: ideoqꝫ parꝝ ponderant suas tribulationes. Esto ꝙ ita sit vt habeant quicqd voluerint sz q̄ꝫ diu putas durabit? Ecce quēadmodū fumus deficiēt abundantes in seculo: et nulla erit recordatio preteritoꝝ gaudiorū. Sz cū adhuc viuūt nō sine amaritudīe ⁊ tedio ac timore ī eis quiescunt. Ex eadē nāqꝫ re vnde delectationē cōcipiunt: sibi inde doloris penā frequenter recipiūt. Iuste illis fit: ⁊ qꝛ inordinate delectationes q̄runt ⁊ sequūtur: nō sine amaritudine ⁊ cōfusione eas expleāt. O q̄ꝫ breues: q̄ꝫ false: q̄ꝫ inordinate ⁊ turpes omēs sunt. Uerūtn̄ pre ebrietate ⁊ cecitate nō intelligunt: sz velut muta aīalia ꝓpter modicū corruptibilis vite delectamentū mortez aīe incurrūt. Tu ergo fili post cōcupiscentias tuas nō eas ⁊ a voluntate tua auertere. Delectare in dn̄o ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Etenī si veraciter vis delectari ⁊ abundanti⁹ a me cōsolari: ecce in cōtēptu omniū mūdanoꝝ ⁊ in abscisiōe oium infimaꝝ delectationū erit bn̄dictio tua: ⁊ copiosa reddet̄ tibi cōsolatio. Et quāto plus te ab omni creaturarū solatio subtraxeris: tāto in me suauiores ⁊ potentiores cōsolationes inuenies. Sed primo nō

sine quadam tristicia ꝛ labore certaminis ad has per tinges. Obsistet inolita cõsuetudo: sed meliori cõsue tudine deuincetur. Remurmurabit caro sed feruore spirit⁹ refrenabitur. Instigabit te et exacerbabit ser pens antiquus: sꝫ orõne fugabit̃ insuper ꝛ labore vti li aditus ei magnus obstruetur.

De obedientia humilis sub-diti ad exemplum iesu christi Capitulum.xiiii.

f

Ili q se subtrahere nititur: ab obediẽtia: ipse se subtrahit a gratia. Et q querit habere pri uata: amittit cõmunia. Qui nõ libẽter ꝛ spõ te suo supiori se subdit: signũ est quod caro sua nec-dum pfecte sibi obedit: sꝫ sepe sibi recalcitrat ꝛ mur-murat. Disce ergo celerit̃ supiori tuo te submittere: si carnẽ ppriã optas subiugare. Citius nãqꝫ exteri⁹ vincitur inimic⁹: si interior homo nõ fuit deuastatus Nõ est molestior ꝛ peior aĩe hostis q̃ tu ipse tibi nõ bñ cõcordans spiritui. Oportet enĩ verũ te assumere tui ipsius ɔtẽptũ si vis pualere aduersus carnẽ ꝛ san guinem: quia adhuc nimis inordinate te diligis: ideo plene te resignare alioꝝ voluntati trepidas. Sed qd magnum tu qui puluis es et nichil: si propter deum te subdis homini: quando ego omnipotens et altissi-

mus qui cuncta creaui ex nichilo me homini ꝓpter te subieci humiliter. Factus sum oim humilim⁹ et i fimus vt tuā sugbiam mea humilitate vinceres. Disce obtēperare puluis: disce te humiliare terra et limus et sub omniū pedib⁹ incuruare: disce volūtates tuas frāgere et ad omniū subiectionē te dare. Exardesce contra te: nec patiaris tumorē in te viuere: sed ita subiectū ⁊ paruulū te exhibe vt omēs sup te ambulare possint: ⁊ sicut lutū plateaꝝ ꝯculcare. Quid habes homo inanis conqueri? Quid sordide pctōr potes cōtradicere exprobrātibus tibi qui totiēs deū offēdisti: et totiēs infernū meruisti? Sed pepercit tibi oculus me⁹ qꝛ ꝓciosa fuit aīa tua in cōspectu meo: vt cognosceres dilectionē meā et gratus semp bñficiis meis existeres: ⁊ ad verā subiectionē ⁊ huilitatē te iugiter dares: patiēterqꝫ ꝓpriū contēptū ferres.

De occultis dei iudiciis considerandis ne extollamur in bonis. Capitu xv.

Intonas sup me iudicia tua dñe et timore ac tremore cōcutis oia ossa mea: et expauescit aīa mea valde. Sto attonit⁹ et cōsidero qꝛ celi non sunt mūdi in cōspectu tuo. Si in angelis reperisti puritatē nec tamē pepcisti: quid fiet de me?

Ceciderũt stelle de celo: et ego puluis qd presumo? Quorũ opa videbant laudabilia ceciderũt ad ĩfima & qui comedebãt panẽ angelorum: vidi siliquis delectari porcorum. Nulla est ergo sanctitas: si manũ tuã dñe retrahas. Nulla sapiẽtia pdest si gubernare desistas. Nulla iuuat fortitudo si conseruare desines. Nulla secura castitas: si eam nõ ptegas. Nulla ppria prodest custodia: si nõ adsit tua sacra vigilãtia. Nam relicti mergimur et perimus visitati vero viuim9 et erigimur. Instabiles quippe sum9: sed per te cõfirmamur tepescim9: sed a te accendimur. O q̃ humiliter et abiecte michi de meipso sentiendũ est: q̃ nichili pẽdendum si qd boni videor habere. O q̃ profũde me submittere debeo sub abyssalibus iudiciis tuis dñe: vbi nichil aliud me esse iuenio q̃ nichil & nichil. O pondus immensũ. o pelag9 intransnatabile vbi nichil de me reperio q̃ in toto nichil. Vbi est ergo latebra glorie? vbi ɔfidentia de gloria cõcepta? Absorta ois gloria vana in profũditate iudiciorũ tuorũ sup me. Quid est omis caro in ɔspectu tuo? Nũquid gloriabitur lutũ ɔtra formantẽ se? Quomõ potest erigi vaniloquio: cuius cor in veritate subiectũ est deo? Non eum tot9 mund9 erigeret quẽ sibi subiecit veritas: nec omniũ laudantiũ ore mouebit: qui totã spem suã in deo firmauit. Nam et ipsi qui loquunt ecce omẽs nichil: et deficiẽt cũ sonitu verborum. Veritas autem domini manet in eternum.

Qualiter standū sit ac dicēdū in oī re desiderabili. Ca. xvi.

Fili sic dicas ī omni re. Dn̄e si tibi placitū fuerit fiat hoc ita dn̄e si sit honor tu⁹ fiat ī noīe tuo hoc dn̄e si michi videris expedire ꝛ vtile esse ꝓbaueris tūc da michi hoc vti ad honorem tuū ſꝫ si michi nociuuꝫ fore cognoueris nec aīe mee saluti ꝓdesse aufer a me tale desideriū. Nō eniꝫ omē desideriū a spū sctō est etiā si homini videatꝛ rectuꝫ aut bonū. Difficile est ꝓ vero iudicare an spūs bon⁹ aut alien⁹ te impellat ad desiderādū hoc vel illud an etiā ex ꝓprio mouearis spū. Multi ī fine sūt decepti q̄ prio bono spū videbantꝛ inducti. Igitꝛ sēp cū timore dei et cordis huilitate desiderandū est et petendū q̄cq̄d desiderabile mēti occurrit maxieq̄ꝫ cū ꝓpria resignatōe michi totū cōmittendū est atq̄ꝫ dicendū. Dn̄e tu scis qualiter meli⁹ est fac hoc vel istud sicut volueris. Da q̄d vis ꝛ quātū vis ꝛ q̄n̄ vis. Fac mecū sicut scis et sicut tibi magis placuerit et maior honor tu⁹ fuerit. Pone me vbi vis ꝛ libere age mecum in omib⁹. In manu tua ego sū gyra ꝛ reuersa me per circuitū. En ego seru⁹ tu⁹ paratus ad omīa q̄m̄ non desidero michi viuere ſꝫ tibi vtinā digne et perfecte.

Oratio pro beneplacito

dei perficiendo. Ca. xvii.

Oncede mihi benignissime iesu gr̃az tuaz vt mecū sit et mecū laboret mecūq̃z vsq̃z ī finē pseueret. Da michi sp̄ desiderare ꝛ velle qđ tibi magis acceptū et cari⁹ placet. Tua volūtas mea sit: et mea volūtas tuā sequat̃ sēp et optime ei cōcordet. Si michi vnū velle et nolle tecū nec aliđ posse velle aut nolle nisi qđ vis et nolis. Da michi oib⁹ mori q̄ i mūdo sūt et ꝓpter te amare ꝯtēni et ne sciri ī h⁰ seculo. Da michi sup oia desiđata ī te qesce re ꝛ cor meū ī te pacificare. Tu x̄a par cordis: tu sola reqes ex̄ te oia sūt dura et inqeta. In hac pace in idipm hoc ē in te vno sūmo et eťno bono dormiaz ꝛ reqescā. Amē.

Qđ veruz solatiū in solo deo est querēduz. Ca. xviii.

Vicqd desiderare vel cogitare possū ad solatiū meū ñ hic expecto sȝ ī postez: q̄ si oīa solatia mūdi sol⁹ haberē ꝛ oib⁹ delicijs frui possez certū ē q̄ diu durare ñ possēt. Vñ nō potis aīa mea plene ꝯsolari nec pfecte recreari nisi ī deo cōsolatore pauperū et susceptore humiliuz. Expecta modicū aīa mea expecta diuinū promissū et habebis abūdantiā omniū bonorū in celo. Si nimis īordinate ista appetis presentia pdes eterna celestia. Sint tpalia in vsu

eterna in desiderio. Non potes aliquo bono tpali sa-
tiari q: ad hec frueda no es creata. Etiã si omia bo-
na creata haberes nõ posses esse felix et beata sed in
deo qui cuncta creauit tua beatitudo tua et felicitas
cõsistit nõ qualis videt et laudat a stultis mũdi ama
toribus sed qualẽ expectãt boni xpi fideles et pregu-
stant interdũ spũales ac mũdi corde quoꝝ ꝯuersatio
est in celis. Vanũ est et breue omẽ humanũ solatiuz.
Beatũ et verũ solatiũ quod intus a veritate pcipitur
Deuotus homo vbiqz secũ fert consolatorez suuz ie-
sum et dicit ad eum. Adesto michi dñe iesu in omni
loco et tẽpore. Hec michi sit cõsolatio libenter velle
carere omni hũano solatio. Et si tua defuerit cõsola
tio sit michi tua volũtas et iusta pbatio pro sũmo so
latio. Non eni i ppetuũ irasceris neqz ineternũ cõmi
naberis.

Quod omnis sollicitudo in deo ponenda est. Ca. xix.

f Ili sine me tecũ agere quod volo ego scio
quid expediat tibi. Tu cogitas vt homo: in
multis sentis sicut tibi humanus suadet affe-
ctus. Dñe verũ est quod dicis. Maior ẽ sollicitudo
tua p me q̃ omis cura q̃ ego possũ gerere p me. Ni
mis eni casualiter stat q nõ piicit oẽm sollicitudinez
suã in te. Dñe dũmodo volũtas mea recta et firma
ad te pmaneat fac de me quicqd tibi placuerit. Nõ

cui potest esse nisi bonū quicquid de me feceris Si me vis esse in tenebris sis benedict⁹: et si me vis esse in luce sis iterū benedict⁹. Si me dignaris ꝯsolari sis benedictus: et si me vis tribulari eque sis semꝑ bn̄dict⁹ Fili sic oportet te stare si mecū desideras ambulare. Ita prōptus debes esse ad patiēdū sicut ad gaudēdū Ita libēter debes esse inops et pauꝑ sicut plenus ⁊ diues. Dn̄e libēter patiar pro te quicqd volueris venire suꝑ me. Indifferēter volo de manu tua bonū ⁊ malū dulce et amarū: letū et triste suscipere ⁊ ꝓ omnibus michi contingētibus gratias agere. Custodi me ab oī pctō et nō timebo mortē nec infernū dūmodo in eternū me nō proiicias: nec deleas me de libro vite: nō michi nocebit quicqd venerit tribulatōis suꝑ me.

Qd temporales miserie christi exemplo equanimiter sunt ferende. Ca. xx.

f Ili ego descēdi de celo ꝓ tua salute suscepi tuas miserias nō necessitate sȝ charitate trahēte: vt paciētiā disceres ⁊ tꝑales miserias nō indignāter ferres. Nā ab ora ort⁹ mei vsq; ad exitū in cruce non defuit michi tolerātia doloris: defectū rerū tꝑaliū magnū habui: multas q̄rimonias de me frequēter audiui: cōfusiones et oꝓbria benigne

sustinui pro bñficiis ingratitudinē recepi ꝓ miracu-
lis blasphemias pro doctrina rephensiones. Dñe qꝛ
fuisti patiēs in vita tua in hoc maxime implēdo pcep
tum patris tui dignū est vt ego misell⁹ pctōr secūdū
voluntatē tuā patiēter me sustineā et donec ipse vo-
lueris onus corruptibilis vite ꝓ salute mea portem
Nā et si onerosa sentit̄ presēs vita: facta est tñ iam
ꝑ grām tuā valde meritoria atqꝫ exēplo tuo ⁊ sctōꝝ
tuorū vestigiis infirmis tolerabilior et clarior: sed ⁊
multo magis cōsolaria qꝫ olim in lege veteri fuerat
cū porta celi clausa psisteret: et obscurior etiā via vi
debat qñ tam pauci regna celorū q̄rere curabāt: sed
neqꝫ q tūc iusti erāt et saluādi ante passionē tuā ⁊ sa
cre mortis debitū celeste regnū poterāt introire. O
quātas tibi grās teneor referre q̄ rectā et bonā viā
dignat⁹ es michi et cunctis fidelib⁹ ad eternū regnū
tuū ostēdere. Nā vita tua via nostra ⁊ p sctām patiē
tiam ambulam⁹ ad te qui es corona nostra. Nisi tu
nos pcessisses et docuisses: quis sequi curaret. Heu
quāti longe retroqꝫ manerent nisi tua pclara exēpla
inspicerēt. Ecce adhuc tepescim⁹ auditis tot signis
tuis et doctrinis: quid fieret si tantū lumē ad sequē
dum te non haberemus?

De tollerātia iniuriaꝝ et qs ver⁹ patiēs probet. Ca. xix.

Vid est quod loq̃ris fili. Cessa conqueri,
Considera meã et aliorũ sctorum passionẽ:
Nondũ vsq3 ad sanguinẽ restitisti. Paruũ
est quod tu pateris in ꝯparatione eorũ qui tã multa
passi sũt: tam fortiter tẽtati tã grauiter tribulati: tã
multipliciť ꝓbati et exercitati. Oportet te igiť alioꝝ
grauiora ad mentẽ reducere: vt leuiꝰ feras tua mini
ma. Et si tibi minima nõ videñt: vide ne ⁊ hoc tua fa
ciat impatientia. Siue tñ pua siue magna sint: stude
cuncta patiẽter ferre. Quãto meliꝰ te ad patienduz
disponis tãto sapientiꝰ agis: et ampliꝰ ꝓmereris ⁊ fe
res leuiꝰ aio et vsu ad hoc nõ segniter paratis. Nec
dicas nõ valeo hoc ab hoĩe tali pati nec huiuscemo
di michi patiẽda sũt: graue eni intulit dãnũ et iprope
rat michi q̃ nũq3 cogitauerã: s3 ab alio libẽter patiar
⁊ sicut patiẽda videro. Insipiẽs est talis cogitatio q̃
virtutẽ patiẽtie nõ ꝯsiderat: nec a quo coronãda erit:
sed magis ꝑsonas et offensas sibi illatas perpendit.
Non est verus patiẽs qui non vult pati: nisi quan-
tuz sibi visum fuerit: et a quo sibi placuerit. Verus
autem patiens non attendit a quo homine vtrum a
prelato suo an ab aliquo equali aut inferiori: vtrum
a bono et sancto viro vel a peruerso et indigno exer
ceatur: sed indifferenter ab omni creatura quantũ-
cumq3 et quotienscunq3 ei aliquid aduersi acciderit:
totum hoc gratanter de manu dei accipit et ingens
lucrum reputat: quia nichil apud deum q̃tumlibet
paruum pro deo tamen passum poterit sine merito
transire. Esto igitur expeditus ad pugnam si vis

habere victoriã: Sine certamine non poteris venire ad patientie coronã. Si pati nõ vis recusas coronari; si autẽ coronari desideras: certa viriliter sustine patienter. Sine labore non tenditur ad requiẽ: nec sine pugna puenitur ad victoriã. Fac michi dñe possibile per gratiã quod michi impossibile videtur p naturã. Tu scis q modicũ possum pati z q cito deiicior leui exurgente aduersitate. Efficiatur michi quelibet exercitatio tribulationis p nomine tuo amabilis et optabilis: nam pati et vexari pro te valde salubre est anime mee.

De confessione proprie infirmitatis et huius vite miserijs. Ca.xxi.

Confiteor aduersum me iusticiã meã: confitebor tibi dñe ĩfirmitatẽ meã. Sepe parua res est q̃ me deiicit z contristat. Propono me fortiter acturũ: sed cũ modica tẽtatio venerit magna michi fit angustia. Valde vilis quãdoq3 res est vnde grauis tẽtatio prouenit: z duz puto me aliquãtulum tutũ cũ non sentio: inuenio me nõnũq3 pene deuictũ ex leui flatu. Vide ergo dñe humilitatẽ meã z fragilitatẽ tibi vndiq3 notam. Miserere mei z eripe me de luto vt non infigar: non pmaneaz deuictus vsq3quaq3. Hoc est quod me frequẽter reuerberat

⁊ corā te cōfundit q̄ tam labilis sum ⁊ infirmus ad resistendum passionib⁹. Et si nō oīno ad cōsensionem trahit: tñ michi etiā molesta ⁊ grauis est eoꝝ insectatio: ⁊ tedet valde sic quotidie viuere in lite. Ex hinc nota fit mihi infirmitas mea: qꝛ multo facili⁹ irruūt abhominādē semꝑ fantasie q̄ȝ discedūt. Utinā fortissime deus israel zelator aīaruȝ fideliū respicias serui tui laborē ⁊ dolorē assistasq̄ȝ illi in oībus ad quecunq̄ȝ perrexerit. Robora me celesti fortitudine: neq̄ȝ vet⁹ homo misera caro spiritui necdū plene subiecta valeat dñari aduersus quā certare oportebit q̄ȝdiu spirat̄ in hac vita miserrima. Heu qualis ē hec vita vbi nō desunt tribulationes ⁊ miserie: vbi plena laqueis ⁊ hostibus sunt oīa. Nam vna tribulatione seu tentatione recedēte alia accedit: sȝ adhuc priore durante ꝯflictu alii plures superueniūt ⁊ insperate. Et quō pōt amari vita habēs tātas amaritudines ⁊ tot subiecta calamitatibus ⁊ miseriis. Quō etiā dicit̄ vita tot generans mortes ⁊ pestes: ⁊ tamen amat̄ ⁊ delectari in ea a multis queritur. Reprehēditur freq̄nter mund⁹ q̄ fallax sit ⁊ vanus nec tñ facile relinquitur cū concupiscentie carnis dñantur. Sed alia trahunt ad amandū: alia ad contēnendum. Trahunt ad amoreȝ mundi desideriū carnis: desideriuȝ oculoꝝ: ⁊ superbia vite: sed pene ac miserie sequentes ea odiuȝ mūdi pariūt ⁊ tediuȝ. Sȝ vincit ꝓch dolor delectatio praua menteȝ mundo deditaȝ: ⁊ esse sub sensibus delicias reputat: qꝛ dei suauitatem ⁊ internaȝ virtutis amenitateȝ: nec vidit nec gustauit. Qui autē mundū

perfecte contẽnunt: ꝛ deo viuere sub sancta disciplina student: isti diuinam dulcedinē veris ab renunciatoribus promissam non ignorant: ꝛ q̃ grauiter mundꝰ errat ꝛ varie fallitur vident.

Quod in deo sup omnia bona et dona requiescendum est. Ca. xxiii.

Super omia et in omibus requiesce aīa mea in dño semper: quia ipse est sanctorū eterna requies. Da mihi dulcissime ꝛ amantissime iesu in te super omnē creaturā requiescere: super omnem salutem ꝛ pulchritudinem: super omnē gloriam ꝛ honorē: super omnē potentiam ꝛ dignitatem super omnē scientiā ꝛ subtilitatem: super omēs diuitias ꝛ artes: super omnē leticiā ꝛ exultationem: super omnē famā ꝛ laudem: super omnē suauitatē ꝛ cōsolationem: super oēm spem ꝛ pmissionē: super omne meritū ꝛ desideriū: sup omia dona ꝛ munera que potes dare ꝛ infundere super omne gaudiū ꝛ iubilationem quam potest mens capere ꝛ sentire. Deniq̃ sup omnes angelos et archangelos: ꝛ sup omnē exercitium celi: super omnia visibilia ꝛ inuisibilia: ꝛ sup omne qđ tu deus meus nō es qꝛ tu deꝰ meus super om-

nia optimus es: tu solus altissimus: tu solus potētissimus: tu solus sufficientissimus ꝛ plenissimus tu solus suauissimus ꝛ solatiosissimus/ tu solus pulcherrimus ꝛ amantissimus/ tu solus nobilissimus ꝛ gloriosissim⁹ sup̱ omnia: in quo cūcta bona simul pfecte sunt fuerunt ꝛ erunt: atqꝫ ideo minus est ꝛ insufficiens quicqd p̄ter teipsuꝫ mihi donas: vt de teipso reuelas: vel ꝓmittis te nō viso nec plene adepto. Qm̄ quidē non potest coꝛ meū veraciter requiescere nec totaliter ꝯtentari nisi in te requiescat: ꝛ oīa dona omnēqꝫ creaturā transcēdat. O mi dilectissime spōse iesu xp̄e amatoꝛ purissime dn̄atoꝛ vniuerse creature qs mihi det pennas vere libertatis ad volanduꝫ ꝛ pausandū in te. O qn̄ ad plenū dabitur vacare michi ꝛ videre q̄ꝫ suauis es dn̄e de⁹ me⁹. Qn̄ ad plenū recolligā me in te: vt p̄ amoꝛe tuo nō sentiā me: sꝫ te solū sup̱ oēꝫ sensū ꝛ modū in modo nō oib⁹ noto. Nūc aūt freq̄nter gemo ꝛ infelicitatē meā cū doloꝛe poꝛto: q2 multa mala i hac valle miseriarū occurrūt q̄ me sepi⁹ côturbāt côtristāt ꝛ obnubilāt: sepi⁹ impediūt ꝛ distrahūt alliciūt ꝛ implicant ne liberū habeā accessum ad te ꝛ ne iocundis fruar amplexib⁹ p̄sto semp̱ beatis spiritibus. Moueat te suspiriū meū/ et desolatio multiplex in terra. O iesu splendoꝛ eterne gloꝛie solamen p̱egrinantis aīme apud te est os meū sine voce: et silētium meū loquitur tibi. Usqꝫ quo tardat venire dominus meus. Ueniat ad me pauperculum suuꝫ ꝛ letum faciat. Mittat manum suaꝫ ꝛ me miserum eripiat de omni angustia. Ueni veni quia sine te nulla

erit quieta dies aut hora: quia tu leticia mea: ꝛ sine te vacua est mensa mea. Miser sum ꝛ quodāmodo incarceratus ꝛ compedibꝰ grauatus donec luce presentie tue me reficiat ac libertati dones: vultūqꝫ amicabilez demonstres. Querant alii ꝑ te aliud qđcunqꝫ libuerit: ꝛ michi aliud interim nil placet nec placebit nisi tu deus meus: spes mea: salꝰ eterna. Non teticebo nec deprecari cessabo donec gratia tua reuertat᷑: michiqꝫ tu intus loquaris. Ecce adsuz. Ecce ego ad te quia inuocasti me: lachryme tue ꝛ desideriuz aīme tue humiliatio tua et contritio cordis inclinauerunt me ꝛ adduxerunt ad te. Et dixi dñe inuocaui te ꝛ desideraui frui te: paratꝰ oīa respuere ꝑpter te. Tu enī prior excitasti me vt quererez te. Sis ergo bñdictus dñe: qui fecisti hanc bonitatē cū seruo tuo ꝑm multitudinez misericordie tue. Quid habet vltra dicere dñe seruus tuus corā te nisi vt humiliet se valde āte te memor semꝑ ꝓprie iniquitatis et vilitatis: Nō enī est similis tui in cūctis mirabilibus celi ꝛ terre. Sūt opera tua bona valde dñe: iudicia vera: ꝛ prouidētia tua reguntur vniuersa. Laus ergo tibi ꝛ gloria o patris sapientia: te laudet ꝛ benedicat os meū: aīa mea et cūcta creata simul.

De recordatione beneficiorum dei multiplicium. Capi. xxiiii.

Veri dñe cor meũ in lege tua: ⁊ in preceptis tuis doce me ambulare. Da michi intelligere voluntatẽ tuã: ⁊ cũ magna reverẽtia ac diligenti cõsideratione beneficia tua taz in generali ꝙ̃ in speciali memorari vt digne tibi ex hinc valeaz grãs referre. Verũ scio ⁊ cõfiteor nec ꝓ minimo puncto me posse debitas grãꝝ laudes ꝑsolvere. Minor ego sum oĩbus bonis michi prestitis: ⁊ cũ tua nobilitatẽ attẽdo: deficit pre magnitudine illiꝰ spũs meꝰ. Oĩa que in aĩa habemus ⁊ in corpore ⁊ quecunqz exteriꝰ vel interius naturaliter vel supnaturaliter possidemus: tua sunt beneficia: ⁊ te beneficiũ piũ ac bonum cõmendant: a quo bona cuncta accepimus. Et si aliꝰ plura: alius pauciora accepit: oĩa tñ tua sunt: ⁊ sine te nec minimũ haberi põt. Ille qui maiora accepit nõ potest merito suo gloriari nec sup alios extolli nec minori insultare: qꝛ ille maior ⁊ melior q sibi minus ascribit ⁊ in regratiãdo humilior est atqz devotior. Et q omibus viliorẽ se existimat ⁊ indigniorẽ se iudicat: aptior est ad percipiendũ maiora. Qui autẽ pauciora accepit cõtristari nõ debet nec indignanter ferre neqz ditiori invidere: sz te potiꝰ attendere ⁊ tuaz bonitatẽ maxime laudare ꝙ tam affluenter tam gratis tã libent̃ sine ꝑsonarũ acceptione tua munera largiris. Oĩa ex te: ⁊ ideo in omibus es laudãdus. Tu scis qd vnicuiqz donari expediat: ⁊ cur iste minus et ille ampliꝰ habeat nõ nostrũ sz tuũ est hoc discernere: apud quem singuloꝝ diffinita sunt merita. Unde dñe deus ꝓ magno etiã reputo beneficio non multa

habere: vnde exterius ꝛ ſm homies laus ꝛ gloria appareat. Ita vt quis cōſiderata paupertate ꝛ vilitate pſone ſue nō modo grauitatē aut triſticiā vel deiectionez inde cōcipiat ſed potius cōſolationē ꝛ hilaritatez magnā: quia tu deꝰ paupes ꝛ humiles atqꝫ huic mundo deſpectos tibi elegiſti in familiares ꝛ domeſticos. Teſtes ſunt ipſi apoſtoli tui quos pncipes ſuper omnē terrā cōſtituiſti/ fuerunt tn̄ ſine querela cōuerſati in mundo tam humiles ꝛ ſimplices ſine omni malicia ꝛ dolo: vt etiā pati contumelias gauderēt ꝓ nomine tuo: ꝛ que mūdus abhorret ipſi amplecterentur affectu magno. Nichil ergo amatorem tuū ꝛ cognitorem beneficiorū tuorūz ita letificare debet ſicut voluntas tua in eo ꝛ beneplacitum eterne diſpoſitionis tue: de qua tantum cōtentari debet ꝛ cōſolari: vt ita libenter velit eſſe minimus ſicut aliquis optaret eſſe maximus: ꝛ ita pacificus ꝛ contentus in nouiſſimo ſicut in loco primo: atqꝫ ita libenter deſpicabilis ꝛ abiectus nullius quoqꝫ nominis ꝛ fame: ſicut ceteris honorabilior: ꝛ maior in mundo. Naz voluntas tua ꝛ amor honoris tui omnia excedere debet ꝛ plus eum conſolari magiſqꝫ placereqꝫ omnia beneficia ſibi data vel danda.

De quatuor magnā importantibus pacē Capi. xxv

f Ili nunc docebo te viā pacis ⁊ vere liberta
tis. Fac dn̄e quod dicis quia hoc michi gra
tum est audire. Stude fili alterius potius fa
cere voluntatē q̄ȝ tuam. Elige semper minus q̄ȝ plus
habere. Quere semꝑ inferiorē locum ⁊ omnibꝰ sub
esse. Opta semꝑ ⁊ ora: vt voluntas dei integre in te
fiat. Ecce talis homo ingreditur fines pacis ⁊ q̄etis
Domine sermo tuus iste breuis multū in se continet
ꝑfectionis paruus est dictu: sed plenus sensu et vber
in fructu. Nam si posset a me fideliter custodiri: non
deberet tam facilis in me turbatio oriri: nam quotiēs
me impacatuȝ sentio ⁊ grauatū: ab hac doctrina me
recessisse inuenio. Sȝ tu quis omnia potes ⁊ aīe pro
fectum semper diligis: adauge maiorē gratiā vt pos
sim tuum complere sermonem: ⁊ meā: perficere salu
tem.

Oratio contra cogitatiōes malas. Capitulum. xxvi.

d Omine deus meus ne elongeris a me: deus
meus ī auxiliū meū respice q̄m insurrexerūt
in me cogitationes vane: ⁊ timores magni af
fligentes animā meam. Quomodo ꝑtransibo illesus
quō ꝑfringaȝ eās? Ego inquit ante te ibo ⁊ gloriosos
terre humiliabo: aperiā ianuam carceris: ⁊ archana

secretorum reuelabo tibi. Fac dñe vt loqueris et fugiant a facie tua omēs inique cogitatōes. Hec spes et vnica cōsolatio mea ad te in omni tribulatione cōfugere: tibi cōfidere: ex intimo inuocare ꝛ patienter consolationem tuam expectare.

Oratio pro illuminatione mētis deuotissima. Ca. xxvii

C Larifica me bone iesu claritate eterni luminis: et educ de habitaculo cordis mei tenebras vniuersas. Cohibe euagatōes multas et elide vim faciētes tētationes. Pugna fortiter pro me et expugna malas bestias: ꝯcupiscētias dico illecebrosas vt fiat pax in virtute tua et abundantia laudis tue resonet in aula sancta: hoc est in ꝯsciētia pura. Impera vētis et tēpestatibus: dic mari quiesce: dic aquiloni ne flaueris et erit tranquillitas magna. Emitte lucē tuā et veritatē tuā vt luceat sup terraꝫ quia terra sum inanis et vacua donec illumines me. Effūde gratiā tuam desuper: perfunde cor meū gratia celesti: ministra deuotionis aquas ad irrigandaꝫ faciem terre: ad producendū fructū bonū et optimū. Eleua mētem pressam mole pctōrum: et ad celestia totum desideriū meum suspende: vt gustata suauitate supne felicitatis pigeat de terrenis cogitare. Rape me ꝛ eripe ab omni creaturarum indurabili con-

solatione: quia nulla res creata appetitũ meũ plenarie valet quietare et consolari. Junge me tibi inseparabili dilectionis vinculo: quoniã tu solus amãti sufficis et absq3 te friuola sunt vniuersa.

De euitatione curiose inquisitionis super alter⁹ vita. Capitulum xxviij.

f

Fili noli esse curiosus: nec vacuas gerere sollicitudies. Quid hoc vel illud ad te: tu me sequere. Quid enim ad te vtrũ3 ille sit talis vel talis: aut iste sic agit vel loquitur. Tu nõ indiges respondere pro aliis: sed pro teipso rationem reddes. Quid ergo te implicas? Ecce ego omẽs cognosco et cũcta q̃ sub sole fiũt video: et scio qualiter cum vno quoq3 sit: quid cogitet: quid velit: et ad quem finẽ tendat ei⁹ intẽtio. Michi igit̃ cõmittenda sunt omia tu vero serua te in bona pace ⁊ dimitte agittãtem agitare quantũ voluerit. Veniet super eũ quicqđ fecerit vel dicerit: quia me fallere nõ potest. Non sit tibi cure de magni nois vmbra et nõ de multorum familiaritate nec de priuata hominũ dilectione. Ista eni generãt distractiones ⁊ magnas ĩ corde obscuritates. Libẽter loq̃rer tibi ṽbũ meũ et abscõdita reuelarem: si aduentũ meũ diligẽter obseruares

et ostium cordis michi aperires. Esto prouidus et vigila in orationibus: et humilia te in omnibus.

In quibus firma pax cordis ꝛ verus profectus cōsistit Capitulum. xxix.

f Ili ego locutus sum. Pacē relinquo vobis: pacem meā do vobis: non quomodo mūdus dat ego do vobis. Pacem omnes desiderant sed que ad verā pacem pertinēt: non omēs curant. Pax mea cum humilibꝰ et māsuetis corde Pax tua erit in multa patientia. Si me audieris ꝛ vocem meā secutꝰ fueris: poteris multa pace frui. Quid igitur faciam? In omni re attende tibi quid facias et quid dicas et omnē intentionē tuā ad hoc dirige vt michi soli placeas: et extra me nichil cupias vel queras: sed et de aliorū dictis vel factis nil temere iudices: nec cū rebus tibi non cōmissis te implices ꝛ poterit fieri vt parū vel raro turberis. Nunq̄ autem sentire aliquā turbationē nec pati aliquā cordis vel corporis molestiā: non est presentis temporis sed status eterne quietis. Non ergo estimes te veraz pacem inuenisse: si nullā senseris grauitatē: nec tunc totum eē bonū si neminē pateris aduersariū nec hoc

esse perfectum si cuncta fiunt secundū tuū affectum: neq3 tunc aliquid magni te reputes aut specialiter dilectum existimes si in magna fueris deuotione atq3 dulcedine: quia in istis non cognoscit verus amator virtutis: nec in istis cōsistit profectus et pfectio hoīs In quo ergo dñe? In offerēdo te ex toto corde tuo voluntati diuine: non querēdo q̄ tua sunt nec in paruo nec in magno nec in tempore nec in eternitate ita vt in vna equali facie in gratiarum actione permaneas inter prospera et contraria: omnia equa lance pensando. Si fueris tam fortis et longanimis in spe vt subtracta interiori consolatione etiam adampliora sustinēda cor tuum preparaueris nec te iustificaueris et sanctuz laudaueris tunc in vera et recta via pacis ambulas: et spes indubitata erit q rursus in iubilo faciem meam sis visurus. Quod si ad plenuz tui ipsius contemptum perueneris: scito q tunc abundantia pacis perfrueris secundum possibilitatez tui incolatus.

De eminentia libere mentis et q supplex oratio magis meretur quam lectio.

Capitulum. xxx.

Domine hoc opus est pfecti viri nuq̄ ab in tentione celestiu animu relaxare et iter multas curas quasi sine cura transire non more torpētis: sz pogatiua quadaz libere mētis nulli creature inordinata affectione adherēdo. Obsecro te piissime deus me⁹ preserua me a curis hui⁹ vite ne nimis implicer: a multis necessitatib⁹ corpis ne volup‑tate capiar: ab vniuersis aīe obstaculis ne molestiis fractus deiiciar nō dico ab his rebus quas toto affectu ambit vanitas mūdana: sed ab his miseriis que aīam serui tui cōmuni maledicto mortalitatis penaliter grauāt ⁊ retardāt ne in libertatē spūs quotiēs libuerit valeat introire. O deus me⁹ dulcedo ineffabilis verte michi in amaritudinē oēm ꝯsolationē carnalem: ab eternoꝝ amore me abstrahentē ⁊ ad se intuitu cuiusdā boni delectabilis pn̄tis male allicientē Non me vincat deus me⁹ nō vincat caro ⁊ sanguis nō me decipiat mūd⁹ et breuis gloria ei⁹: nō me supplātet diabol⁹ et astucia illi⁹. Da michi fortitudinē resistēdi patiētiā tolerādi ꝯstantiā pseuerandi. Da ꝑ oibus mūdi ꝯsolationib⁹ suauissimā spūs tui vnctionē et ꝑ carnali amore tui nois infunde amorē. Ecce cibus pot⁹ vestis ac cetera vtēsilia ad corpis sustētaculū ꝑtinētia feruēti spūi sūt onerosa. Tribue talib⁹ fomētis tēperate vti: nō desiderio nimio iplicari. Abiicere oīa nō licet q2 natura sustētāda est regrere autē supflua et q̄ magis delectāt lex scā phibet: nā alias caro aduers⁹ spm̄ insolesceret. Inter hec q̄so man⁹ tua me regat et doceat ne quid nimiū fiat.

Quod priuatus amor a sūmo bono maxime retardat. Capitulum. xxxi.

f Ili oportet te dare totū pro toto et nichil tuiipsi⁹ esse. Scito q amor tui ipsi⁹ magis nocet tibi q̄ȝ aliqua res mūdi. Scđꝫ amorē et affectuꝫ quē geris: quelibet res plus vel min⁹ adheret. Si fuerit amor tu⁹ purus simplex ꝛ bene ordinatus eris sine captiuitate rerum. Noli cōcupiscere quod nō licet habere. Noli habere quod te potest īpedire ꝛ libertate interiori priuare. Mirū q non ex toto fūdo cordis teipm michi ꝑmittis cū omib⁹ q̄ desiderare potes vel habere. Quare vano merore consumeris. Cur sup̄fluis curis fatigaris? Sta ad bn̄placitum meū et nullū patieris detrimentū. Si queris hoc vel illud et volueris esse ibi vel ibi ꝓpter tuum comodū ꝛ propriū beneplacitū magis habēduꝫ: nūq̄ȝ eris in quietudine nec liber a sollicitudine: qꝛ in omni re reperiet̄ aliquis defectus: et in omni loco erit qui aduerset̄. Iuuat igitur non quelibet res adepta vel multiplicata exteri⁹: sed poti⁹ contēpta et decisa ex corde radicitus. q non tātum de censu eris ꝛ diuitiarum intelligas: sed de honoris etiam ambitu ac vane laudationis desiderio: que omnia transeunt cum mūdo. Munit. parum locus: si deest spiritus feruoris

Nec diu stabit pax illa que fit ab forinsecus: si vacat a vero fundamēto status cordis: hoc est nisi steteris in me permutare te potes sed non meliorare. Nam occasione . orta et accepta inuenies quod fugisti et amplius.

Oratio pro purgatōe cordis et celesti sapiētia. ca xxxii.

Confirma me deus per gratiā sancti spūs da virtutē corroborari in interiori homie: et cor meū ab omi inutili sollicitudine et angore euacuare nec variis desideriis trahi cuiuscūqz rei vilis aut preciose: sed omia inspicere sicut trāseuntia et me pariter cū illis transiturū: quia nichil pmanens sub sole: nisi omia vanitas et afflictio spiritus. O q̄ sapiens q ita considerat. Da michi domine celestem sapientiam vt discam te super omnia querere et inuenire: super omia sapere et diligere: et cetera secundum ordinez sapientie tue prout sunt intelligere Da prudenter declinare blandiētem: et patienter ferre aduersantem: quia hec magna sapientia non moueri omni vento verborum nec aurē male blandiēti prebere syrene: sic enim incepta pergiť via secure.

Contra linguas obtrecta

f Ili non egre feras si quidā de te male senserint & dixerint quod non libenter audias Tu deteriora de teipso sentire debes: et neminē infirmiorem te credere. Si ambulas ab intra: non multū ponderabis volantia verba. Est non parua prudentia silere in tempore malo et introrsus ad me cōuerti nec humano iudicio disturbari. Non sit pax tua in hore hominum: siue enim bene siue male interpretati fuerint: nō es igitur alter homo. Ubi est vera pax et vera gloria? Nonne in me? Et qui non appetit hominibus placere nec displicere timet: multa perfruetur pace. Ex inordinato amore et vano timore oritur omis inquietudo cordis & distractio sensuum:

Qualiter instante tribulatione deus inuocandus est et benedicendus. Ca.xxxiiii.

f It nomen tuū dn̄e benedictum in secula qui voluisti hāc tentationē et tribulationē venire super me. Non possū eā effugere: sed necesse

habeo ad te cõfugere vt me adiuues ꝛ in bonũ mihi
cõuertas. Dñe modo sum in tribulatiõe: ꝛ nõ est cor
di meo bene: sꝫ multũ vexor a p̃senti passione. Et nũc
pater dilecte quid dicã ? Deprehensus sum inter an-
gustias saluifica me ex hora hac. Sed ꝓpterea veni
in hanc horã vt tu clarificeris cũ fuero valde humi
liatus ꝛ ꝑ te liberatus. Complaceat tibi dñe vt eru-
as me: nã ego pauper q̃d agere possum: ꝛ quo ibo si-
ne te? Da patientiã dñe etiã hac vice. Adiuua me de
us meus: ꝛ nõ timebo quantũcunqꝫ grauatus fuero
Et nunc inter hec quid dicam ? Dñe fiat voluntas
tua: ego bene merui tribulari ꝛ grauari: oportet vti-
qꝫ vt sustineã ꝛ vtinã patienter donec transeat tempe
stas ꝛ melius fiat. Potens est autẽ omnipotẽs ma-
nus tua etiã hanc tentationẽ a me auferre ꝛ eius im
petum mitigare: ne penitus succumbã: quẽadmoduꝫ
ꝛ prius sepe egisti mecũ deus meꝰ misericordia mea:
Et quanto mihi difficilius: tanto tibi facilior est hec
mutatio dextre excelsi.

De diuino petendo auxi-lio et confidẽtia recuperande gratie. Capitulum. xxxv

F Ili ego dñs confortans in die tribulationis
Venias ad me cũ tibi non fuerit bene. Hoc

est quod maxime impedit cōsolationē celestem: quia tardius cōuertis te ad orationē. Nam anteꝗ̄ me intente roges: multa interim solatia queris ꝛ recreas te in externis. Ideoqꝫ fit vt parū omīa ꝓsint donec aduertas: quia ego sum q eruo sperantes in me: nec est extra me valens cōsiliū neqꝫ vtile: sed neqꝫ durabile remediuꝫ. Sꝫ iā resumpto spiritu post tēpestatē reconualesce in luce miserationū mearū: qꝛ ꝓpe sum dicit dn̄s: vt restaurē vniuersa nō solū integre sꝫ ꝛ abundanter ꝛ cumulate. Nunquid michi qcꝗ̄ est difficile: aut ero similis dicenti ꝛ nō facienti? Vbi est fides tua? Sta firmiter ꝛ pseuerāter. Esto longanimis ꝛ vir fortis: veniet tibi cōsolatio in tēpore suo. Expecta me expecta: veniā ꝛ curabo te. Tentatio est q̄ te vexat: ꝛ formido vana q̄ te exterret. Quid importat sollicitudo de futuris contingentibus: nisi vt tristiciā sup tristiciā habeas? Sufficit diei malicia sua. Vanum est ꝛ inutile de futuris conturbari vel gratulari q̄ forte nūꝗ̄ eueniēt. Sed humanū est huiusmodi imaginationib9 illudi: ꝛ parui adhuc animi signū taꝫ leuiter trahi a suggestiōe inimici. Ipse eniꝫ nō curat an veris an falsis illudat ꝛ decipiat: ꝛ vtrū presentiū amore an futuroꝝ formidine ꝓsternat. Nō ergo turbetur cor tuū neqꝫ formidet. Crede in me ꝛ in misericordia mea habeto fiduciā. Qn̄ tu te elongatū estimas a me: sepe sum propinquior. Qn̄ tu estimas totuꝫ perditū: tunc sepe magis merendi instat lucrum. Non est totum perditum: quādo res accidit in cōtrariuꝫ. Non debes iudicare ſm presens sentire: nec sic

grauitati alicui vndecūqȝ venienti inherere ꝛ accipe re: tanq̄ȝ omis spes sit ablata emergēdi. Noli putare te derelictum ex toto: q̄uis ad tēpus miserim tibi aliquam tribulationē: sic eni transitur ad regnuȝ celorū ꝛ hoc sine dubio magis expedit tibi ꝛ ceteris seruis meis vt exercitemini aduersis: q̄ȝ si cūcta ad libitū haberetis. Ego noui cogitationes absconditas: qꝛ multum expedit ꝓ salute tua vt interdū sine sapore relinquaris ne forte eleueris i bono successu ꝛ tibiipsi placere velis in eo quod nō es. Quod dedi offerre possum ꝛ restituere cū michi placuerit. Cum dedero meum est: cū subtraxero tuū nō tuli quia meū est omne datum bonū ꝛ omne donū ꝑfectū. Si tibi admisero grauitatem aut quālibet cōtrarietatē non indigneris neqȝ concidat cor tuū ꝛ ego cito subleuare possuȝ: ꝛ omne onus in gaudiuȝ transmutare. Verūtamen iustus sum ꝛ recōmendabilis multum cum sic facio tecum. Si recte sapis ꝛ in veritate aspicis nunq̄ȝ debes ꝓpter aduersa: tam deiecte ꝯtristari: sȝ magis gaudere et gratias agere: imo hoc vnicū reputare gaudiuȝ q̄ affligens te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me pater: ego diligo vos dixi dilectis discipulis meis quos vtiqȝ non misi ad gaudia temporalia: sed ad magna certamina: non ad honores: sed ad despectiones: non ad ocium: sed ad labores: non ad requiem: sed ad afferendum fructum multum in patientia Vorum memento fili mi verborum.

De neglectu omnis creature vt creator possit inueniri Capi.xxxvi

Domine adhuc bene indigeo maiori gratia si debeam illuc peruenire vbi me nemo poterit: nec vlla creatura impedire. Nam quamdiu res aliqua me retinet non possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare qui dicebat. Quis dabit michi pennas sicut columbe: et volabo et requiescam Quid simplici oculo quietus et quid liberius nil desiderante in terris? Oportet igitur omnem pertransire creaturam: et seipsuz perfecte deserere: ac in excessu mentis stare et videre te omnium conditorem cum creaturis nil simile habere. Et nisi quis ab omnibus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo enim pauci inueniuntur contēplatiui: quia pauci sciunt se a perituris creaturis ad plenum sequestrari. Ad hoc magna requiritur gratia que animam leuet et supra seipsam rapiat. Et nisi homo sit in spiritu eleuatus: et ab omnibus creaturis liberatus ac deo totus vnitus quicquid scit quicquid etiam habet non est magni ponderis. Diu paruus erit et in terra iacebit qui aliquid magni estimat nisi solū vnū immensum eternū bonuz. Et quicquid deus nō est: nihil est: et pro nichilo computari debz Est quippe magna

differentia sapientia illuminati ꝛ deuoti viri: ꝛ scien
tia litterati ꝛ studiosi clerici. Multo nobilior est illa
doctrina que de sursum ex diuina influentia manat
q̄z que laboriose humano acquirit ingenio. Plures
reperiuntur cōtemplationē desiderare: sȝ que ad eam
requiruntur nō student exercere. Est ꝛ magnū impe
dimentum: qꝛ in signis ꝛ in reb⁹ sensibilib⁹ statur: ꝛ pa
rum de perfecta mortificatione habet. Nescio quid
est: ꝛ quo spū ducimur: ꝛ quid pretendimus q̄ spūa-
les duci videmur: q̄ totū laborē ꝛ ampliorē sollicitu
dinem ꝑ transitoriis ꝛ vilibus reb⁹ agimus: ꝛ de inte
rioribus nostris vix raro plene recollectis sensib⁹ co
gitamus. Prochdolor statim post modicā recolle-
ctionē foras erūpimus nec opa nostra districta exa
minatione trutinamus. Ubi iacēt affectus nostri nō
attēdimus ꝛ q̄z impura sint oīa nostra nō deplora
mus. Omnis q̄ppe caro corruperat viaȝ suā. et ideo
sequebatur diluuiū magnū. Cum ergo interior affe-
ctus noster corruptus sit: necesse est vt actio sequens
index carentie interioris vigoris corrūpatur. Ex pu
ro corde ꝓcedit fructus bone vite. Quantū q̄s fece-
rit queritur: sed ex quanta virtute agit: nō tā studio-
se pēsat. Si fuerit fortis. diues pulcher habilis vel
bonus scriptor. bon⁹ cantor: bonus laborator inuesti
gatur: q̄z pauper sit spiritu q̄z patiēs ꝛ mitis: q̄z deuo-
tus ꝛ internus a multis tacet. Natura exteriora ho
minis respicit: gratia ad interiora se conuertit. Illa
frequenter fallitur: ista in deo: sperat vt non decipia
tur.

De abnegatione sui et abdicatione omnis cupiditatis. Capitulum .xxxvii.

Fili non potes perfecte possidere libertatē nisi totaliter abneges temetipsum. Cōpediti sunt omnes proprietarii et suiipsius amatores cupidi curiosi gyrouagi: querētes semper mollia: non q̄ iesu xpi: sed sepe hoc fingentes et cōponētes qđ nō stabit. Peribit eniȝ totū quod nō est ex deo ortū. Tene breue et cōsumatum verbū. Dimitte oia et inuenies oia Dimitte cupiditatem et inuenies requiem. Hoc mēte ptracta et cū impleueris omia intelliges. Dn̄e hoc nō est opus vnius diei: nec ludus paruulorū: imo in hoc breui icluditur ois pfectio religiosorū. Fili non debes auerti: nec statim deiici audita via pfectorū: sȝ magis ad sublimiora prouocari et ad min⁹: ad hec ex desiderio suspirare. Vtinā sic tecū essȝ: et ad hoc peruenisses: vt tuiipsius amator nō esses. sȝ ad nutū meum pure stares: et eius quē tibi preposui patris: tunc michi valde placeres: et tota vita tua cū gaudio et pace transiret. Habes adhuc multa ad relinquendū q̄ nisi michi ex integro resignaueris nō acquires qđ postulas. Suadeo tibi a me emere aurū ignitū: vt locuplex fias: idest sapientiam celestem omia infima conculcantem. Postpone terrenaȝ sapientiam: omneȝ hu-

manam cōplacentiā et propriā. Dixi tibi viliora emē da pro preciosis et altis in rebus humanis. Nā vilis et parua ac pene obliuioni tradita videtur vera celestis sapiētia nō sapiens alta de se: nec magnificari q̄rens in terra: quaz multi oretenus predicāt: sed vita longe dissentiunt: ipsa tamē est preciosa margarita a multis abscondita.

De instabilitate cordis et de intentione finali ad deum habenda: Ca. xxxviii.

f Ili noli credere affectui tuo q nunc est: cito mutabitur i aliud. Quādiu eni vixeris mutabilitati subiectus eris etiam nolens: vt modo letus: modo tristis: modo pacatus: modo turbatus: nūc deuotus: nūc indeuotus: nūc studiosus: nūc accidiosus: nunc grauis: nunc leuis inueniaris. Sed stat super hec mutabilia sapiens et bene doctus i spiritu: nō attēdens qcqd in se sentiat: vel qua parte flet ventus instabilitatis: sz vt tota intentio mētis ei⁹ ad debitum et optimū ꝓficiat finē. Naz sic poterit vnus et idem incōcussus ꝑmanere simplici intentionis oculo ꝑ tot varios euētus ad me impretermisse directo. Quanto autem purior fuerit intentionis oculus tāto constantius inter diuersas itur procellas. Sed in

multis caligat oculus pure intentionis: respicit enim cito in aliquod delectabile quod occurrit: et raro totus liber quis inuenitur a neuo proprie exquisitionis. Sic iudei olim venerant in bethaniam ad martham et mariam: non propter iesum tantum: sed vt lazarum viderent. Mundandus est ergo intentionis oculus: vt sit simplex et rectus atque vltra omnia varia media ad me dirigendus.

Quod amanti sapit deus sup omia et in oibus. Ca. xxxix.

e Cce deus meus et omnia. Quid volo amplius et quid felicius desiderare possum? O sapidum et dulce verbum: sed amanti verbum non mundum: nec ea que in mundo sunt. Deus meus et omnia. Intelligenti satis dictum est: et sepe repetere iocundum est amanti. Te siquidem presente iocunda sunt oia: te autem absente fastidiunt cuncta. Tu facis cor tranquillum: et pacem magnam leticiamque festiuam. Tu facis bene sentire de oibus et in oibus te laudare nec potest aliquid sine te diu placere: sed si debet gratum esse et bene sapere oportet gratiam tuam adesse et condimento tue sapientie condiri. Cui tu sapis quid ei recte non sapiet? et cui tu non sapis quid ei ad iocunditatem esse poterit? Sed deficiunt in tua sapientia mundi sapientes: et qui carnem sapiunt: quia ibi plurima vanitas: et hic mors inuenitur. Qui autem te per contemptum

mundanorum et carnis mortificationē sequunt: vere sapiētes esse cognoscūtur quia de vanitate ad veritatem: de carne ad spiritū trāsferunt. Istis sapit de9 et quicqd invenit in creaturis totū referūt ad laudē sui cōditoris. Dissimilis tamen et multū dissimilis sapor creatoris et creature: eternitatis et tpōris: lucis increate et lucis illuminate. O lux ppetua cuncta creata transcendens lumina: fulgura corruscationem de sublimi penetrantē omīa intima cordis mei: purifica letifica clarifica et vivifica spm̄ meū cū suis potētiis ad inherendū tibi iubilosis excessibus. O qn̄ veniet hec beata et desiderabilis hora vt tua me saties presentia vt sis michi omīa in omibus. Qd diu hoc datum nō fuerit: nec plenum gaudiū erit. Adhuc pch dolor vivit in me vetus homo non est totus crucifixus non est pfecte mortuus adhuc concupiscit fortiter adversus spiritum: bella movet intestina nec regnum anime patitur esse quietum. Sed tu qui dominaris potestati maris et motum fluctuum eius tu mitigas exurge adiuva me. Dissipa gētes que bella volunt contere eas in virtute tua ostēde queso magnalia tua: et glorificetur dextera tua quia non est spes alia: nec refugium michi nisi in te domine deus meus.

Quod non est securitas a tētatione in hac vita: Ca. xl.

f

Fili nunq̃ securus es in hac vita sed quo ad vixeris sẽp arma spiritualia tibi sunt necessaria. Inter hostes versaris a dextris ꝛ a sinistris ĩpugnaris. Si ergo nõ vteris vndiqꝫ scuto patientie nõ eris diu sine vulnere. Insup si nõ ponis cor tuuz fixe in me cũ mera volũtate cuncta patiẽdi propter me non poteris ardorẽ istũ sustinere nec ad palmã ptingere beatoruz. Oportet te ergo viriliter oĩa pertrãsire et potẽti manu vti aduersus obiecta. Nam vincẽti datur mãna ꝛ torpẽti relinquit multa miseria. Si queris in hac vita requiẽ quomodo tũc puenies ad eternã? Non ponas te ad multã requiez sed ad magnã patientiã. Quere verã pacẽ nõ in terris sed in celis nõ in hoĩbus nec ĩ ceteris creaturis sed in deo solo. Pro amore dei debes oĩa libẽter subire: labores scilicet et dolores: tẽtationes: vexatões: anxietates: necessitates: infirmitates: iniurias: oblocutiones: reprehẽsiones: humiliationes: ꝯfusiones: correctiones et despectões. Hec iuuãt ad virtutes: hec probãt xp̃i tyronẽ: hec fabricãt celestẽ coronam. Ego reddã ei eternã mercedẽ pro breui labore: et infinitam gloriã pro trãsitoria ꝯfusione. Putas ꝙ semp habebis pro tua volũtate ꝯsolatiões spũales? Sãcti mei non habuerũt tales: sed multas grauitates et tẽtationes varias: magnasqꝫ desolatões: sed patiẽtes sustinuerũt se in oĩbus et magis sunt cõfisi deo q̃ sibi sciẽtes: quia nõ sunt cõdigne passiones huiꝰ tp̃is ad futurã gloriã promerendã. Vis tu statim hr̃e: qđ multi post lacrymas ꝛ magnos labores vix obtinue

runt. Expecta dñm viriliter age ⁊ cōfortare noli dif-
fidere: noli discedere: sed corpus ⁊ aīam expone con-
stāter pro gloria dei. Ego reddam plenissime: ego te-
cum vero in omni tribulatione.

Contra vana hominum iudicia. Ca. xli.

Fili iacta cor tuū firmiter in dño: ⁊ huma-
num ne metuas iudiciū vbi te ꝯsciētia piuꝫ
reddit et insontē. Bonū est et beatū taliter
pati: nec hoc erit graue hūili cordi: et deo magis ꝙ̄
sibiipsi confidēti. Multi multa loquunt: et ideo pua
fides est adhibēda. Sed et omibus satis esse non est
possibile. Et si paul⁹ omibus studuit in dño placere
et omibus omia factus est: tñ etiā ꝓ minimo duxit
ꝙ ab hūano die iudicat⁹ fuerit. Egit satis pro alioꝝ
edificatione et salute ꝗ̄tum in se erat et poterat: sꝫ ne
ab aliis aliqñ iudicaret vel non despiceret: cohibere
nō potuit: iō totū deo cōmisit: qui totū nouerat: ⁊ pa-
ciētia et hūilitate cōtra ora loquentiū iniqua ac etiā
vana ac mēdosa cogitantiū atqꝫ ꝓ libitu suo queqꝫ
iactantiū se defēdit. Respōdit tñ interdū ne infirmis
ex sua taciturnitate generaret scandalū. Quis tu vt
timeas a mortali hoie. Hodie est ⁊ cras nō ꝯparet.
Deū time et hoiꝫ terrores nō expauesces. Quid pōt
aliqs in te xbis aut iniuriis. Sibi poti⁹ nocet ꝙ̄ tibi

nec poterit iudiciū dei effugere quicūqȝ est ille. Tu habe deū pre oculis: ⁊ noli con̄ēdere verbis q̄rulosis. Qđ si ad p̄sens videris succūbi et ɔfusionē pati quā non meruisti: ne indigneris ex hoc: neqȝ ꝑ impatientiam minuas coronā tuā: sed ad me poti⁹ respice in celum: qui potens sum eripere ab omni cōfusione et iniuria: et vnicuiqȝ reddere scd̄m opera sua.

De pura et īte gra resignatione sui ad obtinendā cordis libertatem. Ca. xlij

Fili relinq̄ te ⁊ inuenies me. Sta sine electione et omni proprietate et semꝑ lucraberis. Nam ⁊ adiiciet tibi āplior gra: statim vt te resignaueris nec resūpseris. Dn̄e quotiēs me resignabo: et in quib⁹ me relinquā? Semꝑ ⁊ ī oī hora sicut in puo: sic et in magno nichil excipio: sȝ in oibus te nudatū īueniri volo. Alioqui quō poteris esse me⁹: ⁊ ego tu⁹ nisi fueris ab omi ꝓpria volūtate int⁹ ⁊ foris spoliat⁹? Quāto celeri⁹ hoc agis: tāto meli⁹ habebis: et quāto pleni⁹ ⁊ sinceri⁹: tāto pl⁹ michi placebis et amplius lucraberis. Quidā se resignant: sȝ cum aliqua exceptione. Non enim plene deo confidunt: ideo prouidere sibi satagunt. Quidam etiā primo totum offerunt: sed postea tentatione pulsāte ad

propria redeunt:ideo minime.in virtute proficiunt. Ni ad veram puri cordis libertatē:et iocūde familiaritatis mee gratiā nō pertingēt:nisi integra resignatione τ quotidiana sui imolatione pri⁹ facta sine qua non stat:nec stabit vnio fruitiua. Dixi tibi sepissime et nunc iteruʒ dico. Relinque te:resigna te et frueris magna interna pace. Da totū pro toto:nil exquire: nil repete:sta pure et īhesitāter in me τ habebis me. Eris liber in corde et tenebre nō ꝯculcabunt te. Ad hoc conare:hoc ora: hoc stude desiderare: vt ab oī proprietate possis expoliari:et nudus nudū iesū seq tibi mori:et michi eternaliter viuere. Tunc deficiēt omēs vane fantasie ꝯturbationes inique τ cure sup-flue. Tunc etiaʒ recedet immoderat⁹ timor:et inordinatus amor morietur.

De bono regimine ī externis et recursu ad deum in periculis. Ca.xliiii.

f Ili ad istud diligēter tēdere debes vt in oī loco actione seu occupatōe externa sis intimus liber et tuiipsi⁹ potēs:et sint omia sub te:et tu non sub eis:vt sis dn̄s actionū tuaꝝ et rector nō seru⁹ nec emptici⁹ sʒ magis exēpt⁹ verusqʒ hebre⁹ in sortē ac libertatē trāsiēs filiorū dei:q stāt sup pn̄a

et speculātur eterna: qui trāsitoria intuentur sinistro oculo et dextro celestia: quos tpalia nō trahūt ad inherendū: sed trahūt ipsi ea magis ad bene seruiendū prout ordinata sunt a deo: ꝛ instituta a sūmo opifice qui nil inordinatū reliquit in sua creatura. Si etiā in omni euētu stas nō in apparentia externa: nec oculo carnali lustras visa vel audita: sed mox in qualibet causa intras cū moyse in tabernaculū ad ꝯsulendū dn̄m: audies nonnūq̄ʒ diuinū responsuʒ: ꝛ redies instructus de multis presētibus et futuris. Semp̄ enī moyses recursū habuit ad tabernaculuʒ pro dubiis et questionib⁹ soluēdis: fugitq̄ʒ ad orōnis adiutoriū pro periculis et improbitatib⁹ hominū sublenādis. Sic et tu ꝯfugere debes in cordis tui secretariū diuinum intēti⁹ implorādo suffragiū. Propterea nāq̄ʒ iosue et filij israel a gabaonitis legūtur decepti: quia os dn̄i non prius interrogauerūt: sed multuʒ creduli dulcibus sermonibus falsa pietate delusi sunt.

Quod homo non sit īportunus in negociis. Ca. xliiij.

f Ili cōmitte michi super causā tuā et ego bene disponā in tp̄e suo. Expecta ordinationem meam: et senties inde profectuʒ. Dn̄e satis libēter omēs res tibi cōmitto: quia parū potest cogitatio mea ꝑficere. Utinā non multū adhererez

futuris euētibus: sed ad beneplacitū tuū me incūctanter offerre. Fili mi sepe homo rem aliquā agitat q̄s desiderat: sed cū ad eam ꝑuenerit aliter incipit sentire: quia affectiones circa idem nō sūt durabiles: sed magis de vno in aliud nos impellūt. Non ergo minimum etiā in minimis se relinquere. Verus profect⁹ hominis est abnegatio suiipsi⁹: et homo abnegatus valde liber est et secur⁹. Sed antiquus hostis omnibus bonis aduersans a tētatione nō cessat: et die noctuq̄ʒ graues molitur insidias: si forte in laqueuʒ deceptionis possit precipitare icautum. Vigilate ergo et orate dicit dn̄s vt nō intretis in tentationem.

Quod homo nichil boni ex se habet: et de nullo gloriari potest. Capi. xlv.

d Omine quid est homo q̄ memor sis eius aut filius hoīs. q: visitas eū. Quid ꝓmeruit homo vt dares illi grām tuā? Dn̄e qd possum cōqueri si deseris me aut quid iuste obtēdere possū si quod peto nō feceris? Certe hoc in veritate cogitare possuʒ et dicere: Domine nichil sum: nichil boni ex me habeo: sed in omib⁹ deficio: et ad nichil semper tendo. Et nisi a te fuero adiutus: et interius informatus totus efficior tepidus et dissolutus. Tu

autem dñe semper idem ipse es et pmanes ineternuz semp bonus iustus et sanct⁹: bene iuste ac sancte agens omia et disponēs in sapientia. Sed ego qui ad defectū magis pronus sum q̄ ad profectū nō sum sēper in vno statu pdurans: quia septē tēpora mutant̄ sup me. Verūtamen cito melius fit cū tibi placuerit et manū porrexeris adiutricē: quia tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari et in tm̄ cōfirmare: vt vult⁹ meus ampli⁹ in diuersa non mutet̄: sed in te vno cor meū conuertatur et quiescat. Vnde si bene scirē omnē humanā consolationez abiicere: siue propter deuotionē adipiscēdā: siue ppt̄ necessitatē qua cōpellor te querere: qr non est homo qui me cōsoletur: tunc merito possem de gratia sperare tua: et de dono noue cōsolationis exultare. Gratias tibi vn̄ totum venit quotienscūqz michi bene succedit. Ego autem vanitas et nichilū ante te incōstans homo et infirmus. Vnde ego possuz gloriari: aut cur appeto reputari? Nunquid de nichilo? et hoc vanissimū est: Vere inanis gloria mala pestis: vanitas maxima: qr a vera trahit gloria: et celesti spoliat gratia. Duz enī homo cōplacet sibi: displicet tibi: dum inhiat laudibus humanis: priuatur veris virtutib⁹. Est autem vera gloria et exultatio sancta gloriari in te et non in se: gaudere in nomine tuo non in virtute propria: nec in aliqua creatura delectari nisi propter te. Laudetur nomen tuum non meum: magnificetur opus tuum non meum benedicatur nomen sanctum tuū: nichil autē attribuatur michi de laudibus hominuz

Tu gloria mea: tu exultatio cordis mei. In te gloriabor et exultabo tota die: pro me autē nichil nisi in infirmitatib⁹ meis. Querant iudei gloriā q̄ ab inuicē est: ego hanc requirā que a solo deo est. Omnis quidem gloria humana: omnis honor tēporalis: oīs altitudo mūdana eterne glorie tue cōparata vanitas ē et stulticia. O veritas mea et misericordia mea deus meus: trinitas beata: tibi soli laus virt⁹ honor et gloria p infinita secula seculorum. Amen.

De contemptu omnis tēporalis honoris: Ca. xlvi

Fili noli tibi attrahere si videas alios honorari et eleuari: te autē despici et hūiliari. Erige cor tuū ad me in celū: et nō cōtristabit te cōtemptus homis in terris. Dn̄e in cecitate sumus et vanitate cito seducimur. Si recte me inspicio: nūq̄ michi facta est iniuria ab aliqua creatura: vnde nec iuste habeo conqueri aduersuz te. Quia autē freq̄nter et grauiter peccaui tibi: merito armatur ɔtra me oīs creatura. Michi igitur iuste debetur cōfusio et cōtemptus: tibi aūt laus honor et gloria. Et nisi me ad hoc p̄parauero q̄ velim libenter ab omni creatura despici et relinqui atq3 penitus nichil videri: non possum interius pacificari et stabiliri: nec spūaliter illuminari, neq3 plene tibi vniri.

Quod pax non est ponē da in hominibus. Ca. xlvii.

Fili si ponis pacē tuā cum aliqua persona ꝓpter tuū sentire ꝛ cōuiuere: instabilis eris et impacatus. Sed si recursum habes ad semper viuentē ꝛ manentē veritatē nō contristabit te amicus recedens aut moriens. In me debet amici dilectio stare: ꝛ ꝓpter me diligendus est quisq̄ tibi bonus visus est ꝛ multū carus i hac vita. Sine me nō valet: nec durabit amicitia nec est vera ꝛ munda dilectio quā ego nō copulo. Ita mortuꝰ debes esse talibus affectionibꝰ dilectorū hoīum: vt q̄ntum ad te ꝑtinet sine omni humano optares esse consortio. Tanto homo deo magis appropinquat: q̄nto ab omni solatio terreno longius recedit. Tanto etiā altius ascēdit ad deū: q̄nto ꝓfundius in se descēdit: ꝛ plus sibiipsi vilescit. Qui aūt aliquid boni sibi attribuit: grāz dei in se venire impedit: quia gratias spūs sancti cor humile querit semper. Si scires te perfecte annichilare atq̄ ab omni creato amore euacuare: tunc deberem in te cum magna grā emanare. Sꝫ qñ tu respicis ad creaturas, subtrahitur tibi aspectꝰ creatoris. Disce te in oībus ꝓpter creatorē vincere: tunc ad diuinā valebis cognitionem pertingere. Quantūcunq̄ modicum sit si inordinate diligitur ꝛ respicitur retardat a summo ꝛ viciat.

Contra vanam et secularem scientiam. Ca.xlviij

f Fili nõ moueant te pulchra z subtilia dicta hominuz. Non eniz est regnũ dei in sermõne sed in virtute. Attẽde verba mea q̃ corda accendunt z mẽtes illuminant: inducũt cõpunctionem z variã ingerunt cõsolationez. Nunq̃ ad hoc legas verbũ. vt doctior aut sapientior possis videri: sz studeas de mortificatione vicioꝝ: quia hoc amplius tibi ꝓderit q̃z noticia multarũ difficiliũ questionũ. Cum multa legeris z cognoueris ad vnũ tñ oportet venire principiuz. Ego sum q doceo homiez scientiã z clariorẽ intelligentiã paruulis tribuo: q̃z ab hoïe possit doceri. Cui ego loquor cito sapiens erit z multũ in spũ ꝓficiet. Ve illis q multa curiosa ab hominib⁹ inquirũt z de via michi seruiendi parũ curant. Veniet tẽpus qñ apparebit magister magistroꝝ xp̃us dñs angeloꝝ cunctoꝝ auditurus lectiones: hoc est singuloꝝ examinaturus cõscientias: z tunc scrutabit hierusalẽ in lucernis: z manifesta erũt abscõdita tenebraꝝ: tacebũt qz argumenta linguarũ. Ego sum qui humilẽ in pũcto eleuo mentẽ: vt plures eterne veritatis capiat rationes q̃z siquis decẽ ãnis studuisset in scolis. Ego doceo sine strepitu verboꝝ: sine cõfusione opinionũ: sine fastu honoris sine pugnatione argumẽtoꝝ. Ego suz qui doceo terrena despicere: presentia fastidire: eter-

na querere/eterna sapere/honores fugere/ scandala sufferre/omnē spem in me ponere: extra me nil cupere/ ꝛ super omnia ardenter me amare. Nam quidam amando me intime didicit diuina: ꝛ loquebatur mirabilia. Plus profecit in relinquēdo omnia ꝙ̄ in studendo subtilia. Sed alijs loquor cōmunia. aliis spālia: aliquibus in signis ꝛ figuris dulciter appareo quibusdam vero in multo lumine reuelo mysteria. Vna vox librorū: sed non omnes eque informat: qa intus sum doctor veritatis: cordis scrutator: cogitationū intellector: actionum promotor: distribuēs singulis sicut dignū iudicauero.

De nō attrahēdo sibi res exteriores. Capi. xlix.

Fili in multis oportet te esse insciū: ꝛ estimare te tanꝙ̄ mortuū super terram ꝛ cui tot⁹ mundus crucifixus sit. Multa etiā oportet surda aure ꝑtransire: ꝛ que tue pacis sunt magis recogitare. Vtilius est oculos a rebus displicentibus auertere ꝛ vnicuiqꝫ suum sentire relinquere: ꝙ̄ contētiosis ſmonib⁹ deseruire. Si bn̄ steteris cū deo ꝛ ei⁹ iudiciū aspexeris facili⁹ te victū portabis. O dn̄e quo usqꝫ venim⁹: Ecce dānū defletꝰ tꝑale: ꝓ modico q̄stu laboratꝰ ꝛ curritꝰ: ꝛ spirituale detrimētū in obli-

uionem transit: ⁊ vix sero redditur. Quod paruz vel nichil ꝓdest attenditur: ⁊ qđ summe necessarium est negligenter preteritur: quia totus homo ad externa defluit: ⁊ nisi cito resipiscat: libens in exteriorib⁹ iacet

Quod omnibus non est credendum. et de facili lapsu verborum. capitulum. l.

D A michi auxiliū dn̄e de tribulatiōe qz vana salus hoīs. Quā sepe ibi nō inueni fidē vbi me habere putaui: quotiens etiā ibi repperi: vbi minus presumpsi. Vana ergo spes in hominibus: salus aūt iustoꝝ in te deus. Bn̄dictus sis dn̄e deus in omnib⁹ que nobis accidunt. infirmi sumus ⁊ instabiles: cito fallimur ⁊ ꝯmutamur. Quis est homo q ita caute ⁊ circūspecte in oībus se custodire valet vt aliquādo in aliquā deceptionē vel ꝑplexitatez nō veniat. Sz q in te dn̄e cōfidit ac simplici ex corde querit nō taz facile labitur. Et si inciderit aliquā tribulationem quomodocūqz etiā fuerit implicatus: citius p te eruetur aut a te cōsolabitur: qz tu nō deseris in te sperantem vsqz in finē. Rarus fid⁹ amicus in cūctis amici ꝑseuerans ꝑssuris. Tu dn̄e tu solus es fidelissimus in oībus ⁊ pter te nō est alter talis. O q̄z bn̄ sapuit illa aīa sancta q̄ dixit: mens mea solidata est in

xpo fundata. Si ita mecū foret: nō tam facile timoz
human⁹ me sollicitaret nec verboz iacula mouerent
q̄s omia p̄uidere: q̄s p̄cauere futura mala sufficit.
Si p̄uisa etiā ledunt sepe/ quid improuisa nisi gra-
uiter etiā feriūt. Sed quare michi misero non meli⁹
prouidi. Cur etiam tam facile aliis credidi. Sed ho
mines sumus nec aliud q̄ȝ fragiles homines sumus
etiam si angeli a multis estimamur ꝛ dicimur. Cui
credam domine: cui credam nisi tibi. Veritas es
que non fallis nec falli potes. Et rursum: omis ho-
mo mendax/ infirmus/ instabilis ꝛ labilis/ maxime
in verbis: ita vt statim vix credi debeat q̄ rectū in fa
cie sonare videtur: q̄ȝ prudenter p̄monuisti cauendū
ab hoībus ꝛ quia inimici hoīs domestici ei⁹ nec cre-
denduȝ si q̄s d rerit: ecce hic: aut ecce illic. Doct⁹ sum
damno: ꝛ vtinā ad cautelā maiorē/ non ad insipientiā
mihi. Cautus esto quidam ait: cautus esto/ serua apd
te qd̄ dico. Et dum ego sileo ꝛ absconditum credo: nec
ille silere potest q̄ silendū petijt/ sed statim p̄dit me ꝛ
se ꝛ abiit. Ab huiusmodi fabulis ꝛ in cautis hoībus
p̄tege me dn̄e ne in manus eoꝝ incidā nec vnq̄ȝ talia
cōmittaȝ. Verbū verū ꝛ stabile da in os meū/ ꝛ lin-
guam callidā longe fac a me. Quod pati nolo: omi-
mode cauere debeo. O q̄ȝ bonū ꝛ pacificū de aliis si
lere/ nec aliud indifferenter oīa credere/ neq̄ȝ de faci
li vlterius effari/ paucis seipsuȝ reuelare: te semp̄ in
spectorē cordis q̄rere nec oī vēto vboruȝ circūferri
sȝ oīa intima ꝛ externa s̄m tue b̄n̄placituȝ volunta-
tis notare p̄fici. Quātū ū p̄ cōseruatiōe celestis grē

humanā fugere apparentiā/nec appetere q̄ foris admirationez videntur p̄bere: sed ea tota sedulitate sectari que vite emendationē dant ꝛ feruorem. Quā multis nocuit virtus scita ac p̄propere laudata: q̄ʒ sana ꝓfuit grā silētio ꝯuata in hac fragili vita q̄ tota tētatio fert ꝛ malicia.

De cōfidētia in deo hn̄da qn̄ īsurgunt verboꝝ iacula. ca. li.

Fili sta firmiter ꝛ spera in me. Quid eni sūt verba nisi verba. Per aerē volant: sed lapidem non ledūt. Si reus nō es: cogita ꝙ te libenter velis emendare. Si nichil tibi cōscius es: pēsa ꝙ velis libenter ꝓ deo hoc sustinere. Parū satis est ut vel verba interdū sustineas qui necduʒ fortia verbera tolerare vales. Et quare tam parua tibi ad coꝛ trāseūt: nisi qꝛ adhuc carnalis es: ꝛ hoīes magis q̄ʒ opoꝛtet attēdis. Nā qꝛ despici metuis: rep̄hendi ꝓ excessib᷒ nō vis: ꝛ excusationū q̄ris vmbꝛacula. Sʒ inspice te meli᷒ ꝛ agnosces qꝛ viuit adhuc in te mūd᷒ ꝛ van᷒ amoꝛ placendi hoīb᷒. Cū eni bassari refugis ꝛ ꝯfundi ꝓ defectib᷒: ꝯstat vtiqʒ ꝙ nec ve hūilis sis nec vere mūdo moꝛtu᷒ nec tibi mūd᷒ crucifixus. Sʒ audi v̄ba mea ꝛ nō curabis decē milia hoīum v̄ba. Ecce si cūcta cōtra te dicerent q̄ fingi maliciosissime possēt: qd tibi noceret si oīo trāsire ꝑmitteres nec plus q̄ʒ festucā ꝑpenderes. Nūqd vel vnū capillū tibi extrahere possēt. Sʒ q coꝛ intus nō hʒ nec deuʒ p̄ ocu-

lis: faciliter verbo mouet vituperationis. Qui autē in me confidit nec ꝓprio iudicio stare appetit: absq3 humano terrore erit. Ego enī sum iudex ꝛ cognitor omnium secretoꝝ: ego scio qualit res acta est: ego iniuriantez noui ꝛ sustinentē. A me erit verbū istud: me ꝑmittente hoc accidit/ vt reuelent ex multis cordibꝰ cogitatiōes. Ego reū ꝛ innocentē iudicabo/ s3 occulto iudicio vtrūq3 ante ꝓbare volui. Testimoniū hominuz sepe fallit: meū iudiciū verū ē: stabit ꝛ nō subuertet/ latet plerūq3 ꝛ paucis ad singula patet nūq̄3 tn̄ errat nec errare pōt: etiā si oculis insipientiū no rectuz videat. Ad me ergo recurrendū est in oī iudicio nec ꝓprio imittēduz arbitrio. Justus enī nō cōturbabit qcq̄d a deo ei acciderit. Etiā si iniuste aliqd cōtra eū ꝓlatū fuerit nō multū curabit. Sed nec vane exultabit si ꝑ alios rōnabilit excuset. Pēsat nāq3 q2 ego suz scrutās corda ꝛ renes, q nō iudico ſm faciez ꝛ hūanaz apparētiā. Nā sepe in oculis meis reperit culpabile: qđ hoīz iudicio credit laudabile: dñe deꝰ iudex iuste fortis ꝛ patiēs q hoīz nosti fragilitatē ꝛ prauitatē/ esto robur meū ꝛ tota fiducia mea. Non enimihi sufficit ꝯsciētia mea: tu nosti qđ ego nō noui ꝛ iō in oī repħēsione me hūiliare debui et māsuete sustinere. Ignosce ergo mihi ꝓpitiꝰ quotiēs sic nō egi: ꝛ dona iteꝝ grāz āplioris sufferētie. Melior est eniz mihi tua copiosa mīa ad ꝯsecutōez idulgētie. q̄3 mea opinata iusticia ꝓ defēsiōe latētis ꝯsciētie. Et si nihil mihi ꝯsciꝰ sū/ tn̄ in hoc me iustificare nō possū/ q2 remota mīa tua tua nō iustificabit in ꝯspectu tuo omnis viuens.

Quod omnia grauia pro eterna vita sunt toleranda. Capitulum .lii.

Fili nō frangāt te labores quos assūpsisti ꝓpter me nec tribulatōes te deiicient vsqȝ quaqȝ: sed mea ꝓmissio in omi euētu te roboret et consolet: ego sufficiēs sum ad reddendū supra omnē modū ꝛ mensurā. Non hic diu laborabis nec semꝑ grauaberis dolorib⁹. Expecta paulisper ꝛ videbis celerē finē malorū. veniet vna hora quādo cessabit omis labor ꝛ tumult⁹. Modicū est ꝛ breue omē quod trāsit cū tēpore. Age ergo vt agis fideliter labora in vinea mea: ego ero merces tua. Scribe: lege: canta: geme: tace: ora: sustine viriliter cōtraria: digna est his omibus et maioribus prelijs vita eterna. Veniet pax in die vna que nota est dn̄o. Non enim erit dies vel nox huius scilicet tēporis: sed lux ꝑpetua: claritas infinita pax firma et reqes secura. Non dices tunc: quis me liberabit de corpe mortis hui⁹: nec clamabis/ heu michi qꝛ incolat⁹ meus prolōgatus est: qm̄ precipitabit mors: et salus erit idefectiua anxietas nulla: iocūditas beata: societas dulcis et decora. O si vidisses sctōrum in celo coronas ꝑpetuas quāta quoqȝ nūc exultāt gloria q huic mundo olim contēptibiles ꝛ quasi vita ipsi indigni putabant: pro-

fecto te statim humiliares vsq3 ad terrā: et affectares potius oibus subesse q̄ vni preesse: nec hui⁹ vite letos dies cōcupisceres: sed magis ꝓ deo tribulari gauderes: et pro nichilo inter homies cōputari maximū lucrū duceres. O si tibi hec saperēt ⁊ ꝓfunde ad cor transirēt quō auderes vel semel ꝯqueri? Nōne pro vita eterna cuncta laboriosa sunt tolleranda. Non est paruuz qd lucrari aut perdere regnū dei. Leua igit faciē tuā in celo. Ecce ego et omēs sancti mei mecuz qui in hoc seculo magnū habuere certamen mō gaudent: mō cōsolant: et mō securi sūt: et modo regescūt et sine fine in regno patris mei ꝑmanebunt mecum.

De die eternitatis et hui⁹ vite angustiis. Ca. liii.

O Supne ciuitatis māsio beatissima. O dies eternitatis clarissima quā nox nō obscura: sed sūma veritas semꝑ irradiat: dies semꝑ leta: semꝑ secura: et nūq̄ statū mutās in cōtraria. O vtinā dies illa illuxisset et cūcta hec tꝑalia finē accepissent. Lucet quidē sanctis ꝑpetua claritate splēdida: sed nō nisi a lōge ꝑ speculū peregrinantib⁹ in terra. Norunt celi cines q̄ gaudiosa sit illa: gemunt exules filij eue q̄ amara et tediosa sit ista dies hui⁹ tꝑis parui et mali: pleni dolorib⁹ et angustiis: vbi homo multis pctīs inquinat: multis passionib⁹ irretitur:

multis timoribus stringit: multis curis distenditur z et multis curiositatib⁹ distrahit: multis vanitatibus implicat: multis erroribus circunfundit: multis laboribus atteritur: tentationib⁹ grauat: deliciis eneruatur egestate cruciat. O qñ finis horũ multorum laborum: qñ liberabor a misera seruitute viciorum. Qñ memorabor dñe tui soli⁹: qñ ad plenũ letabor in te. Quãdo ero sine omi impedimẽto z in vera libertate sine oi grauamine mẽtis et corpis. Quãdo erit pax solida/pax imperturbabilis et secura: pax intus et foris: pax ab omni parte firma. Jhesu bone qñ stabo ad videndũ te: qñ contẽplabor gloriã regni tui: quãdo eris michi oia in oibus. O qñ ero tecũ in regno tuo quod preparasti dilectis tuis ab eterno. Relict⁹ sũ paup et exul in terra hostili. vbi bella quotidiana et infortunia maxima. Cõsolare exiliũ meũ: mitiga dolorem meũ: qz ad te suspirat omẽ desideriũ meũ. Nã onus michi totũ est quicqd mũdus hic offert ad solatium. Desidero te intime frui: sed nequeo apphẽdere Opto inherere celestib⁹: sz deprimunt res tpales et immortificate passiones. Mente oibus rebus super esse volo carni autẽ inuite subesse cogor. Sic ergo infelix homo mecũ pugno: et fact⁹ sum michi metipsi grauis: dũ spũs sursuz et caro querit esse deorsũ. O quid intus patior dũ mẽte celestia tracto et mox carnaliũ turba occurrit orãti. Deus me⁹ ne elõgeris a me neqz declines i ira a seruo tuo. Fulgura coruscatione tuã et dissipabis eas: emitte sagittas tuas et cõturbent oẽs fantasie inimici. Recollige sensus meos

ad te. Fac me obliuisci omniū mūdanorū: da cito abiicere et contēnere fātasmata vitioꝝ. Succurre michi eterna veritas vt nulla me moueat vanitas. Adueni celestis suauitas et fugiat a facie tua oīs impuritas. Ignosce quoqꝫ michi et misericorditer indulge quotiēs preter te aliud i orōne reuoluo. Cōfiteor eteni vere qꝫ valde distracte me hr̄e cōsueui. Nā ibi multotiēs nō sum vbi corporaliter sto aut sedeo: sꝫ ibi magis sum quo cogitationibꝰ feror. Ibi sum vbi cogitatio mea est. Vbi est frequēter cogitatio mea: ibi est id quod amo: hoc michi cito occurrit quod naturaliter delectat aut ex vsu placet. Unde tu veritas aperte dixisti: Ubi enim est thesaurꝰ tuus: ibi est et cor tuum. Si celum diligo/libenter de celestibus pēso: si mundum amo felicitatibus mundi congaudeo: et de aduersitatibus eius tristor. Si carnem diligo: que carnis sunt sepissime ymaginor. Si spiritum amo: de spiritualibus cogotare delector. Quecunqꝫ enim diligo/de his libenter loquor et audio: atqꝫ talium ymagines ad domum mecum reporto. Sed beatus ille homo qui propter te domine omibus creaturis abeundi licentiam tribuit: qui nature vim facit et cōcupiscentias carnis feruore spiritus crucifigit: vt serenata conscientia puram tibi orationem offerat: dignusqꝫ sit angelicis interesse choris: omibus terrenis foris et intus exclusis.

De desiderio eterne vite

et quanta sint certātibus bo-
na pro.missa. Ca.liiii.

Fili mi cū tibi desideriū eterne beatitudinis desup infundi sentis et de tabernaculo corporis exire cōcupiscis vt claritatē meā sine vicissitudinis vmbra contemplari possis: dilata cor tuū et omni desiderio hanc sanctā inspirationē suscipe. Redde amplissimas supne bonitati gr̄as que tecū sic dignāter agit: clemēter visitat: ardēter excitat: potēter subleuat ne proprio pondere ad terrena labaris. Neqʒ enim hoc cogitatu tuo aut conatu accipis: sed sola dignatione supne gratie et diuini respectꝰ: quatenus in virtutibꝰ ⁊ maiori humilitate ꝓficias ⁊ ad futura certamina te prepares michiqʒ toto cordis affectu adherere ac feruēti volūtate studeas deseruire. Fili sepe ignis ardet: sed sine fumo flāma non ascēdit. Sic ⁊ aliquoꝝ desideria ad celestia flagrāt: ⁊ tñ a tentatione carnalis affectꝰ liberati nō sunt. Idcirco nec oīno pure pro honore dei agunt qđ tam desināter ab eo petūt. Tale est ⁊ sepe tuū desideriū: quod īsinuasti fore tam importunū. Non enim est hoc purū ⁊ perfectū quod propria comoditate est infectū. pete non quod tibi est delectabile ⁊ comodū: sed quod michi acceptabile est atqʒ honorificū: quia si recte iudicas meā ordinationē tuo desiderio et omi desiderato preferre debes ac sequi. Noui desideriū tuum ⁊ fre-

quentes gemitus audiuisti:iam velles esse in libertate glorie filiorū dei:iam te delectat domus eterna ⁊ celestis patria gaudio plena:sed nōdū venit hora illa: sed est adhuc aliud tempus belli:videlicet temp⁹ laboris et probationis. Optas summo repleri bono: s₃ non potes hoc assequi modo. Ego sū expecta me dicit dn̄s:donec veniat regnū dei. Probād⁹ es adhuc in terris ⁊ in multis exercitand⁹ Consolatio tibi interdū dabit̄ sed copiosa satietas nō ꝯceditur. Confortare igit̄ et esto robust⁹ tam in agendo q̄₃ in patiēdo nature cōtraria Oportet te nouū induere hominē₃ et in alterū virum mutari. Oportet te sepe agere qđ non vis:et quod vis oportet te relinquere. Quod alijs placet processum habebit: qđ tibi placet vltra nō proficiet. Quod alij dicūt audietur:qđ tu dicis ꝑ nichilo cōputabitur. Petent alij et accipient tu petes nec impetrabis. Erunt alij magni in ore hominū. de te autē tacebit̄. Alijs hoc vel illud cōmitetur tu aūt ad nichil vtile iudicaberis. Nam ꝑpter hoc natura aliquādo cōtristabit̄:et magnū si similes portaueris. In his et similibus multis probari solet fidelis dn̄i seruus qualiter se abnegare ⁊ in oībus frāgere quiuerit. Vix est aliquid tale in quo tantundē mori indiges:sicut nō videri et pati que volūtati tue aduersa sunt/maxime autē cū disconueniētia et que min⁹ vtilia tibi apparēt fieri iubētur. Et q: non audes resistere altiori potestati sub dominio cōstitut⁹/iō durū tibi videt̄ ad nutū alteri⁹ ambulare et omē propriū sētire omittere. Sed pensa fili horū fructū laborꝫ:cele

rem finem atq3 premiū nimis magnū: ꝛ non habebis inde grauamē sed fortissimū patientie tue solamen. Nam et pro modica hac volūtate quā nunc sponte deseris: habebis semꝑ voluntatē tuā in celis. Ibi quippe inuenies omne quod volueris: omē quod desiderare potes. Ibi aderit tibi totius facultas boni sine timore amittēdi. Ibi volūtas tua vna semꝑ mecū3 nil cupiet extraneū vel priuatū. Ibi null9 resistet tibi: nemo de te cōqueret: nemo impediet: nil obuiabit sed cuncta desiderata simul erūt presētia: totūq3 affectum tuū reficiēt et adimplebūt vsq3 ad summum. Ibi reddā gloriā pro cōtumelia perpessa: pallium laudis pro merore/pro loco nouissimo sedē regni in secula. Ibi apparebit fruct9 obediētie: gaudebit labor penitētie: et humilis subiectio coronabit gloriose. Nunc ergo te inclina humiliter sub oim manib9 nec sit cure quis hoc dixerit vel iusserit sed hoc magnopere curato vt siue prelat9 siue minor aut equalis aliquid a te exposcerit vel inuenerit pro bono totum accipias et sincera volūtate studeas adimplere. Querat alius hoc: ali9 illud: glorietur ille in illo: et iste in isto: laudeturq3 milies mille tu aūt nec in isto nec in illo sed tuiipsius gaudere cōtemptu: et in mei solius beneplacito ac honore. Hoc optandum est tibi: vt siue per vitam siue per mortem deus semꝑ in te glorificetur.

Qualit̄ hō desolat9 debeat

in man⁹ dei se offerre· Ca·lv·

D Omine deus sancte pater sis nũc ꝛ ineternum benedict⁹: quia sicut vis factum est: et quod facis bonũ est. Letetur ĩ te seru⁹ tu⁹ non in se nec in aliquo alio: quia tu sol⁹ leticia vera tu spes mea et corona mea tu gaudiũ meũ et honor meus dñe. Quid habet seru⁹ tuus nisi quod a te accepit etiã sine merito suo. Tua sũt oĩa q̃ dedisti ꝛ q̃ fecisti. Pauper sum et in laborib⁹ meis a iuuentute mea et ↄtristat̃ aĩa mea nõnunq̃ȝ vsqȝ ad lachrymas qñqȝ etiã conturbat̃ ad se ꝑpter imĩnẽtes passiones Desidero pacis gaudiũ: pacẽ filiorũ tuorũ flagito: q in lumĩe ↄsolatõis a te pascunt̃. Si das pacẽ: si gaudiũ sctm̃ infũdis: erit aĩa serui tui plena modulatõe ꝛ deuota in laude tua. Sȝ si te subtraxeris sicut sepissime soles non poterit currere viam mandatorũ tuorum sed magis ad tundendum pectus genua incuruantur: quia non est illi sicut heri/ et nudiustertius quãdo splendebat lucerna tua super caput eius: et sub vmbra alarum tuarum protegebantur a tentationibus irruentibus. Pater iuste et semper laudãde venit hora: vt probet̃ seruus tu⁹. Pater amande dignum est vt hora hac patiat̃ pro te aliquid seruus tuus. Pater ꝑpetue venerande venit hora quã ab eterno prescicbas affuturam: vt ad modicũ tpũs succumbat foris servus tuus: viuat vero semper apud te intus paululum vilipendatur humilietur/ et

deficiat coraꝫ hominibꝰ/passionibus cōteratur ⁊ lā
guoribus/vt iterum tecū in aurora noue lucis resur
gat/⁊ in celestibus clarificet. Pater sancte tu sic or
dinasti/⁊ sic voluisti/⁊ hoc factū ē quod ipe ꝑcepisti
Hec est eni grā ad amicū tuuꝫ/pati ⁊ tribulari i mū
do ꝑ amore tuo quotienscūqꝫ a quocunqꝫ ⁊ quocū
qꝫ id permiseris fieri. Sine cōsilio ⁊ ꝓuidentia tua ⁊
sine causa nichil fit in terra. Bonū michi dñe ꝙ hu
miliasti me/ vt discaꝫ iustificationes tuas/⁊ omnes
elationes cordis atqꝫ ꝓsumptionis abiiciā. Utile mi
chi ꝙ confusio cooperuit faciē meam/vt te potius
ꝙ̄ hoīes ad cōsolandum requirā. Didici etiā ex hoc
inscrutabile iudiciū tuuꝫ expauescere/qui affligis iu
stum cū impio. sed non sine equitate ⁊ iusticia. Gra
tias tibi quia nō pepercisti malis meis/ sed attriuisti
me verberibꝰ amoris infligēs dolores/⁊ imittēs an
gustias foris ⁊ intus. Non est qui me consoletur ex
omnibus que sub celo sunt nisi tu dñe deꝰ meus: cele
stis medicus aīaruꝫ/q percutis ⁊ sanas/ deducis ad
inferos ⁊ reducis. Disciplina tua super me/⁊ virga
tua ipsa me docebit. Ecce pater dilecte in manibꝰ tu
is ego sum/sub virga correctionis tue me inclino/ꝑ
cute dorsum meū ⁊ collū meū vt incurvē ad volūta
tem tuaꝫ tortuositatē meā. Fac me piū ⁊ humilē di
scipulū sicut benefacere cōsueuisti/ vt ambulē ad om
neꝫ nutū tuū. Tibi me ⁊ omnia mea ad corrigendū
cōmendo/meliꝰ est hic corripi ꝙ̄ in futuro. Tu scis
omnia ⁊ singula/ ⁊ nil te latet in humana cōscientia
Anteꝙ̄ fiāt nosti ventura: ⁊ non opus est tibi vt ga

te doceat aut admoneat de his que geruntur in terra. Tu scis qd expedit ad ꝑfectū meū: ꝛ q̄ntum deseruit tribulatio ad rubiginē vitioꝝ purganda. Fac me cum desideratū bn̄placitū tuū ꝛ ne despicias peccaminosam vitā meā: nulli melius nec clarius q̄ʒ tibi sogni notaʒ. Da michi dn̄e scire quod sciendū est: hoc amare quod amandū est: hoc laudare quod tibi summe placet: hoc reputare quod tibi ꝓciosuʒ apparet: hoc vituperare quod oculis tuis sordescit. Nō me sinas sm̄ visionē oculoꝝ exteriorū iudicare neq̄ʒ sm̄ auditum auriū hoīum imperitoꝝ sententiarū: sed in iudicio vero de visibilib⁹ ꝛ spūalibus discernere atq̄ʒ super oīa voluntatē bn̄placiti tui sempꝫ ingrere. Fallūtur sepe hoīuʒ sensus in iudicando: falluntur ꝛ amatores seculi visibilia tantūmodo amando. Quid est homo inde melior q̄ʒ reputatur ab hoīe maior. Fallax fallacē: vanus vanuʒ: cecus cecum: infirmus infirmum decipit dum exaltat: ꝛ veraciter magis confundit: dum inaniter laudat. Nam quantum vnusqsq̄ʒ est in oculis tuis tantū est ꝛ non amplius ait humilis sanctus franciscus.

Quod humilibus insistēdum est operibus cum deficitur a summis. Capi. lvi.

f Fili nõ vales semper in feruẽtiori desiderio virtutũ stare nec in altiori gradu cõtẽplationis: sed necesse habes interdũ ob originalez corruptelã ad inferiora descendere ⁊ onus corruptibilis vite etiã inuite ⁊ cũ tedio portare. Quãdiu mortale corpus geris: tediuz senties ⁊ grauamen cordis: Oportet ergo sepe in carne de carnis onere gemere eo ꝙ non vales spiritualibus studijs ⁊ diuine cõtemplationi indesinenter inherere. Tunc expedit tibi ad humilia ⁊ exteriora opera confugere ⁊ in bonis te actibus recreare: aduentũ meũ ⁊ supnam visitationez firma cõfidentia expectare: exiliũ tuũ ⁊ ariditatẽ mẽtis patienter sufferre donec iteruz a me visiteris: ⁊ ab omnibus anxietatibus libereris. Nam faciam te laboruz obliuisci ⁊ interna quiete pfrui. Expandã corã te prata scripturarum: vt dilatato corde currere incipias viam manda orũ meorũ ⁊ dices. Non sunt cõdigne passiones huius temporis ad futurã gloriam que reuelabitur in nobis.

Quod homo nõ reputet se consolatione dignuz sꝫ magis verberibus reuz. Ca. lvij

d Domine non sum dignus consolatione tua nec aliqua spirituali visitatione: ⁊ ideo iuste

mecũ agis qñ me inopẽ ⁊ desolatũ relinquis. Si eniꝫ ad instar maris lachrymas fundere possem: adhuc cosolatione tua dignus nõ essem. Unde nihil dign⁹ sum q̃ꝫ flagellari ⁊ puniri: q⁹ grauiter ⁊ sepe te offen di ⁊ in multis valde deliqui. Ergo vera pensata ra tione nec minima sum dignus consolatione: sꝫ tu cle mens ⁊ misericors q nõ vis perire opera tua: ad ostẽ dendum diuitias bonitatis tue in vasa mie tue etiam preter omne ꝓpriũ meritũ dignaris cõsolari seruũ tu um supra humanũ modũ. Tue eni cõsolationes nõ sunt sicut humane cõfabulationes. Quid egi dñe vt michi cõferres aliquã celestem cõsolationẽ. Ego ni chil boni me egisse recolo: sed semꝑ ad vitia ꝓnũ et ad emendationẽ pigrũ fuisse. Verũ est ⁊ negare non possum. Si aliter dicerẽ: tu stares cõtra me ⁊ nõ es set qui defenderet. Quid merui pro peccatis meis ni si infernũ ⁊ ignẽ eternuꝫ. In veritate cõfiteor qm̃ di gnus sum omni ludibrio ⁊ cõtemptu nec decet me in ter deuotos tuos cõmorari. Et licet hoc egere audi am tñ aduersum me ꝓ veritate peccata mea arguã: vt facili⁹ misericordiã tuã merear impetrare. Quid dicam reus ⁊ omni confusione plenus. Non habeo os loquendi nisi hoc tantũ verbum: peccaui dñe pec caui miserere mei: ignosce michi. Sine me paululuꝫ vt plangam dolorẽ meũ anteq̃ꝫ vadam ad terrã tene brosam ⁊ opertã mortis caligine. Et quid tam maxie a reo ⁊ misero peccatore regris nisi vt cõteraᵗ ⁊ hu miliet se ꝓ dilectis suis. In vera cõtritione ⁊ cor dis humiliatione nascitur spes venie: recõciliaᵗ ptur

bata cōsciētia reparatur gratia pdita tuetur homo a futura ira: ꝛ occurrūt sibi mutuo in osculo sancto deus ꝛ penitens aīa. Humilis peccatoꝝ cōtritio acceptabile tibi est dn̄e sacrificiū: lōge suauius odorās in conspectu tuo ꝙ̄ thuris incensum. Hoc est gratū etiā vnguentū quod sacris pedibus tuis infundi voluisti: q2 coꝛ contritum ꝛ humiliatuz nunꝙ̄ despexisti. Ibi est locus refugii a facie ire inimici ibi emendatur ꝛ abluitur quicqd aliunde contractū est ꝛ inquinatum.

De gratia que nō miscet terrena sapiētib⁹ Ca. lviii.

f Ili preciosa est gratia mea: nō patitur se misceri extraneis rebus nec consolationib⁹ terrenis. Abiicere ergo opoꝛtet omnia impedimenta gratie si optas eius infusionē suscipere. Pete secretū tibi ama solus habitare tecū: nullus require confabulationē: sed magis ad deū deuotā effunde ꝓcem vt cōpunctā teneas mentē ꝛ purā conscientiam Totū mundū nichil estima: dei vacationē omnibus exterioꝛibus antepone. Non eni poteris michi vacare ꝛ in transitoꝛiis pariter delectari. A notis ꝛ charis amicis opoꝛtet elongari: ꝛ ab omni tꝑali solatio mētem tenere priuatā. Sic obsecrat beatus apostol⁹ petrus vt tanꝙ̄ aduenas ꝛ peregrinos in hoc mūdo se contineant christi fideles. O ꝗ̄ta fiducia erit moꝛi-

tiro quē nullius rei affectus detinet in mundo. Sz sic segregatum cor habere ab omnibus: eger necduz capit animus nec aialis homo nouit interni homis libertatē. Attamen si vere velit esse spiritualis: opor tet eū renunciare tam remotis q̄z ꝓpinquis: ꝛ a nemī ne magis cauere q̄z a seipso. Si temetipsuz pfecte vi ceris: cetera facilius subiugabis. Perfecta nāqz vi ctoria est de semetipso triūphare. Qui eni semetipm subiectū tenet vt sensualitas rationi ꝛ ratio in cūctis obediat michi hic vere victor est sui ꝛ dn̄s mūdi. Si ad hunc apicē scandere gliscis: oportet viriliter inci-pere ꝛ securim ad radicē ponere ut euellas ꝛ destru as occultā ꝛ inordinatam inclinationē ad teipsum ꝛ ad omne priuatū ꝛ materiale bonū. Ex hoc vitio q̄ homo semetipsum nimis inordinate diligit: pene totū pendet quicquid radicaliter vincendū est. Quo deui cto ꝛ subacto malo: pax magna ꝛ tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibiipsis perfecte mori la borant nec plene extra se tendunt: propterea in se im plicati remanēt nec supra se in spiritu eleuari possūt Qui autē libere mecū ambulare desiderat: necesse est vt omēs prauas ꝛ inordinatas affectiones suas mor tificet: atqz nulli creature priuato amore cōcupiscen ter inhereat.

De diuersis motibus na-ture et gratie. Ca. lix

Fili diligenter aduerte motus nature ꝛ gra
f tie quia valde cōtrarie ꝛ subtiliter mouent:
ꝛ vix a nisi a spūali et intimo illūiato hoīe
discernuntur. Omēs quidē bonū appetūt: ꝛ aliquid
boni in suis dictis vel factis pretendūt: ideo sub spe-
cie boni multi fallunt. Natura callida est ꝛ multos
trahit illaqueat ꝛ decipit: ꝛ se semꝑ pro fine habet.
Sed grā simpliciter ambulat: ab omi specie mala de
clinat: fallacias nō ꝑtendit ꝛ oīa pure ꝓpter deū agit
in quo ꝛ finaliter requiescit. Nature inuite vult mo
ri: nec premi: nec superari: nec subesse nec spōte sub
iugari. Gratia vero studet mortificationi ꝓprie resi
stit sensualitati querit subiici: appetit vici: nec ꝓpria
vult libertate fungi sub disciplina amat teneri: nec a
licui cupit dn̄ari: sed sub deo semꝑ viuere stare ꝛ eē:
atqꝫ ꝓpter deum omni humane creature humiliter
parata est inclinari. Natura ꝓ suo comodo laborat
ꝛ quid lucri ex alio sibi ꝓueniat attēdit. Gratia autē
nō qd sibi vtile ꝛ comodosum sit sꝫ quod multis pro
ficiat magis cōsiderat. Natura libēter honorē ꝛ re-
uerētiā accipit. Grā vero oēm honorē ꝛ gloriā deo
fideliter attribuit. Natura cōfusionē timet ꝛ cōtēptū
Grā autē gaudet ꝓ noīe iesu ꝯtumeliā pati. Natu-
ra ociū amat ꝛ qetez corporalē. Grā aūt vacua eē
nō pōt/ sꝫ libenter amplectit laborē. Natura q̄rit cu
riosa hr̄e ꝛ pulchra: ꝛ abhorret vilia ꝛ grossa. Grā
vero simplicibꝰ delectat ꝛ humilibꝰ: aspera nō asp-
natur: nec vetustis refugit indui pānis. Natura respi
cit tpalia: gaudet ad lucra terrena: tristat de dāno ir

ritat levi iniurie verbo. Sz grā attēdit eterna: nō inheret tpalib⁹: nec in pditione rerū turbat neqȝ vbis durioꝛib⁹ acerbat: qꝛ thesauꝝ suū ⁊ gaudiuȝ in celo vbi nil perit cōstituit. Natura cupida est ⁊ libentius accipit q̄ȝ donat: amat ꝓpria ⁊ priuata. Grā aūt pia est ⁊ cōis: vitat singularia/ꝯtentat paucis/beati⁹ iudicat dare q̄ȝ accipere. Natura iclinat ad creaturas ad carnē ꝓpriā: ad vanitatē ⁊ discursus. Sz grā trahit ad deū ⁊ ad vtutes/renūciat creaturis fugit mūduȝ odit carnis desideria: restringit euagatiōes: erubescit in publico apparere. Natura libēt aliqđ solatiū hȝ externū in quo delectet ad sensū. Sz grā in solo deo q̄rit cōsolari ⁊ in sūmo bono sup oīa visibilia delectari. Natura totū agit ꝓpter lucrū ⁊ comodū propriuȝ: nichil gratis facere pōt: sȝ aut eq̄le aut meli⁹ aut laudē vel fauorē p bn̄factis cōsequi spat/⁊ multum ponderari sua gesta ⁊ dona cōcupiscit. Gratia vo nil tpale q̄rit nec aliud p̄miuȝ q̄ȝ deū solū p mercede postulat/nec amplius de tpalib⁹ necessariis desiderat nisi q̄ātū hec sibi ad assecutioneȝ etnoꝝ valeāt deseruire. Natura gaudet de amicis multis ⁊ ꝓpinqs: gloriat de nobili loco ⁊ oꝛtu gn̄eris: arridet potētib⁹ blādit diuitib⁹: applaudit sibi similibus. Grā aūt ⁊ inimcos diligit: nec de amicoꝝ turba extollit nec locū nec oꝛtū nataliū reputat nisi vtus maioꝛ ibi fuerit: fauet magis paupi q̄ȝ diuiti: cōpatit pl⁹ innocēti q̄ȝ potēti ꝯgaudet vaci nō fallaci: exhoꝛtat sp bonos melioꝛa carismata emulari ⁊ filio dei p vtutes assimilari. Natura de defectu ⁊ molestia cito cōqueritur. Grā

constāter fert inopiam. Natura omīa ad se reflectit pro se certat et arguit. Gratia autez ad deū cuncta reducit vnde originaliter emanat: nichil boni sibi ascribit nec arrogāter presumit non contēdit nec suaz sententiā aliis prefert sz in omi sensu z intellectu eterne sapientie ac diuino examini se submittit. Natura appetit scire: z noua secreta audire. vult exteri⁹ apparere et multa p sensus experiri: desiderat agnosci et agere vnde laus et admiratio ꝓcedit. Sed gratia nō curat noua nec curiosa ꝑcipere quia totū hoc de vetustate corruptionis est ortū cū nichil nouū et durabile sit sup terrā. Docet itaqz sens⁹ restringere: vanā complacentiā et ostentationez deuitare: laudanda et digne mirāda humiliter ascōdere et de omi re et de omi scētia vtilitatis fructū atqz dei laudē et honorem querere. Non vult se nec sua predicari sed deū in donis suis optat benedici qui cuncta ex mera charitate largit̄. Hec gratia supnaturale lumē et quoddam dei speciale donū est et proprie electoꝝ signaculum et pignus salutis eterne: que hoiem de terrenis ad celestia amanda sustollit et de carnali spiritualez efficit. Quāto igit̄ nā amplius premit̄ et vincit̄ tāto maior grā infūditur: et quotidie nouis visitationib⁹ interior homo secundū imaginē dei reformatur.

De corruptōe nature z efficatia gratie diuine Ca. lx

Domine deus me⁹ qui me creasti ad imaginem et similitudinē tuā cōcede michi hanc gratiā quā ostēdisti michi tam magnā ⁊ necessariā ad salutē vt vincā pessimā naturā meā trahentem ad pctā et in perditionē. Sentio eni in carne mea legē pctī cōtradicentē legi mētis mee et captiuā me ducentē ad obediendū sensualitati in multis nec possum resistere passionib⁹ eius nisi assistat tua sanctissima gratia cordi meo ardenter infusa. Opus est gratia tua et magna grā vt vincat natura ad maluz semp̄ prona ab adolescētia sua. Nam p̄ primū hominē adam lapsa ⁊ vitiata p̄ peccatū: in omēs homines pena hui⁹ macule descendit: vt ipsa natura q̄ bona et recta a te cōdita fuit pro vitio iam ⁊ infirmitate corrupte nature ponat: eo ꝙ motus eius sibi relictus ad malū et inferiora trahat. Nam modica vis que remāsit est tanq̄ scintilla quedā latēs in cinere. Hec est ipsa ratio naturalis circūfusa magna caligine adhuc iudiciū habēs boni et mali: veri falsiq3 distantiā licet impotēs sit adimplere omē quod approbat: nec pleno iam lumine veritatis nec sanitate affectionū suaꝝ potiat. hinc est deus me⁹ ꝙ ꝯdelector legi me scdm̄ interiorē hominē sciēs mandatū tuū fore bonū iustū et sanctū: arguēs etiā oē malū et pctm̄ fugiendū: carne autē seruio legi pctī dū magis sēsualitati obedio q̄3 ratiōi. Hinc est ꝙ velle bonū michi adiacet: pficere autē nō inuenio. Hinc sepe multa bona ppono: sed q: grā deest ad adiuuandū īfirmitatez meā ex leui resistētia resilio ⁊ deficio. Hinc accidit ꝙ

viam pfectionis agnosco: et qualiter agere debeā cla
re satis video: sed ppꝛie corruptionis pōdere pressꝰ
ad prefectioꝛa assurgo. O q̄z maxime est michi ne-
cessaria dn̄e grā tua ad inchoandū bonū: ad proficiē
dum et ad perficiendū. Nam sine ea nichil possū fa
cere: omia autē possum in te confoꝛtāte me grā. O
vere celestis gratia sine qua nulla sūt ppꝛia merita:
nulla quoqꝫ dona nature ponderāda. Nichil artes
nichil diuitie: nichil pulchꝛitudo vel foꝛtitudo: nichil
ingeniū vel eloquētia valēt apud te dn̄e sine gratia ꝛ
Nam dona nature bonis et malis sūt cōmunia: ele-
ctoꝛū autē propꝛiū donū est grā siue dilectio qua insi
gniti digni habentur vita eterna. Tantū eminet hec
grā vt nec donuꝫ pphetie nec signoꝛū opatio nec q̄z-
talibet alta speculatio aliquid estimetꝛ sine ea. Sed
neqꝫ fides: neqꝫ spes: neqꝫ alie virtutes tibi accepte
sūt sine charitate et grā. O beatissima gratia q̄ pau-
perem spū virtutibꝰ diuitē facis et diuitē multis bo
nis humilē coꝛde reddis: veni descende ad me reple
me mane cōsolatione tua ne deficiat pꝛe lassitudine
et ariditate mētis aīa mea. Obsecro dn̄e vt inueniaꝫ
gratiā in oculis tuis sufficit enī michi gratia tua ce-
teris nō obtētis que desiderat natura. Si fuero tēta
tus ꝛ vexatꝰ tribulationibꝰ multis: nō timebo mala
dū mecū fuerit grā tua. Ipsa foꝛtitudo mea: ipsa cō
siliū cōfert et auxiliū. Cunctis hostibꝰ potētioꝛ est et
sapiētioꝛ vniuersis sapientibꝰ. Magistra ē veritatis
doctrix discipline: lumē coꝛdis solamē pressure: fuga
trix tristicie: oblatrix timoꝛis: nutrix deuotōis pducꝛ

lacrimarũ. Quid sũ sine ea nisi aridũ lignũ et stipes inutilis ad eiiciendũ. Tua ergo me dñe grã semp preueniat et sequat ac bonis operibus iugiter pstet esse intẽtum: per iesum christũ filium tuum. Amen.

Quod nosipos abnegare et christum imitari debemus per crucem: Ca. lxi.

f Ili q̃ztũ te vales exire tantũ in me poteris transire. Sicut nichil foris cõcupiscere interna pacẽ facit: sic se interi⁹ relinq̃re deo cõiungit. Volo te addiscere pfectã abnegationẽ tui in voluntate mea sine cõtradictõe ⁊ q̃rela. Seq̃re me: ego sũ via veritas et vita sine via nõ itur: sine veritate nõ cognoscit: sine vita nõ viuit. Ego sũ via q̃ sequi debes veritas cui credere debes vita q̃ sperare debes. Ego sũ via inuiolabilis: veritas infallibilis: vita iterminabilis. Ego sũ via rectissima: veritas supma: vita va vita beata: vita icreata Si mãseris i vita mea: cognosces veritatẽ: et veritas liberabit te et apprehendes vitã eternã. Si vis ad vitã ingredi: serua mandata. Si vis veritatẽ cognoscere crede michi. Si vis pfectus esse vẽde oĩa. Si vis esse discipul⁹ me⁹ abnega temetipm. Si vis beatã vitã possidere: presentẽ vitã contẽne. Si vis exaltari in celo. humilia te in mundo. Si vis regnare mecum: porta crucem mecum.

Soli enim serui crucis inveniũt viaz beatitudinis et vere lucis. Dñe iesu xpe q2 arta est via tua ꝛ mũdo despecta: dona michi tecũ mundi despectum imitari. Non enĩ maior est seruꝰ dño suo nec discipulus sup magistrũ. Exerceat̃ seruus tuꝰ in vita tua: quia ibi ẽ salus mea et sãctitas vera. Quicqd extra eam lego vel audio nõ me recreat̃ nec delectat plene. Fili quia hec scis et legisti oĩa beatꝰ eris si feceris ea. Qui habet mãdata mea et seruat ea: ipse est q diligit me: et ego diligã eũ et manifestabo ei meipsũ ꝛ faciã euz cõsedere mecũ in regno patris mei. Dñe igit̃ sicut dixisti et promisisti: sic vtiq3 michi ꝓmereri contingat. Suscepi de manu tua crucẽ: portabo eam vsq3 ad mortẽ sicut iposuisti michi. Vere vita boni monachi crux est: sed dux paradisi. Inceptuz ẽ retro abire nõ licet: nec relinquere oportet. Eya fratres ꝑgamus simul: iesus erit nobiscũ. Propter iesum suscepimus hanc crucem: propter iesum ꝑseueremus in cruce. Erit adiutor noster qui est dux noster et precessor. En rex noster ingreditur ante nos qui pugnabit pro nobis. Sequamur viriliter nemo metuat terrores simus parati mori fortit̃ in bello: nec inferamꝰ crimẽ glorie nostre vt fugiamus a cruce.

Quod homo sit nimis deiectus quando in aliquos la-

bitur defectus. Ca. lxii.

Fili magis placet michi patiētia et humilitas in aduersis q̄ multa cōsolatio et deuotio in prosperis. Ut quid te ꝯtristat puum factū cōtra te dictū: Si amplius fuisset: ꝯmoueri non debuisses. sed nunc dimitte transire; nō est primū nec nouū nec vltimū erit si diu vixeris. Satis vilis est q̄ diu nil obuiat aduersi bene etiā cōsulis: et alios nosti roborare verbis: sed cū ad ianuā tuā venit repētina tribulatio deficis ꝯsilio et robore. Attēde magnā fragilitatē tuā quā sepius experiris in modicis obiectis. Tamen ꝓ salute tua ista fiunt. Cū hec et similia cōtingunt. pone melius nosti ex corde: et si te tetigit nō tñ deiciat nec diu implicet. Ad minus sustine patiēter si non potes gaudēter. Etiā si minus libēter audis et indignationē sentis. Reprime te: nec patiaris aliqd inordinatū ex ore tuo exire vnde paruuli scandalizent̄. Cito cōquiescere cōmotio excitata et dolor internus reuertente gratia dulcorabit̄. Adhuc viuo ego dicit dn̄s iuuare te paratus et solito amplius cōsolari si confisus fueris michi et deuote inuocaueris. Animeqor esto et ad maiorē sustinentiā accingere. Non ē totuz frustratū si te sepius ꝑcipis tribulatū vel grauiter tētatum. Homo es et non deus: caro es et nō angelus. Quomodo tu posses semꝑ in eodem statu virtutis permanere: quādo hoc defuit āgelo in celo et primo homini in paradiso: qui non diu steterūt. Ego sum

qui merentes erigo sospitate: et suã cognoscẽtes infirmitatem ad meã prouebo diuinitatẽ. Dñe benedictũ sit verbũ tuũ: dulce sup mel et fauũ ori meo. Quid facere in tantis tribulationib⁹ et angustiis meis nisi me cõfortares tuis sanctis sermonib⁹? Dũmodo tandem ad portũ salutis perueniã. quid cure est q̃ et quãta passus fuero. Da finem bonũ: da felicem ex hoc mundo transitũ. Memẽto mei deus meus: et dirige me recto itinere in regnũ tuum. Amen.

De altioribus rebus et occultis iudiciis dei non scrutãdis. Capi. lxiii.

Fili caueas disputare de altis materiis et de occultis dei iudiciis. Cur iste sic relinquitur et ille ad tantã gratiã assumit: cur etiaz iste tantũ affligit et ille tã eximie exaltat. Ista omnẽ humanã facultatẽ excedũt: nec ad inuestigandũ iudicium diuinũ vlla ratio ꝑualet vel disputatio. Qñ ergo hec tibi suggerit inimic⁹ vel etiã quidã curiosi inquirunt homies responde illud ꝓphete. Iustus es dñe et rectũ iudiciũ tuum. Et illud. Iudicia domini vera iustificata in semetipsa. Iudicia mea metuẽda sũt nõ discutiẽda quia hũano intellectui sunt incomprehensibilia. Noli etiaz inquirere vel disputare de

meritis sanctorũ quis alio sanctior aut quis maior fuerit in regno celorũ. Talia generãt sepe lites et cõtentiones inutiles: nutriũt quoqz supbiam et vanaz gloriã: vnde oriunt̃ inuidie et dissensiones: dũ iste illũ sanctũ et alius aliũ conat̃ supbe preferre. Talia autem velle scire et inuestigare: nullũ fructũ afferũt: sz magis sanctis displicet: quia nõ sum de⁹ dissensionis sed pacis: que pax magis in humilitate vera q̃ in ꝓpria exaltatione cõsistit. Quidã zelo dilectionis trahuntur ad hos vel ad illos ampliori affectu: sed humano poti⁹ q̃ diuino. Ego sum qui cũctos condidi sanctos: ego donaui gratiã: ego prestiti gloriam: ego noui singulorũ merita: ego preueni eos in benedictionibus dulcedinis mee: ego presciui dilectos ante secula: ego eos elegi de mũdo non ipsi me preelegerũt ego vocaui per gratiaz attraxi per miam ego ꝑduxi eos ꝑ tentatões varias ego infudi cõsolationes magnificas ego dedi perseuerantiã ego coronaui eoruz patientiã: ego primũ et nouissimũ agnosco: ego oẽs inestimabili dilectõe ãplector: ego laudand⁹ sũ in oĩbus sctis meis: ego sup oĩa bñdicend⁹ sũ ⁊ honorãdus in singulis: quos sic gloriose magnificaui et p̃destinaui sine vllis p̃cedẽtib⁹ ꝓpriis meritis. Qui ergo vnũ de minimis contẽpserit: nec magnũ honorat: qꝛ pusillũ ⁊ magnũ ego feci. Et q derogat alicui scõꝝ: derogat mihi et ceteris oĩb⁹ in regno celorũ. Oẽs vnũ sũt ꝑ caritatis vinculũ: idẽ sentiũt: idẽ volũt ⁊ oẽs in vnũ se diligũt. Adhuc aũt qđ multo alti⁹ ẽ: pl⁹ me q̃ se ⁊ sua merita diligũt. Nã sup se rapti ⁊ extra ꝓpriã

dilectionem tracti: toti in amorē mei pergunt: in quo
ꝛ fruitiue quiescunt. Nichil est quod eos auertere
possit aut deprimere: qppe q eterna xitate pleni igne
ardescunt inextinguibilis charitatis. Taceant igitur
carnales ꝛ aiales homies de sanctoꝝ statu disserere
q nō norūt nisi priuata gaudia diligere. Demūt ꝛ ad
dunt ꝓ sua inclinatione: nō prout placet eterne veri
tati. In multis est ignorantia: eorū maxime q paruꝫ
illuminati raro aliquē ꝑfecta dilectione spūali dilige
re norūt. Multi adhuc naturali affectu ꝛ humana
amicitia ad hoc vel ad illos trahūtur: ꝛ sicut in infe-
rioribus se habēt: ita ꝛ de celestibus imaginant̄. Sꝫ
est distantia incōparabilis quā imꝑfecti cogitat et q̄
illuminati viri ꝑ reuelationē supernā speculant̄. Ca
ue ergo fili de istis curiose tractare que tuā scientiaꝫ
excedunt: sed hoc magis satage ꝛ intende vt vel mini
mus in regno dei queas inueniri. Et si qspiam sciret
qs alio sanctior esset vel maior haberet̄ in regno ce
lorū qd ei hec noticia prodesset: nisi se ex hac cogni-
tione corā me humiliaret: ꝛ in maiorez nois mei lau
dez exurgeret. Multo acceptius deo facit: q de pec
catoruꝫ suoꝝ magnitudine ꝛ virtutū suarū prauita-
te cogitat: ꝛ q̄ꝫ longe a scōꝝ perfectiōe distat: q̄ꝫ is q
de eorū maioritate vel paruitate disputat. Melius
est sanctos deuotis precibus ꝛ lachrymis exorare: et
eoruꝫ gloriosa suffragia humili mente implorare q̄ꝫ
eorū secreta vana inquisitione ꝑscrutari. Illi bn̄ et
optime contentant̄ si homines scirēt cōtentari ꝛ va-
niloquia sua compescere. Non gloriantur de ꝓpriis

meritis: quippe qui sibi nil bonitatis ascribunt: sed totum michi: qm̄ ipsis cuncta ex infinita charitate mea donaui. Tanto amore diuinitatis et gaudio superfluenti replentur: vt nichil eis desit glorie: nichilqz possit deesse felicitatis. Omēs sancti quanto altiores in gloria: tanto humiliores in seipsis et mihi viciniores et dilectiores existunt. Ideoqz habes scriptū: q2 mittebant coronas suas ante deuz et ceciderūt in facies suas corā agno et adorauerūt viuentē in secula seculoruz. Multi quidē querunt quis maior sit in regno dei / qui ignorāt an cū minimis erunt digni cōputari. Magnū est vel minimuz esse in celo: vbi oēs magni sunt: quia omnes filij dici vocabūtur et erunt. Minimus erit in mille: et peccator centū annoꝝ morietur. Cum enī quererēt discipuli qs maior esset in regno celorū: tale audierūt responsum. Nisi cōuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli: non intrabitis in regnū celorum. Quicūqz ergo humiliauerit se sicut paruulus iste / hic maior est in regno celorū. Ve eis qui cū paruulis humiliare se sponte dedignantur: qm̄ humilis ianua regni celestis eos nō admittet intrare. Ve etiā diuitibus q habent hic cōsolationes suas: q2 pauperibus intrantibus in regnū dei ipsi stabunt foras euigilantes. Gaudete humiles et exultate pauperes: quia vestrū est regnuz dei: si tamen in veritate ambulatis.

Quod omnis spes et fidu

cia in solo deo est fienda. Capitulum .lxiiii.

D Omine que est fiducia mea quã in hac vita habeo: aut quod maius solatiũ meum ex oĩbus apparentibus sub celo. Nõne tu dñe de⁹ meus. cui⁹ misericordie nõ est numerus. Ubi michi bene fuit sine te: aut qñ male esse potuit presente te. Malo pauper esse ꝓpter te q̃ diues sine te. Eligo potius tecum in terra peregrinari q̃ sine te celũ possidere. Ubi tu ibi celum: atq3 ibi mors ⁊ infern⁹ vbi tu non es. Tu michi in desiderio es: ⁊ ideo post te gemere ⁊ clamare ⁊ exorare necesse est. In nullo deniq3 possum plene confidere qui in necessitatibus auxilietur opportunis nisi in te solo deo meo. Tu es spes mea ⁊ fiducia mea: tu cõsolator meus ⁊ fidelissim⁹ in omnibus. Omnes que sua sunt querunt: tu salutem meam ⁊ ꝑfectum meũ solũmodo pretendis: et omnia in bonũ michi cõuertis: etiã si variis tentationibus ⁊ aduersitatibus exponas. Hoc totũ ad vtilitatem meã ordinas: qui mille modis dilectos tuos ꝓbare cõsueuisti. In qua probatione non minus diligi debes ⁊ laudari q̃ si celestibus cõsolationibus me repleres. In te ergo dñe deus pono totam spem meam ⁊ refugiũ in te omnẽ tribulationẽ ⁊ angustiã meam constituo: quia totum infirmuz ⁊ instabile inuenio quicquidem extra te cõspicio. Non enim prode-

sunt multi amici: neq3 fortes auxiliarij adiuuare po
terunt: neq3 prudentes consiliarii responsum vtile da
re neq3 liber doctorum consolari: nec aliqua preciosa
substantia liberare: nec locus aliquis secretus cōcu-
tari si tuipse non assistas: iuues: confortes. cōsoleris
instruas et custodias. Omnia nāq3 que ad pacē vi-
dentur esse et felicitatem habendam: te absente nichil
sunt: nichilq3 felicitatis in veritate conferunt. Finis
ergo omniū bonorū et altitudo vite et profuditas elo
quiorū tu es: et in te super omnia sperare fortissimū
solatium seruorū tuorū. Ad te sunt oculi mei: in te cō
fido deus meus misericordiarum pater. Benedic et
sanctifica animam meam benedictione celesti: vt fiat
habitatio sancta tua et sedes eterne glorie tue: nchil
q3 in templo tue dignitatis inueniatur quod oculos
tue maiestatis offendat. Scdm magnitudinem boni-
tatis tue et multitudinem miserationū tuarū respice
in me et exaudi orationē pauperis serui tui lōge exul
tantis in regione vmbre mortis. Protege et cōserua
animam seruuli tui inter tot discrimina vite corrupti
bilis: ac comitante gratia tua dirige per viam pacis
ad patriam perpetue claritatis.

Explicit liber tertius;
Incipit quartus.

Deuota exhortatio ad sacram corpis xpi cõmunionez

Vox xpi.

Venite ad me omẽs q laboratis et onerati estis: z ego reficiã vos dicit dñs. Panis quẽ ego dabo caro mea est ꝑ mundi vita. Accipite z comedite hoc est corpus meum: q ꝑ vobis tradet. hoc facite in meã cõmemoratione. Qui mãducat carnez meã z bibit meũ sanguinẽ in me manet z ego in illo. Verba que ego locutus sum vobis spũs z vita sunt.

Cum quanta reuerentia christus sit suscipiendus. Ca i.

Hec sunt verba tua christe veritas eterna: q̈uis non vno tẽpore prolata nec vno in loco cõscripta. Quia ergo tua sunt verba gratãter michi z fideliter cuncta sunt accipiẽda. Tua sũt et tu ea protulisti, z mea quoqz sunt quia pro salute mea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo: vt artius inserantur cordi meo. Excitant me verba tante pieta

dis plena dulcedinis ꝛ dilectionis/sed terrēt me deli-
cta ꝓpria ꝛ ad capiēda tanta mysteria me reuerbe
rat impura cōsciētia. Prouocat me dulcedo verbo
ruʒ tuoꝝ:sʒ onerat me multitudo viciorū meoꝝ. Iu
bes vt fiducialiter ad te accedā si tecū velim habere
partē:ut immortalitatis accipiā alimoniā si eternā cu
piam obtinere vitā ꝛ gloriā. Venite inqt ad me om-
nes q laboratis ꝛ onerati estis ꝛ ego reficiā vos. O
dulce ꝛ amicabile verbū in aure peccatoris:ꝙ tu do
mine deꝰ meus egenū ꝛ pauperē inuitas ad cōmuni
oneʒ tui sanctissimi corporis. Sed quis ego suʒ dn̄e
vt ad te presumā accedere. Ecce celi celorū te nō ca-
piūt ꝛ tu dicis: venite ad me oēs. Quid sibi vult ista
piissima dignatio ꝛ tam amicabilis inuitatio. Quo-
modo ausus ero venire:qui nichil boni michi cōsciꝰ
sum. Vnde possum presumere. Quō te introducaʒ
in domū meā q sepius offendi benignissimā faciē tuā
Reuerentur angeli ꝛ archangeli metuūt sancti ꝛ iu
sti:et tu dicis: venite ad omnes. Nisi tu dn̄e hoc dice-
res:quis verū esse crederet:ꝛ nisi tu iuberes:quis ac
cedere attentaret. Ecce noe vir iustus in arche fabri
ca centū annis laborauit vt cū paucis saluaret̄:ꝛ ego
quomodo me potero vna hora preparare vt mundi
fabricatorem cū reuerētia sumā. Moyses famulus
tuus magnus ꝛ specialis amicus tuꝰ archā ex lignis
imputribilibus fecit quā ꝛ mūdissimo vestiuit auro
vt tabulas legis in eis reponeret:ꝛ ego putrida crea
tura audebo te cōditorē legis ac vite datorē tam fa-
cile suscipere. Salomon sapientissimꝰ regū israel me

gnificum templum septem annis in laudē nomis tui edificauit: et octo diebus festuz dedicationis eius celebrauit mille hostias pacificas obtulit/ ꝛ archaz federis clangore buccine et iubilo in locum sibi pparatum solēniter collocauit ꝛ ego infelix ꝛ pauperr mꝰ hoium quō te in domū meā introducam: qui vix mediam expendere deuote noui horā: ꝛ vtinā vel semel digne fere mediā O mi deus qꝫ um illi ad placendū tibi agere studuerunt. Heu qꝫ pusillaz est qđ ago: qꝫ breue expleo tempus cū me ad cōmunicandū dispono. raro totus collectus: rarissime ab oī distractione purgatus. Et certe in tua salutari deitatis presentia nulla deberet occurrere indecēs cogitatio/ nulla etiā occupare creatura: qꝛ non angelū sed angelorū dn̄m suscepturus suz hospitio. Est tamē valde magna distantia inter archā federis cū suis reliqs/ ꝛ mundissimuz corpus tuū cū suis ineffabilibꝰ virtutibus inter legalia illa sacrificia futurorū pfiguratiua: ꝛ veraz tui corporis hostiā oium antiquorꝫ sacrificiorꝫ cōpletiuam: quare igit̄ nō magis ad tuā venerabilē inardesco p̄ntiam/ cur non maior me pparo sollicitudine ad tua sancta sumēda: qn̄ illi antiq sancti patriarche et pphete reges quoqꝫ et principes cū vniuerso populo tm̄ deuotionis demonstrarūt affectū erga cultū diuinū. saltauit deuotissimꝰ rex dauid corā archa dei totis viribus: recolēs beneficia oliꝫ indulta patribꝰ: fecit diuersi generis organa psalmos edidit ꝛ cantari instituit/ cū leticia cecinit/ et ipse frequenter in cithara spiritꝰ sancti afflatus gratia docuit populū israel

toto corde deum laudare et ore cōsono diebus singu-
lis benedicere ꝛ predicare. Si tanta agebatᷣ tunc de-
uotio ac diuine laudis extitit recordatio corā archa
testamenti/quanta nunc michi et omni populo xpia-
no habēda est reuerētia ꝛ deuotio in presentia sacra-
menti:in sumptione excellētissimi corporis xpi. Cur-
runt multi ad diuersa loca ꝑ visitādis reliquiis scōꝝ
ꝛ miranṫ auditis gestis eoꝝ:ampla edificia tēploꝝ
inspiciunt:ꝛ osculantur sericis et auro inuoluta sa-
cra ossa ipsoꝝ. Et ecce tu presens es hic apud me ī
altari deus meus sctūs sanctoꝝ creator oīum ꝛ dn̄s
angeloꝝ. Sepe in talibus videndū est curiositas ho-
minu ꝛ nouitas inuisoꝝ ꝛ modicus reporteṫ emen-
dationis fructus maxime vbi est tam leuis sine vera
cōtritione discursus. Hic autē in sacramēto altaris
totus presens es deus meꝰ homo xp̄s iesus. vbi et co-
piosus ꝑcipiṫ eterne salutis fructꝰ quotiēscūqꝫ fueris
digne ac deuote susceptꝰ. Ad istud vero nō trahit le-
uitas aliqua nec curiositas/aut sensualitas: sꝫ firma
fides: deuota spes ꝛ sincera charitas. O inuisibilis
conditor mūdi deꝰ q̄ꝫ mirabiliter agis nobiscū:q̄ꝫ suaui-
ter ꝛ gratiose cū electis tuis disponis:quibꝰ teineip-
sum in sacramēto sumendū ꝑponis. Hoc nāqꝫ om-
nem intellectū superat:hoc specialiter deuotoꝝ cor-
da trahit:ꝛ accendit affectū. Ipsi enī veri fideles tui
q totam vitam suaꝫ ad emendationeꝫ disponunt/ex
hoc dignissimo sacramento magnā deuotionis gra-
tiam ꝛ virtutis amorē frequenter recipiunt. O ad-
mirabilis ꝛ abscondita gratia sacramēti:quā norūt tm

christi fideles: fideles autē ꝛ pctīs seruiētes experiri non possūt. In hoc sacramēto confert spūalis grā et reparat in aīa virtus amissa: et ꝑ pctm̄ deformate redit pulchritudo. Tanta est aliqñ hec grā vt ex plenitudine collate deuotionis non tantuz mens: sed et debile corpus vires sibi prestitas sētiat āpliores. Dolendū tñ valde ꝛ miserandū sup tepiditate ꝛ negligētia nostra: ꝙ nō maiori affectu trahimur ad xp̄m sumendū: in quo tota spes saluandorū cōsistit ꝛ meritū Ipse eni est sanctificatio nostra et redēptio ipse cōsolatio viatorū et sctōꝝ eterna fruitio. Dolendū itaqz valde ꝙ multi tam paruz hoc salutare mysteriuz aduertūt: quod celū letificat et mundū cōseruat vniuersū. heu cecitas ꝛ duritia cordis hūani: tā ineffabibile donū non magis attendere et ex quotidiano vsu etiā ad inaduertantiā defluere. Si eni hoc sanctissimuni sacramentū in vno tantū celebraret loco et ab vno tantū cōsecraret sacerdote in mūdo. q̄to putas desiderio ad illum locū et talē dei sacerdotē homies efficerent: vt diuina misteria celebrare audirēt. Nūc autē multi facti sūt sacerdotes: et in multis locis offertur xp̄us: vt tanto maior appareat grā et dilectio dei ad homīnē: quāto latius est sacra cōmunio diffusa per orbez. Gratias tibi bone iesu pastor eterne q nos pauperes et exules dignat9 es precioso corpore et sanguine tuo reficere: et ad hec mysteria percipiēda etiam proprij oris tui alloquio inuitare dicendo: venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis ꝛ ego reficiam vos.

Quod magna bonitas et charitas dei in sacramēto exhibetur homini. Ca. ij.

s Vper bonitatē tua et magna mīa tua dn̄e cōfisus accedo eger ad saluatorē:esuriēs et sitiens ad fontē vite:egenus ad regē celi:seruus ad dn̄m:creatura ad creatorē : desolat⁹ ad meū piū consolatorē:sed vn̄ michi hoc vt venias ad me? Quis ergo sū vt prestes michi teipsū? Quomō audet pctōr coram te apparere? Et qūo tu dignaris ad pctōrem venire? Tu nosti seruuz tuū et scis quia nil boni in se habet vnde hoc illi prestes? Cōfiteor igit̄ vilitatē meā:agnosco bonitatē tuā: laudo pietatez:et gratias ago ꝑpter nimiā charitatē. Propter temet ipsum enim hoc facis:nō propter mea merita:vt bonitas tua michi magis innotescat: charitas amplior ingerat̄:et humilitas ꝑfectius cōmendetur. Quia ergo tibi hoc placet et sic fieri iussisti : placet et michi dignatio tua:et vtinā iniqtas mea nō obsistat. O dulcissime et benignissime ihesu:quāta tibi reuerentia et gratiarū actio cū ꝑpetua laude pro susceptōne sacri corporis tui debet̄:cuius dignitatez nullus hoīm explicare potēs inuenit̄. Sed quid cogitabo in hac cōmunione:in accessu ad dominū meū quē debite venerari neqo:et tamen deuote suscipere desidero? Quid

cogitabo melius et salubrius nisi meipm totaliter hu
miliādo corā te et tuā infinitā bonitatē exaltādo su
pra me. Laudo te deus meus et exalto ineternū. De
spicio me: et subiicio tibi in profundū vilitatis mee.
Ecce tu sanct⁹ sanctorū: et ego sordes pctōrum: ⁊ tu
inclinas te ad me: qui nō sū dignus ad te respicere.
Ecce tu venis ad me: tu vis esse mecū: tu inuitas ad
conuiuiū tuū tu michi dare vis celestē cibū. ⁊ panē
angelorū ad manducandū: nō aliū sane q̄ teipsū pa
nem viuū qui de celo descēdisti et das vitā mundo.
Ecce vnde dilectio pcedit qualis dignatio illucescit:
q̄ magne gratiarum actiones et laudes tibi pro his
debētur. O q̄ salutare et vtile consiliū tuū cū istud
instituisti: q̄ suaue et iocundū conuiuiū cum teipsū
in cibum donasti. O q̄ admirabilis opatio tua dn̄e:
q̄ potēs virt⁹ tua q̄ infallibilis veritas tua. Dixisti
enim ⁊ facta sūt oīa: et hoc factū est q̄ ipse iussisti
Mira res et fide digna ac humanū vincēs itellectū
q̄ tu dn̄e deus me⁹ verus de⁹ et homo sub modica
specie panis et vini integer cōtineris: et sine cōsump-
tione a sumēte mādu carīs. Tu dn̄e vniuersorū qui
nullius habes indigentiā: voluisti per sacramentum
tuū habitare in nobis. conserua cor meū et corpus
meū immaculatū: vt leta et pura cōscientia sepi⁹ va
leam tua celebrare mysteria: et ad meā perpetuā ac
cipere salutē: que ad tuū precipue honorē ⁊ memo-
riale perhēne sanxisti et instituisti. Letare aīa mea ⁊
gratias age deo pro tam nobili munere et solatio sin
gulari in hac lacrimar̄ valle tibi relicto. Nam quo

tiens hoc mysteriū recolis ⁊ christi corpus accipis: totiens tue redēptionis opus agis: et particeps omnium meritorū christi efficeris. Caritas eteni christi nunq̄ minuit: et magnitudo propitiatōis eius nunq̄ exhauritur. Ideo noua semper mētis renouatione ad hoc disponere te debes: et magnū salutis misteriū attenta cōsideratione pensare. Ita magnū nouum ⁊ iocundū tibi videri debet cum celebras: aut missam audis: ac si eodē die christus primū in vterū virginis descendens homo factus esset: aut in cruce pendens pro salute hominū pateretur et moreretur.

Quod vtile sit sepe communicare. Ca. iii.

Ecce ego venio ad te domine vt bene michi sit ex munere tuo: et letificer in cōuiuio sancto tuo quod parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totū quod desiderare possū et debeo: tu salus mea et redēptio: spes et fortitudo: decus ⁊ gloria. Letifica ergo hodie animā serui tui: qm̄ ad te dn̄e iesu animā meā leuaui. desidero te nunc deuote ac reuerēter suscipe cupio te in domū meā introducere: quaten⁹ cū zacheo merear a te benedici: ac inter filios abrahe cōputari. Anima mea corpus tuum concupiscit. cor meū tecū vniri desiderat.

Trade te michi et sufficit. Nam preter te nulla cōso latio valet: sine te esse nequeo: et sine visitatione tua viuere nō valeo. Ideoqȝ oportet me frequēter ad te accedere ⁊ in remediū salutis mee recipe: ne forte deficiā in via si fuero celesti fraudatus alimonia. Sic enī tu misericordissime iesu predicans populis: et varios curās lāguores aliqñ dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere ī domū suā ne deficiāt in via. Age igit̄ hoc modo mecū qui te pro fideliuȝ cōsolatione in sacramēto reliquisti. Tu es enī suauis refectio aie: et q te digne mādu cauerit particeps: ⁊ heres erit eterne glorie. Necessariū quidē michi est qui tam sepe laboro ⁊ pecco: tam cito torpesco et deficio / vt ꝑ frequētes orōnes ⁊ cōfessiones: et sacrā tui corporis ꝑceptionē me renouē mundē et accendā: ne forte diutius abstinendo a sancto ꝓposito defluā. Proni enī sūt sensꝰ homīs ad maluȝ ab adolescētia sua ⁊ nisi succurrat diuina medicina: labit̄ homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta cōmunio a malo: ⁊ cōfortat in bono Si enī modo tā sepe negligēs sū et tepidꝰ quādo cōmunico aut celebro: quid fieret si medelā nō sumerē ⁊ tam grāde iuuamē nō quererē? Et licet omi die nō sim aptꝰ: nec ad celebrādū bene dispositꝰ dabo tamē operā cōgruis tēporibus diuina ꝑcipere misteria ac tante gratie ꝑticipeȝ me exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis aie ꝯsolatio q̄ꝺdiu peregrinatur a te imortali corpe: vt sit sepius memor dei sui: dilectū deuota suscipiat mēte. O mira circa nos tue pietatis dignatio: ꝙ tu dn̄e deus creator et viuificator oīuȝ

spirituũ ad pauperculã dignaris venire aĩam: et cuz tota deitate tua ac humanitate eiꝰ ĩpugnare esuriez. O felix mẽs ⁊ beata aĩa que te dñm deũ suũ meret deuote suscipere: et in tua susceptione spiritali gaudio repleri. O q̃ȝ magnũ suscipit dñm: q̃ȝ dilectũ idu cit hospitẽ q̃ȝ iocundũ recipit sociũ: q̃ȝ fidelẽ acceptat amicũ q̃ȝ speciosũ et nobilẽ amplectit̃ sponsũ: pre oĩbus dilectis: et sup omĩa desiderabilia amandũ. Sileant a facie tua dulcissime dilecte meꝰ: celũ et terra et omĩs ornatꝰ eorũ: quoniã quicq̃d laudis hunc ac decoris ex dignatõe tue est largitatis: nec ad decorẽ tui ꝑuenient nominis cuiꝰ sapiẽtie nõ est numerus.

Qd multa bona prestant̃ deuote cõmunicãtibꝰ ca. iiii.

Domine deus meꝰ ꝑueni seruũ tuũ in benedictionibꝰ dulcedinis tue vt ad tuũ magnificũ sacramentũ digne ac deuote merear accedere Excita cor meũ in te: et a graui torpore exue me. Visita me ĩ salutari tuo ad gustandũ in spũ tuã suauitatẽ: q̃ in hoc sacramẽto tanq̃ȝ in fõte plenarie latet. Illumina quoqȝ oculos meos ad intuẽdũ tm̃ mysterium: et ad credendũ illud indubitata fide me robora. Est eniȝ opatio tua nõ hũana potẽtia tua sacra ĩstitutio nõ homĩs adinuẽtio. Nõ enĩ ad hec capienda et intelligẽda aliquis idoneus ꝑ se reperitur:

que angelicā etiam subtilitatē transcendunt. Quid ergo ego peccator indignus terra ⁊ cinis de tam alto sacro secreto potero inuestigare et capere? Dn̄e in simplicitate cordis in bona firma fide et in tua iussione ad te cū spe et reuerētia accedo ⁊ vere credo qꝛ tu presēs es hic in sacramēto deus et homo. Vis ergo vt te suscipiā ⁊ meipm̄ tibi in charitate vniā. Vn̄ tuā precor clementiā et specialē ad hoc imploro michi donari grām: vt totus in te liq̄fiam et amore perfluam atq3 de nulla aliena cōsolatione amplius me intromittā: est eni hoc altissimū et dignissimuz sacramētum salus aīe ⁊ corporis: medicina omis sp̄ualis lāguoris in quo vita mea curātur passiones frenant̄ tentationes vincūtur ac minuunt̄ gratia maior infūditur virt⁹ incepta auget̄ firmat̄ fides: spes roborat̄: et charitas igne scit ac dilatat̄. Multa nanq3 bona largit⁹ est: et adhuc sepius largiris in sacramēto dilectis tuis deuote cōmunicātib⁹ deus me⁹ susceptor aīe mee: reparator infirmitatis hūane: et toti⁹ dator cōsolationis interne. Nam multā ipsis consolationē aduers⁹ varias tribulationes infūdis et de imodeiectionis proprie ad spem tue protectionis erigis: atq3 noua quadā gratia eos intus recreas et illustras vt qui anxij primū et sine affectione se ante cōmunionez senserāt: postea refecti cibo potuq3 celesti in meli⁹ se mutatos inueniat. Quod idcirco cum electis tuis ita dispensanter agis vt veraciter agnoscāt: et patienter experiant̄ q3 nichil ex semetipsis habeant: et quid bonitatis ac gratie ex te consequant̄: qꝛ ex semetipsis

frigidi duri ac indeuoti ex te autē feruantes alacres et deuoti esse merētur. Quis enī ad fontē suauitatis humiliter accedēs nō modicū suauitatis inde reportat. Aut quis iuxta ignē copiosū stans nō paruū caloris inde ꝑcipit. Et tu fons es semꝑ plenus et superhabundans ignis iugiter ardēs et nūqꝫ deficiēs. Unde si michi nō licet haurire de plenitudine fōtis nec vsqꝫ ad satietatē potare: apponā tamen os meū ad foramen celestis fistule vt saltē inde guttulaꝫ modicā capiam ad refocillandā sitim meā: vt nō penitꝰ exarescam. Et si necdū totus celestis et tam ignitus vt seraphin ꝛ cherubin esse possuꝫ: conabor tamē deuotioni insistere et cor meū preparare vt vel modicam diuini incēdij flammā ex hūili sumptione viuifici sacramēti conquirā. Quicquid autē michi deest bone ihesu saluator sanctissime: tu pro me supple benigne ac gratiose qui omēs ad te dignatꝰ es vocare dicēs Venite ad me omēs qui laboratis et onerati estis: ꝛ ego reficiam vos. Ego quidē laboro in sudore vultus mei: dolore cordis torqueor: peccatis oneror: tentationibus inquietor multis malis passionibꝰ implicor et premor: et non est qui adiuuet: non est que liberet ꝛ saluū faciat nisi tu domine deus saluator meꝰ cui cōmitto me et omnia mea vt me custodias ꝛ perducas in vitam eternaꝫ. Suscipe me in laudē ꝛ gloriam nominis tui qui corpus tuum et sanguineꝫ in cibum ꝛ potum michi parasti. Presta domine deus salutaris meus: vt cum frequentatione mysterij tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramēti et statu sacerdotali. Capi. v.

Si haberes angelicā puritatē ꝛ sancti iohānis baptiste sanctitatē: non esses dignus hoc sacramentū accipere nec tractare. Non enī hoc meritis debetur hoīum: ꝙ homo cōsecret ꝛ tractet xp̄i sacramentū: ꝛ sumat in cibū panem angeloꝝ. Grande mysteriū ꝛ magna dignitas sacerdotū quibus datū est quod angelis nō est cōcessum. Soli nāq3 sacerdotes in ecclesia rite ordinati potestatez hn̄t celebrandi ꝛ corpus christi cōsecrandi. Sacerdos q̄dem minister est dei vtens verbo dei ꝑ iussionē ꝛ institutionē dei. Deus autē ibi principalis est auctor ꝛ inuisibilis operator cui subest omne quod voluerit: ꝛ paret omne quod iusserit. Plus ergo credere debes deo omnipotēti in hoc excellentissimo sacramēto: ꝗ̄ ꝓprio sensui aut alicui signo visibili. Ideoq3 cum timore ꝛ reuerētia ad hoc opus est accedendū. Attende igitur ꝛ vide cuius ministeriū tibi traditū est ꝑ impositionez manus episcopi. Ecce sacerdos factus es: et ad celebrandū cōsecratus: vide nūc vt fideliter et deuote in suo tempore deo sacrificium offeras: ꝛ teipsum irreprehensibilē exhibeas. Non alleuiasti onꝰ tuū: sed artiori iā alligatus es vinculo discipline: ꝛ ad maiorē teneris ꝑfectionem sanctitatis. Sacerdos oībus virtutibꝰ debet esse ornatꝰ: ꝛ aliis bone vite exē-

plum prebere. Eius cõuersatio nõ cũ popularib⁹ et cõibus hominũ viis: sed cũ angelis in celo: aut cum pfectis viris in terra. Sacerdos sacris vestibus indutus xp̄i vices gerit vt deũ p se z p oĩ populo suppliciter z humiliter roget. Habet nãqz ante se z retro dñice crucis signũ ad memorandã iugiter xp̄i passionez. Ante se crucẽ in casula portat vt xp̄i vestigia diligenter inspiciat z sequi feruẽter studeat. Post se cruce signatus est: vt aduersa que libet illata ab aliis clementer p deo tolleret. Ante se crucẽ gerit vt ppria pctã lugeat: post se. vt alioꝝ etiã cõmissa p compassionẽ defleat: z se mediũ inter deũ z pctõrez cõstitutum esse sciat nec ab oratiõe nec ab oblatione sancta torpescat donec gratiã z miam impetrare mereat. Quando sacerdos celebrat: deũ honorat angelos letificat: ecclesiã edificat / viuos adiuuat / defunctis requiez prestat: z sese omniũ bonorũ participẽ efficiat

Interrogatio de exercitio ante cõmunionez Ca. vi.

Cum tuã dignitatẽ dñe z meã vilitatem penso: valde cõtremesco z in meipso cõfundor. Si eni nõ accedo vitã fugio: z si ĩdigne me ingessero offensam incurro. Quid ergo faciã de⁹ me⁹ auxiliator me⁹ z cõsiliator in necessitatibus? Tu doce me viã rectã: ppone breue aliqd exercitiũ sacre cõ-

munioni cōgruuz. Utile est eni scire qualiter sclz de
uote ac reuerenter tibi ꝑparare debeā cor meū ad re
cipiendū salubriter tuū sacramentuz seu etiā celebrā
dum tam magnuz ⁊ diuinū sacrificium.

De discutione proprie cō scientie et emendationis pro posito. Ca. vii.

S Uper omnia cū summa humilitate cordis ⁊
supplici reuerētia cū plena fide ⁊ pia intētio
ne honoris dei ad hoc sacramentū celebran
dū tractandum ⁊ sumendū oportet dei accedere sa
cerdotez. Diligenter examina cōsciētiā tuā ⁊ ꝓpos
se tuo vera cōtritione ⁊ humili cōfessione eā nuda et
clarifica: ita vt nil graue habeas aut scias qd te re
mordeat ⁊ liberū accessum impediat. Habeas displi
centiaz oīuz peccatoꝝ tuoꝝ in gnāli: ⁊ ꝓ quotidianis
excessibꝰ magis in spāli doleas ⁊ gemas: ⁊ si tps patit:
deo in secreto cordis cūctas cōfitere passionū tuarū
miserias. Ingemisce ⁊ dole ꝙ adhuc ita carnalis sis
⁊ mundanꝰ: tam imortificatus a passionibꝰ: tā plenꝰ
cōcupiscentiaꝝ motibꝰ: tā incustoditꝰ in sensibilibꝰ ex
teriorıbꝰ: tā sepe multis vanis fantasijs implicatꝰ tā
multū inclinatꝰ ad exteriora: tam negligēs ad interio

ra:tam leuis ad risū ⁊ dissolutionē:tā dur⁹ ad fletuȝ
⁊ cōpunctioneȝ:tā ꝓmpt⁹ ad lariora ⁊ carnis como
da:tam segnis ad rigoreȝ ⁊ feruorē.tam curiosus ad
noua audienda ⁊ pulchra intuēda/tam remissus ad
humilia ⁊ abiecta amplectenda:tam cupid⁹ ad mul
ta habenda:⁊ tam parcus ad dandū:tam tenax ad re
dimendū:tā incōsiderat⁹ in loq̄ndo:tā incōtinēs ad ta
cenduȝ:tam incōpositus in morib⁹:tam importun⁹ ī
actibus:tam effusus super cibū:tā surd⁹ ad dei xbū:
tam velor ad quietē:tam tardus ad laborē:tā vigi
lans ad fabulas:tā sonolētus ad vigilias sacras:taȝ
festinus ad finē:tam vagus ad attendendū:tā negli
gens in horis psoluēdis:tam tepid⁹ in celebrādo:taȝ
aridus in cōmunicando:tā cito distract⁹:tam raro ti
bi bene collect⁹:tā subito cōmot⁹ ad irā: tam facilis
ad alterius displicentiā/tā ꝓnus ad iudicandū:tā ri
gidus ad arguendū/tā let⁹ ad ꝓspera/tam debilis in
aduersis:tam sepe multa bona ꝓponēs ⁊ modicū ad
effectū pducens. Hiis ⁊ aliis defectib⁹ tuis:cū dolo
re ⁊ magna displicētia ꝓprie infirmitatis cōfessis ac
deploratis firmū statue ꝓpositū semꝑ emendandi vi
tam tuā ⁊ in meli⁹ ꝓficiēdi. Deinde cū plena resigna
tione ⁊ integra voluntate offer teipsuȝ in honorē no
minis mei in ara cordis tui holocaustū perpetuū:cor
pus tuuȝ scilicet ⁊ animā michi fideliter cōmittēdo:
quatenus sic digne merearis ad offerendū deo sacri
ficiū accedere ⁊ sacr̄m corpis mei salubriter suscipe.
Nō ē eni oblatio dignior ⁊ satisfactio maior ꝑ pctis
diluendis q̄ȝ seipsum pure et integre cū oblatiōe cor

poris christi in missa et i cõmunione deo offerre. Si homo fecerit quod i se est ꝛ vere penituerit: quotiẽscunqꝫ ꝑ venia ꝛ gratia ad me accesserit: viuo ego dicit dñs: quia nolo mortem peccatoris: sed magis vt cõuertatur ꝛ viuat: qm̃ peccatorũ suoꝝ nõ recordabor amplius: sed cuncta sibi indulta erũt.

De oblatiõe xp̄i in cruce ꝛ ꝓpria resignatione. Ca. viii.

Sicut ego meipsum expansis in cruce manibus: ꝛ nudo corpore ꝓ peccatis tuis deo patri sponte obtuli ita vt nichil in me remaneret qn totũ in sacrificiũ diuine placationis transierit: ita debes ꝛ tu temetipsuꝫ michi volũtarie in oblationeꝫ purã ꝛ sanctam quotidie in missa cũ oĩbus viribus ꝛ affectibus tuis quãto intimius vales offerre. Quid magis ad te regro q̃ꝫ ut te studeas michi ex ĩtegro resignare. Quicquid p̃ter teipsuꝫ das nichil curo: qꝛ nõ quero datũ tuũ sꝫ te. Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis p̃ter me: ita nec mihi placere poterit quicq̃d dederis te nõ oblato. Offer te michi ꝛ da te totũ ꝑ deo: ꝛ erit accepta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri ꝑ te: dedi etiam totum corp⁹ meum ꝛ sanguinem in cibum: vt totus tuus esset: et tu meus permaneres. Si autẽ in teipso steteris: nec spõte te ad voluntatem meam obtuleris: non est plena

oblatio: nec integra erit inter nos vnio. Ideo omia opera tua precedere debet spontanea tuiipsius in manus dei oblatio: si libertatem consequi vis τ gratiam Ideo tam pauci illuminati τ liberi intus efficiuntur: quia seipsos ex toto abnegare nesciunt: est firma sententia mea: nisi quis renunciauerit omnibus non potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus: offer temetipsum michi cum omnibus affectibus tuis.

Quod nos et o a nostra deo debemus offerre et pro oi͂bus orare. Capi. ix.

d

Omine omnia tua sunt que in celo sunt et i terra Desidero meipsum tibi in spontaneaz oblationem offerre: τ tuus perpetue ꝑmanere. Dn̄e in simplicitate cordis mei offero meipsuz tibi hodie in seruū sempiternū: in obsequiū τ sacrificium laudis ꝑpetue. Suscipe me cum hac sancta oblatione tui preciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorū inuisibiliter assistentiū offero: vt sit pro me. τ pro cuncto populo tuo in salutem. Dn̄e offero tibi omnia peccata τ delicta mea q̄ cōmisi coram te, τ sanctis angelis tuis a die quo primuz peccare potui vsqz ad diem hanc: super placabili altari tuo: vt

tu omnia pariter incendas et cōburas igne charita-
tis tue: ꝛ deleas vniuersas maculas peccatoꝝ meoꝝ:
et cōſcientiam meā ab omni delicto emundes/ ꝛ resti
tuas michi gratiam tuā quā peccando amiſi: omnia
michi plene indulgendo/ ꝛ in oſculū pacis me miſeri
corditer aſſumendo. Quid poſſum agere pro pecca-
tis meis niſi humiliter ea cōfitendo ꝛ lamentando et
tuam ꝓpiciationē inceſſanter deprecando: Deprecor
te exaudi me ꝓpitius vbi aſto coram te deus meus.
Omnia peccata mea michi maxime diſplicēt. Nolo
ea vnq̄ꝫ amplius ꝑpetrare: ſed ꝓ eis doleo/ ꝛ dolebo
q̄ꝫdiu vixero: paratus penitentiā agere: ꝛ ꝓ poſſe ſa-
tiſfacere: Dimitte michi deus. Dimitte michi pecca
ta mea: ꝓpter nomē ſanctū tuū ſalua aīam meā quā
precioſo ſanguine tuo redemiſti. Ecce committo me
miſericordie tue: reſigno me in manibus tuis: age me
cum ſm̄ bonitatē tuā/ non ſm̄ meā maliciā ꝛ iniqui-
tatem. Offero etiā tibi omīa bona mea q̄uis valde
pauca ꝛ imꝑfecta vt tu ea emendes ꝛ ſanctifices: vt
ea grata habeas: et accepta tibi facias: ꝛ ſemper ad
meliora trahas: nec nō ad beatū ꝛ laudabilē finē me
pigrū ꝛ inutilem homūtionē ꝑducas. Offero quoqꝫ
tibi omnia deſideria deuotoꝝ: neceſſitates parentū: a
micorū: fratrū: ſororū omniūqꝫ charorū meorū: ꝛ eo
rum qui michi vel aliis propter amorē tuuꝫ benefe-
cerunt qui orationes ꝛ miſſas ꝓ ſe ſuiſqꝫ omibus di
ci a me deſiderauerūt et petierūt ſiue in carne adhuc
viuant/ ſiue iam ſeculo defuncti ſint: vt omēs ſibi au-
xilium grē tue: opem cōſolationis/ ꝓtectionē a peri-

culis/liberationem a penis aduenire sentiāt/ ⁊ vt ab omnibus malis erepti gratias tibi magnificas leti persoluant. Offero etiā tibi preces ⁊ hostias placatiōis ꝓ illis specialiter q me in aliquo leserūt/ cōtristauerunt aut vituperauerūt vel aliquod dānū ut grauamen intulerūt/ pro his quoqꝫ omnibus quos aliqñ cōtristaui/ cōturbaui/ grauaui ⁊ scandalizaui/ vbis: factis/ scienter ⁊ ignorant/ vt nobis omnibus parit indulgeas peccata nostra: ⁊ mutuas offensiones. Aufer dñe a cordibus nostris omnē suspitionē: indignationem/ iram ⁊ disceptionē/ ⁊ quicqd potest charitatem ledere ⁊ fraternā dilectionē minuere. Miserere miserere dñe miam tuā poscentibus/ da gratiā indigentibus/ ⁊ fac nos tales existere/ vt sim⁹ digni gratia tua ꝑfrui: ⁊ ad vitā ꝓficiamus eternam. Amen.

Quod sacra cōmunio de facili non est relinquenda Capi. x.

Frequenter recurrendū est ad fontē gratie ⁊ diuine mie ad fontē bonitatis: ⁊ totius puritatis quatenus a passionib⁹ tuis et vitiis curari valeas: ⁊ cōtra vniuersas tentatōes ⁊ fallacias diaboli fortior atqꝫ vigilantior effici merearis. Inimicus sciens fructum ⁊ remedium maximum in sacra communione positum omni modo et occasione

nititur fideles ꝛ deuotos q̄ꝫtum preualet retrahere ꝛ impedire. Cū eni quidā sacre ꝯmunioni se aptare disponit peiores sathane im̄issiones patiunt. Ipe eni neq̄ꝫ spūs vt in Job scribit venit int filios dei: vt solita eius negtia ꝑturbet aut timidos nimiū reddat et ꝑpleros quaten⁹ affectū eoꝝ minuat vel fidē impugnando auferat: si forte aut oino cōmunionem relinquant: aut cū tepere accedāt. Sed nō est quicq̄ꝫ curādum de versutiis et fātasiis illi⁹ q̄ꝫtūlibet turpib⁹ et horridis: sed cūcta fātasmata in caput ei⁹ sunt retorquēda. Contēnendus est miser et deridēdus: nec propter insult⁹ ei⁹ ꝛ cōmotiones quas suscitat sacra est omittēda cōmunio. Sepe etiā impedit nimia sollicitudo pro deuotōe habēda: et anxietates quadā de cōfessione faciēda. Age scdm ꝯsiliū sapientū: et depone anxietatē et scrupulū qꝛ grām dei impedit et deuotionem mētis destruit. Propter aliquā ꝑuam tribulationē vel grauitatē sacrā ne dimittas ꝯmunionē: sꝫ valde citi⁹ cōfiteri et omēs offensiones aliis libēter indulge. Si vero tu aliquē offēdisti: veniā hūiliter ꝓcare et deus libēter indulgebit tibi. Quid ꝓdest diu tardare confessionē aut sacrā differre cōmunionem? Expurga te cū primis expue velociter venenū: festina accipe remediū et sēties meli⁹ q̄ꝫ si diu distuleris. Si hodie ꝓpter istud dimitris cras forsitā illud magis eueniet: ꝛ sic diu posses a cōione īpediri et magis inept⁹ fieri. Quāto ergo citi⁹ vales: a pn̄ti grauitate et inertia te excutias: qꝛ nichil importat diu anxiari diu cū turbatione trāsire: ꝛ ob quotidiana obstacula

se a diuinis seqstrare: imo plurimũ nocet diu cõmu-
nionẽ ꝓtelare: nã ⁊ grauẽ torporẽ cõsueuit inducere
Prochdolor quidã tepidi et dissoluti moras confi-
tendi libẽter accipiũt: et cõmunionẽ sacrã idcirco dif
ferre cupiũt: ne ad maiorẽ sui custodiã se dare teneãt
Heu ꝙ modicã charitatẽ ⁊ debilẽ deuotionẽ habẽt
qui sacrã cõmunionẽ tam faciliter postponũt: ꝙ fe
lix ille et deo accept⁹ habere q sic viuit et tali purita
te cõscientiã suã custodit vt esset oĩ die cõicari pat⁹
et bñ affectatus esset si ei liceret: ⁊ sine nota agere pos
set. Si qs ĩterdũ abstinet hũilitatis grã aut legitima
impediẽte causa laudand⁹ est de reuerẽtia. Si autẽ
torpor obrepserit seipm excitare debet et facere qd̃ i
se est et dñs aderit desiderio suo ꝓ bona volũtate ꝙ
specialiter respicit. Cũ vero legitime ĩpedit⁹ est: ha
bebit semꝑ bonã volũtatẽ et piã intentionẽ cõicandi
et sic nõ carebit fructu sacramẽti. Potest enĩ qlibet
deuot⁹ oĩ die et oĩ hora ad spiritualẽ xpĩ cõicationẽ
salubriter et sine prohibitione accedere: et tñ ceteris
dieb⁹ ⁊ statuto tpe corp⁹ sui redẽptoris cũ affectuo
sa reuerentia sacramẽtaliter debet suscipere: ⁊ magis
laudẽ dei ⁊ honorẽ ĩtendere ꝙ suã cõsolationẽ q̃rere
Nam totiẽs mystice cõmunicat et ĩuisibiliter reficit
quotiẽs incarnatõis xpĩ mysteriũ passionẽqȝ deuote
recolit: ⁊ in amore ei⁹ accendit. Qui aliter se nõ pre
parat nisi instãte festo vel consuetudine cõpellet: se-
pius imparat⁹ erit. Beat⁹ q se dño in holocaustũ
offert quotiẽs celebrat aut cõicat. Nõ sis in celebrã
do nimis ꝓlixus aut festin⁹: sed serua bonũ cõmunẽ

modū cū quibus viuis. Non debes aliis molestiā et tediū sed cōmunē serua viā scđm maioꝝ institutionē et potius aliorū seruire vtilitati q̃ proprie deuotōni vel affectui.

Quod corpus christi et sacra scriptura maxime sunt anime fideli necessaria. Capitulum. xi.

O Dulcissime dn̄e iesu quāta est dulcedo deuote aīe tecū epulātis in cōuiuio tuo vbi ei nō alius cib⁹ manducand⁹ proponit̄ nisi tu vnic⁹ dilect⁹ eius sup omīa desideria cordis eius desiderabilis. Et mihi quidē dulce foret in presentia tua ex intimo affectu lachrymas fūdere: et cum pia magdalena pedes tuos lachrymis irrigare. Sed vbi est hec deuotio: vel lachrimarū sctārum copiosa effusio? Certe in cōspectu tuo ⁊ sctōruz angelorū tuoꝝ totū cor meū ardere deberet: et ex gaudio flere. Habeo enī te in sacramēto vere p̄ntem: q̃uis aliena specie occultatū. Nam in ꝓpria ⁊ diuina claritate te cōspicere oculi mei ferre nō possēt: sz neq3 totus mūd⁹ in fulgore glorie maiestatis tue subsisteret. In hoc ergo imbecillitati mee ꝯsulis q̃ te sub sacramēto ab-

scđdie: habeo vero et adoro quez angeli adorāt in celo: sed ego adhuc interim in fide: illi autē in spem ⁊ sine velamine. Hic oportet contētum esse in lumine vere fidei: et in ea ambulare donec aspiret dies eterne claritatis: et vmbre figurarū inclinētur. Cum aūt venerit quod perfectū est cessabit vsus sacramētoꝝ quia beati in gloria celesti nō egent medicamine sacramentali: gaudēt eni sine fine in presentia dei: facie ad faciem gloriā eius speculātes ⁊ de claritate in claritatē abyssalis deitatis transformati gustant verbuz dei carnem factū: sicut fuit ab initio et manet ineternum. Memor horū mirabiliū graue michi fit tediū etiam quodlibet spirituale solatium: quia q̄diu dominū meum apte in sua gloria non video pro nichilo duco omne quod in mundo cōspicio et audio. Testis es tu michi deus ꝙ nulla potest me res cōsolari nulla creatura qnietare: nisi tu deus meus quē desidero eternaliter contemplari. Sed non est hoc possibile durante me in hac mortalitate. Ideo oportet vt me ponam ad magnam patientiā: et meipsuz in omī desiderio tibi submittā. Nam et sancti tui domine q̄ tecum iam in regno celorū exultant in fide et patientia magna dum viuerent aduentū glorie tue expectabant: Quod illi crediderūt ego credo: qđ illi sperauerunt: ego spero quo illi peruenerūt per gratiā tuā me venturū cōfido. Ambulabo interi in fide exēplis confortatus scōrum. Habeo etiam libros sanctos pro solatio ⁊ vite speculo: atq3 super hec omnia sanctissimū corpus tuū pro singulari remedio et refugio.

Duo naqz michi necessaria permaxime sentio in hac vita: sine quibus michi importabilis foret ista miserabilis vita. In carcere corporis hui9 detētus duob9 me egere fateor cibo scz et lumine. Dedisti itaqz michi īfirmo sacrū corp9 tuū ad refectionē mētis et corporis et posuisti lucernā pedib9 meis verbū tuū. Sine his duob9 bene viuere nō possē: nā verbū dei lux aie mee et sacramentū tuū panis vite. Nec possunt etiā dici mēse due hinc et inde in gazophylatio sācte ecclesie posite. Vna mensa ē sacri altaris habēs panē sanctū idest corp9 xpi preciosū. Altera est diuine legis cōtinens doctrinā sāctaz: erudiēs fidem rectā et firmiter vsqz ad interiora velaminis vbi sūt sācta sctōrū perducēs. Grās tibi dñe iesu lux lucis eterne pro doctrine sacre mēsa quā nobis per seruos tuos prophetas et apostolos aliosqz doctores mistrasti. Grās tibi creator et redēptor hoium qui ad declarandā toti mūdo charitatē tuā cenam pasti magnā: in qua nō agnū typicū: sz tuū sctissimū corp9 et sanguinē proposuisti mādücandū: letificās omēs fideles cōuiuio sacro: et calice inebriās salutari in quo sūt omēs delicie paradisi et epulant nobiscū angeli scti: sed suauitate feliciori. O quā magnū et honorabile est officiū sacerdotū quibus datū est dñm maiestatis: verbis sacris cōsecrare labiis benedicere: manib9 tenere: ore proprio sumere: et ceteris ministrare. O quā mūde debēt esse man9 ille quā purū os: quā sanctū corp9: quā immaculatū erit cor sacerdotis: ad quē totiēs ingredit auctor puritatis. Ex ore secerdotis nichil nisi sctm: nichil nisi honestū

et vtile pcedre debet verbũ:q tam sepe xp̄i accipit sacramentũ. Oculi ei⁹ simplices ⁊ pudici qui xp̄i corpus solent intueri. Manus pure et in celũ eleuate:q̄ creatorē celi et terre solēt cōtrectare. Sacerdotibus specialiter in lege dicit. Sancti estote qm̄ ego sanct⁹ sũ dn̄s deus vester. Adiuuet nos gr̄a tua omipotēs deus vt qui officiũ sacerdotale suscepimus digne ac deuote tibi in omī puritate et consciētia bona famulari valeam⁹. Et si nō possum⁹ in tāta innocētia vite cōuersari vt debem⁹: cōcede nobis tamē digne flere mala que gessim⁹: vt in sp̄ũ humilitatis ac bone volūtatis proposito tibi feruenti⁹ de cetero deseruire valeamus.

Quod magna diligentia se debeat cōmunicaturus preparare. Ca. xii.

Ego sum puritatis amator et dator omīs sāctitatis. Ego cor purũ quero: et ibi est locus requietōis mee. Para michi cenaculũ grande strotũ: et faciā apud te pasca cum discipulis meis. Si vis veniā ad te et apud te maneā expurga vetus fermentum et mũda cordis tui habitaculum. Exclude totũ seculũ et omnē vitiorum tumultũ: sede tanq̄ passer solitarius in tecto: et cogita excessus

tuos in amaritudine anime tue. Omis nāq3 amans suo dilecto amatori optimu3 et pulcherrimū pparat locū: qr in hoc cognoscit affect9 suscipiētis dilectū. Scito tamen te nō posse satisfacere huic preparatōi ex merito tue actionis etiā si per integrū annū te ppa rares et nichil aliud in mente haberes. Sed ex sola pietate ⁊ grā mea pmitteris ad mensā meā accedere ac si mēdic9 ad prandiū vocaretur diuitis: et ille michi aliud habeat ad retribuendū beneficiis ei9 nisi se hu miliādo et regratiādo. Fac quod in te est ⁊ diligēter facito nō ex cōsuetudine: nō ex necessitate: s3 cū timo re et reuerentia et affectu accipe corp9 dilecti dñi dei tui dignātis ad te venire. Ego sum qui vocaui: ego iussi fieri: ego supplebo quod tibi deest: veni et susci pe me. Cum gratia3 deuotionis tribuo: gratias age deo tuo: nō quia dignus es sed qr tui misertus sum. Si non habes sed magis aridū te sentis: insiste ora tioni: ingemisce et pulsa: nec desistas donec merearis micā aut guttā gratie salutaris accipere. Tu mei in diges nō ego tui indigeo. Nec tu me sanctificare ve nis sed ego te sanctificare et meliorare venio. Tu ve nis vt ex me sāctificeris et michi vniaris vt nouā gra tiam recipias et de nouo ad emendationē accēdaris. Noli negligere hanc gratia3: semp prepara cū omni diligentia cor tuum et introduc ad te dilectū tuum: Oportet autē vt non solū te prepares ad deuotionē ante communionē sed vt etiā te sollicite cōserues in ea post sacramēti perceptionē. Nec minor custodia post exigitur: q̄3 deuota preparatio pri9. Nam bona

postmodum custodia optima iterū est preparatio ad maiorē gratiā consequēdam. Ex eo quippe valde in dispositus quis reddit: si statim fueris nimis effusus ad exteriora solatia. Caue a multiloquio: mane in secreto et fruere deo tuo. Ipsum enim habes quē totus mundus tibi inferre non potest. Ego sum cui te totum dare debes ita vt iam vltra nō in te sed in me absq3 omni sollicitudine viuas.

Quod toto corde anima deuota christi vnionem in sacramento affectare debet. Capitulum .xiii.

q Uis michi det domine vt inueniam te solum et aperiam tibi totū cor meū et fruar te sicut desiderat aīa mea: et iam me nemo despiciat nec vlla creatura me moueat vel respiciat sed tu solus michi loquaris et ego tibi sicut solet dilectus ad dilectū loqui: et amic⁹ cū amico cōuiuari. Hoc oro: hoc desidero vt tibi tot⁹ vniar: et cor meū ab omibus creatis rebus abstrahā magisq3 per sacram communionē ac frequentem celebrationē ce-

lestia ꝛ eterna sapere discā. Ah dn̄e deus quādo ero tecū totus vnitus ꝛ absortus meiqꝫ totaliter oblitus. Tu in me ꝛ ego in te ꝛ sic nos pariter in vnū manere cocede. Vere tu es dilectus meꝰ electus ex milibus: in quo cōplacuit aie mee habitare oibus diebꝰ vite sue. Vere tu pacificus meꝰ in quo pax summa ꝛ requies vera: extra quē labor ꝛ dolor ꝛ infinita miseria. Vere tu es deus absconditus: ꝛ cōsiliū tuū nō est cū impiis sed cū humilibus ꝛ simplicibus sermo tuus. O q̄ suauis est dn̄e spiritus tuus: qui vt dulcedinē tuā in filios demōstrares pane suauissimo de celo descendente illos reficere dignaris. Vere nō est alia natio tā grādis q̄ habeat deos appropinquātes sibi sicut tu deus nr̄ ades vniuersis fidelibus tuis: quibus ob quotidianū solatiū ꝛ cor erigendum in celū tribuis ad edendū ꝛ fruendū. Que est eni alia gens tam inclyta sicut plebs xp̄iana: aut que creatura sub celo tam dilecta vt aia deuota ad quā ingredit deꝰ vt pascat eam carne sua gloriosa. O ineffabilis gr̄a o ā mirabilis dignatio: o amor immēsus hoi singulariter impēsus. Sed qd retribuā dn̄o ꝓ gratia ista: ꝓ charitate tam eximia. Non est aliud qđ gratiꝰ donare queā q̄ vt cor meū deo meo tribuā ꝛ intime coniungā. Tunc exultabunt omnia interiora mea cum ꝑfecta fuerit vnita deo anima mea. Tunc dicet michi si tu vis esse mecū ego: volo esse tecū. Et ego respondebo illi. Dignare dn̄e manere mecū ego volo libenter esse tecū. Hoc est totū desideriū meum vt cor meum tibi sit vnitum.

De quorumdã deuotorꝫ ardenti desiderio ad corpus christi. Ca. xiiii.

O q̄ȝ magna multitudo dulcedinis tue dn̄e quã abscondisti timentibus te. Quãdo recordor deuotorũ aliquorũ ad sacramentũ tuuȝ dn̄e cum maxima deuotione ⁊ affectu accedentiuȝ tunc p̄ius in meipso cõfundor ⁊ erubesco q̄ ad altare tuũ ⁊ sacre cõmunionis mensam tam tepide ⁊ frigide accedo q̄ ita aridus et sine affectione cordis maneo: et q̄ non sum totaliter accensus coraȝ te deo meo nec ita vehemẽter attractus ⁊ affectus sicut multi deuoti fuerunt qui pre nimio desiderio cõmunionis ⁊ sensibili cordis amore a fletu se nõ potuerũt cõtinere: sȝ ore cordis ⁊ corporis pariter ad te deũ fontem viuũ medullitus inhiabant: suã esuriem non valentes aliter tẽperare nec satiare nisi corpus tuũ cũ omni iocũditate ⁊ sp̄uali auiditate accepissent. O vera ardens fides eorũ: probabile existens argumentũ sacre presentie tue. Isti enim veraciter cognoscunt dn̄m suũ in fractiõe panis. quorũ cor tam valide ardet in eis de iesu ambulante cum eis. Longe est a me sepe talis affectus ⁊ deuotio tam vehemens amor ⁊ ardor Esto michi propitius ihesu bone dulcis ⁊ benigne et concede pauperi mẽdico tuo vel interdum modicuȝ

de cordiali affectu amoris tui in sacra communione sentire: ut fides mea magis conualescat: spes in bonitate tua proficiat: et charitas semel perfecte accensa et celeste manna experta nunquam deficiat. Potens est autem misericordia tua etiam gratiam desideratam michi prestare et in spiritu ardoris cum dies beneplaciti tui aduenerit me clementissime visitare. Etenim licet tanto desiderio tam specialium deuotorum tuorum non ardeo: tamen de gratia tua illius magni inflammati desiderii desiderium habeo orans et desiderans omnium talium feruidorum amatorum tuorum participem me fieri ac eorum sancto consortio annumerari.

Quod gratia deuotionis humilitate et suiipsius abnegatione acquiritur. ca.xv.

Oportet te deuotionis gratiam instanter querere indesinenter petere patienter et fiducialiter expectare gratanter recipere humiliter conseruare: studiose cum ea operari: ac deo tempus et modum superne visitationis donec veniat committere. Humiliare precipue te debes cum parum aut nichil deuotionis interius sentis: sed non nimium deiici nec inordinate contristari. Dat sepe deus in vno breui mo

mento quod longo negauit tempore. Dat etiam quã
doq3 in fine quod in principio orationis largire distu
lit. Si semper cito gratia daretur ⁊ pro voto adesset
nõ esset infirmo homini bene portabile. Propterea
in bona spe et humili patientia expectanda est deuo
tionis gratia. Tibi tamen ⁊ peccatis tuis imputa cũ
non datur vel etiam occulte tollitur. Modicũ quã
doq3 est quod gratiam impedit ⁊ abscondit si tamen
modicum ⁊ non potius grande dici debeat quod tan
tum bonum prohibet. Et si hoc ipsu3 modicum vel
grande amoueris ⁊ perfecte viceris: erit quod petisti
Statim nanq3 vt te deo ex toto corde tradideris nec
hoc vel illud pro tuo libitu seu velle quesieris s3 in-
tegre te in ipso posueris vnitum te inuenies et paca-
tum: quia nil ita bene sapiet ⁊ placebit sicut benepla-
citum diuine voluntatis. Quisquis ergo intentione3
suam simplici corde sursum ad deum leuauerit seq3
ab omni inordinato amore seu displicentia cuiuslibet
rei create euacuauerit: aptissimus gratie percipiende
ac dignus deuotiõis munere erit. Dat enĩ dominus
ibi benedictionem suam vbi vasa vacua inuenerit.
Et quãto perfectius quis infimis renũciauerit ⁊ ma
gis sibiipsi per contentemptũ sui moritur: tanto gra-
tia celerius venit copiosius intrat ⁊ altius liberũ cor
eleuat. Tunc videbit et affluet ⁊ mirabitur ⁊ dilata-
bitur cor eius in ipso quia manus domini cum eo: et
ipe se posuit totaliter in manu eius vsq3 in seculum.
Ecce sic benedicetur homo qui querit deum in toto
corde suo nec in vanũ accipit animã suã. Hic in acci

piendo sacram eucharistiam magnam promeretur diuine vnionis gratiam: quia non respicit ad propriaz deuotionem z consolationem: sed ad dei gloriã z honorem.

Quod necessitates nostras christo aperire et eius gratiaz postulare debemus. Ca. xvi.

O Dulcissime atqz amantissime domine quem nunc deuote desidero suscipere tu scis infirmitatem meam z necessitatem quam patior in quantis malis z vitiis iaceo: q̃z sepe sum grauatus: tentatus: turbatus z inquinatus. Pro remedio ad te venio: pro cõsolatione et subleuamine te deprecor. Ad omnia scientẽ loquor cui manifesta sunt omnia interiora mea: z q solus potes me perfecte cõsolari z adiuuare. Tu scis quibus bonis indigeo p̃ omnibus: z q̃z pauper sum in virtutibus. Ecce sto ante te pauper z nudus gratiã postulans z misericordiam implorans. Refice esurientem mendicũ tuũ: accende frigiditatem meã igne amoris tui: illumina cecitatez meam claritate presentie tue. Verte mihi omnia terrena in amaritudinem: omnia grauia et contraria in patientiam: omnia infima z creata in contemptuz et

obliuionem. Erige cor meum ad te in celum: et ne dimittas me vagari super terram. Tu solus michi ex hoc iam dulcescas vsq3 in seculū: quia tu solus cib9 et potus meus: amor meus et gaudiū meū dulcedo mea et totum bonū meū. Utinam me totaliter ex tua presentia accendas: conbures: et in te transmutes: vt vnus tecum efficiar spiritus per gratiā interne vnionis et liquefactionem ardentis amoris. Ne patiaris me ieiunum et aridum a te recedere: sed operare mecum misericorditer sicut sepius operatus es cum sanctis tuis mirabiliter. Quid mirū si totus ex te ignescerem et in meipso deficerem cū tu sis ignis semper ardens et nunq̄ deficiens: amor corda purificans et intellectum illuminans.

De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi christum. Vox discipuli. Capi. xvii.

Cum summa deuotione et ardenti amore: cū toto cordis affectu et feruore desidero te domine suscipere: queadmodum multi sancti et deuote persone in cōmunicando te desiderauerūt:

qui tibi maxime in sanctitate vite placuerunt: et in ar dentissima deuotione fuerunt. O deus meus: amor eternus: totū bonū meū: felicitas interminabilis: cu pio te suscipere cū vehementissimo desiderio et dignis sima reuerentia q̄ aliquis sanctoꝝ vnq̄ habuit et sen tire potuit. Et licet indignus sum omnia illa sentimē ta deuotionis habere: tamen offero tibi totū cordis mei affectū ac si omnia illa gratissime inflāmata desi deria solus haberem. Sed et q̄cunq̄ potest pia mēs cōcipere et desiderare hec omnia tibi cū summa reue rentia veneratione ac intimo fauore prebeo et offero Nichil opto michi reseruare sed me et omnia mea ti bi sponte et libentissime immolare. Dn̄e deus meꝰ cre ator meus et redemptor meus cū tali affectu: reuerē tia: laude et honore: cū tali gratitudine: dignitate et a more: cū tali fide: spe et puritate te affecto hodie su scipere / sicut te suscepit et desiderauit sanctissima ma ter tua gloriosa virgo maria: q̄n angelo euangelizan ti sibi incarnationis mysteriū humiliter et deuote re spondit. Ecce ancilla dn̄i fiat michi ſm verbū tuum Et sicut beatus p̄cursor tuus excellentissimꝰ sanctoꝝ Johannes baptista in presentia tua letabundꝰ exul tauit in gaudio spiritus sancti dum adhuc maternis clauderetur visceribus: et postmodū cernens int̄ ho mines iesum ambulantem valde se humilians deuo to cum affectu dicebat. Amicus autē sponsi q stat et audit eum: gaudio gaudet ꝓpter vocem sponsi: sic et ego magnis et sacris desideriis opto inflāmari et tibi

ex toto corde meipsum presentare. Unde ꝛ omniũ de-
uotorum cordiũ iubilationes ardentes affectus: mẽ-
tales excessus ac supernales illuminationes ꝛ celicas
visiones tibi offero ꝛ exhibeo cũ omnibus virtutibꝰ
ꝛ laudibus ab omni creatura in celo: ꝛ in terra cele-
bratis ꝛ celebrandis pro me ꝛ omnibus michi in ora-
tione cõmendatis: quatenus ab omnibꝰ digne laude-
ris ꝛ in ꝑpetuũ glorificeris. Accipe vota mea domi-
ne deus meus ꝛ desideria infinite laudationis ꝛ im-
mense benedictionis que tibi ẜm multitudinem ineffa-
bilis magnitudinis tue iure debentur. Hec tibi red-
do ꝛ reddere desidero per singulos dies ꝛ momenta
temporũ atqꝫ ad reddendum mecum tibi gratias et
laudes omnes celestes spiritus ꝛ cunctos fideles tu-
os precibus ꝛ affectibus inuito ꝛ exoro. Laudẽt te
vniuersi populi tribus ꝛ lingue ꝛ sanctũ ac mellifluũ
nomen tuum cũ summa iubilatione ardẽti deuotio-
ne magnificent. Et quicunqꝫ reuerenter ac deuote
altissimũ sacramentum tuũ celebrant ꝛ plena fide re-
cipiunt gratiam: ꝛ misericordiam apud te inuenire
mereantur ꝛ pro me peccatore simpliciter exorent.
Cunqꝫ optata deuotiõe ac fruibili vnione potiti fue-
rint ꝛ bene cõsolati ac mirifice refecti et de sacra mẽ-
sa celesti abscesserint: mei pauperis recordari digne-
tur.

Quod homo nõ sit curiosus

ſcrutator ſacramenti: ſed humilis imitator xpi ſubdēdo ſēſū ſuū ſacre fidei. Ca. xviii.

Cauendū eſt tibi a curioſa et inutili ꝑſcrutatione hui⁹ profūdiſſimi ſacramēti ſi nō vis in dubitationis profundum demergi. Qui ſcrutator eſt maieſtatis: opprimetur a gloria. Plus valet deus operari ꝙ̄ homo intelligere poteſt. Tolerabilis pia ꝛ humilis inquiſitio veritatis: parata ſemper doceri et ꝑ ſanas patrū ſentētias ſtudēs ambulare. Beata ſimplicitas que difficiles queſtionū relinquit vias et plana ac firma pergit ſemita mandatorū dei. Multi deuotionē perdiderūt dum altiora ſcrutari voluerūt. Fides a te exigitur ꝛ ſincera vita: nō altitudo intellect⁹ neq̄ profūditas myſteriorū dei. Si nō intelligis nec capis que infra te ſūt. quomodo cōprehendes ea que ſupra te ſunt. Subde te deo ꝛ humilia ſenſū tuū fidei et dabit̄ tibi ſciētie lumē prout tibi fuerit vtile ac neceſſariū. Quidā grauiter tentant̄ de fide ac ſacramēto: ſed nō eſt hoc ipſis imputandū ſed potius inimico. Noli curare: noli diſputare cum cogitationibus tuis nec ad immiſſas a dyabolo dubitationes reſponde: ſed crede verbis dei: crede ſāctis eius et prophetis et fugiet a te neq̄ inimicus. Sepe multū prodeſt ꝙ talia ſuſtinet dei ſeruus. Nam inſi

deles et peccatores nō tentat quos secure iam possi det fideles autē deuotos varijs modis tētat et vexat. Perge ergo cū simplici ꝛ indubitata fide ꝛ cū simpli ci reuerētia ad sacramentū accede. Quicqd intelligi re nō vales deo omipotenti secure cōmitte. Non fal lit te deus: fallitur qui sibi nimiū credit. Gradit deꝰ cum simplicibus reuelat se humilibus dat intellectū paruulis aperit sensum puris mentibus ꝛ abscondit gratiam curiosis ꝛ superbis. Ratio humana debilis est ꝛ falli potest: fides autem vera falli non potest. Omnis ratio et naturalis inuestigatio fidē sequi de bet: nō precedere nec infringere. Nam fides ꝛ amor ibi maxime precellunt et occultis modis in hoc san ctissimo ꝛ super excellentissimo sacramēto operant. Deus eternus et immensus infiniteq; potentie facit magna et inscrutabilia in celo et in terra: nec est in uestigatio mirabilium operum eius. Si talia essent opera dei vt facile ab humana ratione caperentur non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

Explicit liber quartus et vltimus de sacramē to altaris. Johannis gerson cancellarij parisiēsis de contemptu mundi deuotum et vtile opusculum.

Sequitur tractatus de meditatione cordis a Magistro Johanne de gerson:

Primum capitulum:

M Editatio cordis mei in conspectu tuo semper. Felix certe qui cum ppheta potest ex sentētia dicere verbū istud deo. Sed videam⁹ in primis: quid sit meditatio cordis non p carnali solo sed spūali corde. Est autē meditatio vehemēs cordis applicatio ad aliqd inuestigandū et inueniēdū Et hec applicatio fortis habet difficultatez: q̄ qn̄qz maior ē: qn̄qz minor. Quod vt intelligat̄: p̄supponat̄ ex creditis et ab experiētia: cor nostrū condi ū esse: et tres habere species oculorū mētales oculos rationales oculos sensuales. Et ex illis est vtrobiqz vn⁹ oculus in cognitione: ali⁹ in affectione. Fundat̄ hec distinctio in altera qua dicim⁹ hominē habere portionem seu faciē rationis duplicez quarū superior vertit̄ ad leges eternas: altera ad tp̄ales. Neutra tamē in actu suo dependet ab organo corporeo. Sub istis est ratio demersa corpori: que sensualitas appellat̄. Dei-

mus oculorum vocatur ab aliis oculus mentis alter oculus rationis: tertius oculus carnis.

Capitulum ii.

q Uia erat ab initio bñ condite rationalis nature talis ordo ordinisq̃ trãquillitas: q̃ ad nutum et merũ imperiũ: sensualitas rationi inferiori: et inferior ratio superiori seruiebat: et erat ab inferioribus ad supna pronus et facilis ascẽsus faciente hoc leuitate originalis iusticie: subleuantis sursum corda: quẽadmodum naturaliter ignis sua leuitate sursum fertur. At vero postq̃ aduersus dominũ supremũ ingrata proditio demeruit auferri iusticiam hanc originalẽ subintroiit pondus grauissimum concomitãs peccatũ. quod miserã et captiuatã animã trahere non cessat ad infima: tanq̃ circũligata sit funibus: cathenis et cõpedibus: vincta in mendicitate ꝛ ferro. Sicq̃ mirabili immo miserabili cõfusione facta est ordinis prioris peruersio: q̃ in homine sic merso tenebris et carcere ceco: conturbatus est in ira triplex vtrimq̃ oculus: per imperfectionẽ in sẽsualitate: per obnubilationẽ in inferiori rationis pfectione et per quãdam excecationem in superiori rationis portione.

Capitulum .iii.

h Abemus ecce causam primā difficultatis: quā in meditatione sentimus: quā in habēdis semꝑ ad dn̄m oculis experimur. Facit hoc penalis illa grauedo: deorsum iugiter impelliens quemadmoduz videre est sensibiliter in aque ductu: que tota facilitate defluit in yma. Continet autē vel sursū leuatur: non nisi cum violētia. Non aliter cor ad infima pronū leuiter effluit hac illacq3 veluti sine retinaculo vel labore: quoniā facilis descēsus auerni ait poeta: sed reuocare gradum supasq3 euadere ad auras: hoc opus hoc labor est

Capitulum. iiii.

p Erscrutemur consequēter ex predictis naturaz seu proprietatē meditationis: quoniā ex hoc ipso q̄ necessaria nobis ad deū tendentibus existat videbim⁹. Dicimus autem et reperimus. q̄ meditatio est vehemēs applicatio vel attētio animi ad aliquid inuestigandū vel inueniendum fructuose. Addimus fructuose ne meditatio vergat aut in superstitionē: aut in curiositatē: aut in melēcolicam stoliditatē. Dicamus ergo complētes: q̄ meditatio est vehemēs et salubris animi applicatio ad aliquid inuestigandū vel experimētaliter cognoscendum. Ponim⁹ hoc vltimū propter naturā ipsius affictionis: que diuersa sortit nomia proportionaliter ad conditionē cognitionis. Nō potest aliter affectio

cognosci q̄z experimētaliter: ab eo qui per eam afficitur. Quā experimentalē affectionis cognitionē non potest eā habēs in alterū verbis quibuslibet infūdere: nisi similiter affectus sit alter ille. Quoniaz solus nouit: prout in apocalipsi scribit: qui accipit. Propterea vocat māna absconditū. Exemplū est pspicuuz in illo qui nouit dulcedinē mellis solū per doctrinaz sicut medicus san⁹ infirmitatis dolorē. Hec autem dulcedo a gustāte: hic dolor ab egrotante aliter ꝛ lōge cognoscuntur.

Capitulum. v.

P
Erpendam⁹ ex his q̄z pfunde senserit propheta naturā meditationis dū ait. In meditatione mea exardescet ignis. Vtrūq; enī complex⁹ est: lumē in intellectu et ardorē in affectu. Quod vero sit difficile ꝙ ignis deuotionis spūalis exardescat flatu meditationis: fiet notū cōsiderantib⁹ ignē materialē: dum querit a lignis aquosis viridib⁹ luto respsis elici. Suffla quantū potes: iterū atq; iterum multo cognatu resuffla: emerget plurimus ab initio fum⁹: cōturbās oculos. Vix emicabit scitilla q̄ mox euanescet. Dispges forsitā irat⁹ cōgesta prius ligna si nō in longanimitate psiteris. Quā longanimitatē appellamur hic meditationē: aut meditationi coniungendam.

Capitulum. vi.

m Eminimꝰ aliquas scripsisse doctrinas vel
industrias: ne dū latino: sed gallico sermōe,
sup habenda meditatione tali: licet fortassis
uteremur aliis terminis ī tractatulo: de mistica theo
logia: pte scđa que praxim eius docet: ⁊ in altero de
mōte contēplationis edito: in altero rursū de mēdici
tate spūali cōpilato. Demūqz tāta reperit difficultas:
tanta pro diuersitate hominū varietas: in practicādo
doctrinā vere sctēqz meditatōis: ꝙ an silere vel ali
qd scribere ꝯsultius sit: videor egomet michiipi qñqz
sub dubio fluctuans.

Capitulum. vii.

c Um enī recogito ꝙ absqz meditatōis ex
ercitio nullꝰ: secluso dei miraculo specialit
ad perfectionē ꝯtemplationis dirigit aut p
uenit: nullꝰ ad rectissimā xpiane religionis normam
vix se cōponit: audio zelans: ardeoqz studiū sctē me
ditationis suadere. At vero dū totiens exptus peri
cula sedulꝰ recogito difficultatē: et arduā raritatē p
ueniendi quo trahere meditatio nitit: ego quasi tor
peus et stupidus efficior. Quesierit aliquis quo pa
cto sic venit: quia n mirū, frequēter expertū est studiū
meditationis cōuerti dilabiqz immorbū melācolice
passionis propter immoderationē: vel propter super
biam dari in reprobum sensuz dyabolice illusionis.

Capitulum. viii.

m anuducam⁹ exẽplis id qđ dicim⁹. Scim⁹
vinū in iocūditate ꝛ hoīs salute ꝯditū esse
Sic eni scriptura: sic ratio loquit᷑ Videm⁹
tñ ex abusu potantiū: ꝓsertim dū febriuz discrasia la/
borāt ꝙ potus vini alioquin salubris causat vel egri
tudinis augmētū: vel maniā et furorē: aut quādoqȝ
mortē Nos autē filios oēs adam qs egrotos: qs fe/
bricitātes esse pessimis aīe febrib⁹ negauerit: quibus
vertunt᷑ in nauseā et amaritudinē optima diuinoruz
eloquiorū verba: quib⁹ in fel cōuertit᷑ suauissim⁹ di
uini verbi panis. Heu miseros nos: heu ꝙ̄ ex intima
cōsideratione talis miserie cōclamauit apostol⁹. In
felix ego homo quis me liberabit de corpore mortis
huius. Subiungit. Gratia dei ꝑ iesum christum.

Capitulum .ix

q uid agim⁹ ergo? Quid abim⁹ ꝑcipites ꝑ
abrupta viciorū? Ibimus ne post desideria
cordis nr̄i ꝛ in adinuētionib⁹ nr̄is pessimis:
despati sine lege: sine freno: sine ordine. Nunqd suffi/
cient nobis cogitatōes istabiles: sordide: fluxe: sōnio
qȝ simillime: q̄ nō ꝯsolationē vel edificationē allature
sūt sȝ desolationē mesticiā et ruinā oblectātib⁹ se in
eisdē? Rn̄debim⁹: nequaꝙ̄ hic fieri debere: sȝ adsit
discretio moderatrix in oīb⁹ qua nō securi⁹ hr̄e post
diuinā gratiā poterim⁹: ꝙ̄ ꝑ sedulū et securū alteri⁹
expti nosqȝ diligētis et agnoscētis cōsilium.

Capitulum.x.

c Lamat aristoteles vocem experientie loq̄ns ꝙ ars et virt⁹ sunt circa difficilia: vt ars pingendi: ars scribendi/ ars citharizandi: virtus castitatis: virtus fortitudinis: virt⁹ sobrietatis. Hoc vero sic intelligendū est: ꝙ ab initio virtus ⁊ ars multas in acquisitione sua patiūtur difficultates. dum vero fuerint conquisite: facilia sunt eis omnia. Pingit faciliter pictor exercitatus in arte: sic de scriptore: sic de citharizante videmus ita vt dixerit idem aristoteles: ꝙ ars perfecta non deliberat tam sibi facilis est actus suus.

Capitulum.xi.

v Tamur ista cōparatione dum de meditatione loquimur. Attendam⁹ ꝙ in trahendo passim lineas picture vel scripture difficultas nulla est: sicut nec in discursione digitorū ꝑ cithare cordas. Inuenimus similiter in cogitatione. Nō enī difficulter autē laboriose nunc hoc: nunc illud ꝓut occurrerit cogitatur: sed ꝙ nullus inde resultet effectus: vides in sic pingente: sic scribente: ⁊ sic cytharizāte/ ita neq̃ prorsus in sic cogitante: imo cū se talib⁹ cogitationibus vagis oblectauerit: vt dicit seneca: tristis remanebit. Porro laboriose studiose ⁊ attentissime cum mira tarditate pingendo: scribēdo ⁊ citha-

rizando fit quandoqȝ vt bene ꝛ celeriter ista fiant.

Capitulum.xii.

Uorsum ista: Nimirū vt ostendamus quemadmodum de cogitatione nulla vnq̄ꝫ proficiet: aut emerget in meditationē: quanto minus in contemplationem? Ex meditatione vero que summā habet difficultatē: si bona fide simplici ꝛ discreta diligenter exerceatur: ꝑuenimus ad hanc ꝑfectionem: ꝙ absqȝ vlla difficultate fiet apud nos fructuose: ꝙ summo meditationis studio cōquirere voluimus. Ita deniqȝ transibit meditatio in contēplationem. Non enim differt contēplatio a meditatione nisi penes facile ꝛ difficile: q̄ꝫ vtrobiqȝ est fructus aliter q̄ꝫ in cogitatione.

Capitulum.xiii.

Describitur autē contēplatio ꝙ est liber ꝛ expeditus mentis intuitus in res ꝑspiciendas vsqȝquaqȝ diffusus. Et hoc quo ad cōtemplationeȝ que respicit intellectū. Porro quo ad cōtemplationeȝ que cōsistit in affectu: ꝛ in praxi describit eam hugo: ꝙ est subleuate mētis iubilum mors quedam carnaliū desiderioꝝ. Hoc est gustare q̄ꝫ suauis est dn̄s: quē gustum sequitur alia longe cognitio

q̄ʒ fuerit intellectualis solū visio: vel quedā auditio p fidem aut scripturā.

Capitulum. xiiii.

m Editabitur ecce aliquis gemēs ⁊ suspirans vt columba: dicet cū ꝓpheta: meditatus suʒ nocte cū corde meo exercitabar: ⁊ scopebam spiritū meū: facit hoc anxie: difficulter: laboriose: recogitando nunc oēs annos suos in amaritudine aīe sue: nunc iudicia dei que sunt abyssus multa in celo sursum et in abyssis deorsuʒ: ⁊ ita de reliquis circa q̄ versatur meditantis attē[illegible] vehemens vt ea q̄ meditatur vel cogitat limpi[illegible]ius vel firmiꝰ in affectū suuʒ trahat. Efficiet tandem vt hec oīa tanta felicitate recogitet ⁊ sapiat: q̄ʒ facilis est ipsa cogitatio. Docēt nos exempla p̄dicta si dubitamus. Non enī plus laboris habent scriptor: pictor: cytarista bene agendo: qđ optime didicerint: quaʒ vagus ⁊ vanus aliquis ab initio discurrēs sine arte: ⁊ ordine p lineas picture vel scripture: aut p cythare cordas.

Capitulum. xv.

Ddendū est ad premissa nichilominꝰ q̄ vix est aliquis ita perfecꝰ in arte sua qn assidue possit ad aliqua vel cognoscēda vel agenda

proficere qualia necesse est vt non habeat cū labore Multo magis hoc verū est in ipsa de qua loquimur meditatione: que nouos veritatis aut deuotionis fetus iugiter parere studet: sʒ nō deest parturitiōis dolor ꝓpter illud maledictū spūaliter intellectū. In dolore paries filios tuos. Non meminit tñ pressure ꝓpt gaudium: quia natus est sibi nouus cognitionis ⁊ affectionis sancte fetus: in animi sui mundum.

Capitulum. xvi.

Inuenit autē ab initio frequentius vt dū aliquis nondum purgatus a vitiis satagit meditari: vt columba meditat̄ quasi vetꝰ symea dolos: odia. Meditatur sicut canis rabiosa: silē ia rodens iuxta verbum satirici. Meditat̄ quasi sordida sus: dum fetissimas in aīo versat reuersatqʒ cogitationes. Quid porro de blasphemie spiritu: q̃ʒ abhominabilis: q̃ʒ horridus. Nōnunq̃ʒ resurgit territans meditantē loquēs aduersus deū sanctos sanctasqʒ ingentia que nec fari licet. Iaciunt̄ infidelitatis iacula baratrū desperatiōis aperit̄: experimentū quoqʒ manifestat: quā recte iusserit sapiens: fili accedēs ad seruitutem dei: ꝓpara aīam tuā ad tentationē. Sequit̄ p̄sidium certissimū: sta in timore. Beatꝰ enī vir q semper est pauidus.

Capitulum. xvii.

P Auidus vero semper quomodo beatus est queret aliquis: dum timor addit timori: scrupulus scrupulis. pusillanimitas pusillanimitati: presertim cū nō adest assidue cōsiliator dux et pmonstrator itineris arti rectis. Si vero talis q rarus est inuentus forte fuerit: cū ocio nouū meditantē instruēdi quātū libuerit: felix quidē erit ipse nou9 tiro: si tn̄ pronus absq3 ylla trepidatione parat9 est credere cōsilio Sz o quotiēs bone iesu quotiēs hesitabit: et idē repetet iterū itez q̄ quasi falli reformidās q̄ret idē. Deniq3 nō ytet erga dantē sibi cōsiliū doctrina iacobi q̄ est vt postulet in fide nichil hesitās. Scripsi q̄dam super h'mōi scrupulis in tractatulo de pparatione ad missā aliqua similiter de cautelis: ptra spm̄ blasphemie durissimū aduersus quē remediū optimū est cotēnere: nec curare qn potius irridere nam super his sollicite cōfiteri nisi forsitā ī pricipio p cautela ad hn̄dū cōsiliū. De scrupulis vero teneat hec regula qđ aduersus eos agendū est: si ita prudēs aliqs et exptus cōsiliator dictauerit mādauarit aut iusserit: nec aget in hoc cōtra cōscientiā suā de meritorie dū illā ad cōsiliū sapiētioz p rationis libertatē ab aio suo mutat et disponit q̄uis assidue sensualitatis remurmuratio forte sentiatur: Aliogn nūq̄ fiet in pace deo loc9 cordis. Rursus aduertendū q sicut dicente aristotele oīs nr̄a cognitio venit a sensu: iterū necesse est oēm intelligentē fantasmata speculari: sic originat meditatio nr̄i cordis a sensibilib9 q̄ figurata sūt q̄ colorata: et ceteris accidentib9 tpis et loci circūuoluta. Hinc sūt meditatio

nes ꝯscripte: hinc imagines picte vel sculpte: hinc generaliter fit illud psalmiste. Meditatus sum in oib⁹ operibus tuis: in factis manuuз tuarū meditabar. Que vtiqз facta et opa sunt corpalia. Nihilominꝰ debet assurgere meditans vltra ꝓgredi: veluti p scalam aliquod ex visibilib⁹ ad inuisibilia: sicut dicit apostolus qm̄ inuisibilia dei: ex his q̄ facta sunt itellecta ꝯspiciunt: sempiterna quoqз que virtus ei⁹ ⁊ diuinitas. Propterea docēs nos a corpoꝛalibus ad spūalia migrare dicebat. Et si xp̄m ſm carneз cognouimꝰ nunc tñ ſm carnē nō cognoscimus.

Capitulum. xviii.

Aduertendum vero ꝙ meditaturis duplices inter ceteras tenduntur insidie: vna dū petūt cōsiliū super occurrentib⁹ scrupulis in meditatione sua ꝑsertiз mulier a viro. Altera: dū sunt in actu meditationis. Fit in primo casu crebrius ⁊ leui⁹ quā a multis credi pōt: agglutinatio quedā aioꝝ velata pallio sancte deuoteqз dilectionis: q̄ primo cōfabulationib⁹ sub typo querēdi cōsiliī querit: de hinc animа veluti ꝯfricata calescit: ⁊ sensim igne ceco carnalis amoris carpitur ⁊ vrit: nec intelligit primo donec tandē ad risus leues: ad facetos blandosqз gestus ꝑuentuз est. Auertat deus a seruis suis id qd̄ reliquū silemus. Timeo inqt apostol⁹ nedū spiritu ceperitis: carne ꝯsūmamini. Scripsi iā pluries talia ꝯseqnter ad

augustinũ:noiatim in tractatulo de ꝓbatiõe spũum Incurrunt aliud piculũ meditãtes:dũ in solis fantasijs:dũ solis imaginibus corporeis se tradunt:ꝛ toto corde vehemẽter incũbunt. Fit ꝓinde ꝙ meditãs dũ transire satagit in cõtemplationẽ collabat̃ ad melancolicam:seu fantasticã lesionem:ita tandem vt imagines iterũ versatas in imaginatiua virtute:pro rebus ipsis exterioribus accipiat. Et sicut euenit in somniãtibus dum dormiũt:nõ aliter istis in vigilia cõtingit:quoꝝ verba ꝛ opa nullã inter se cõnexionẽ: nullũ ordinem seruant:vbi neqȝ est principiũ neqȝ finis: vbi sicut vulgo dicit̃:neqȝ est caput:neqȝ cauda : sed de gallo fit saltus ad cignũ/ita vt vigilantes somniare videãtur. De qualibet dicunt vulgares. Ilz resuẽt on font en resuerie. Porro timent non timenda/sperant non speranda. Nunc gaudio dissoluũtur : nunc subito merore tabescunt. Quales egent amplius fomento sacratis ꝙ̃ monitione sapientis.

Explicit liber de meditatione cordis.

Tabule capitulorum in libros sequentes.

Capitula libri primi.

Capitula libri secundi.

Capitula libri tertij.

Capitula libri quarti.

Laus deo.

